

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Konkurenceschopnost Austrálie a Nového Zélandu ve světové ekonomice

Competitiveness of Australia and New Zealand in the World Economy

Student: Bc. Lucie Slívová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Iva Honová, Ph.D.

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Slívová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6210T004 Eurospráva

Specializace: 00 Eurospráva

Téma: **Konkurenceschopnost Austrálie a Nového Zélandu ve světové ekonomice**
Competitiveness of Australia and New Zealand in the World Economy

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretické aspekty konkurenceschopnosti
  3. Přístupy Austrálie a Nového Zélandu ke konkurenceschopnosti
  4. Srovnání úrovně konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KLVAČOVÁ, E., J. MALÝ a K. MRÁČEK. *Různé cesty ke konkurenceschopnosti: EU versus USA*. Praha: Professional Publishing, 2008. 236 s. ISBN 978-80-86946-84-9.

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2012 – 2013*. Geneva: World Economic Forum, 2012. 528 s. ISBN 978-92-95044-35-7.

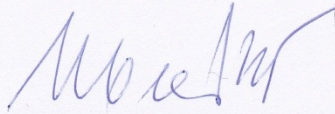
GRAUWE, Paul de. *Dimensions of competitiveness*. Cambridge: MIT Press, 2010. 290 s. ISBN 978-02-62013-96-3.

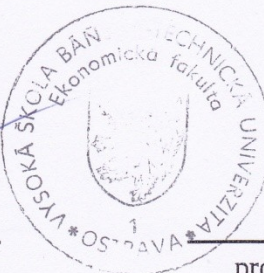
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

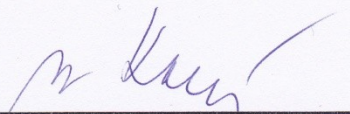
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Iva Honová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

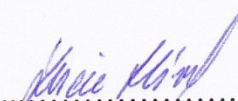

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 - 9, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě 26. dubna 2013

.....
Bc. Lucie Slívová

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Ivě Honové, Ph.D. za věcné připomínky a čas věnovaný vedení mé diplomové práci.

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	TEORETICKÉ ASPEKTY KONKURENCESCHOPNOSTI	7
2.1	Pojem konkurenceschopnost a její definice	7
2.2	Vymezení konkurenceschopnosti	9
2.2.1	Teorie konkurenceschopnosti dle Portera.....	10
2.2.2	Vymezení úrovně konkurenceschopnosti.....	13
2.3	Přístupy k hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska nejvýznamnějších organizací.....	17
2.3.1	Hodnocení konkurenceschopnosti podle Světového ekonomického fóra	18
2.3.2	Hodnocení konkurenceschopnosti podle Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu	21
2.3.3	Ostatní metody hodnocení konkurenceschopnosti	23
3	PŘÍSTUPY AUSTRÁLIE A NOVÉHO ZÉLANDU KE KONKURENCESCHOPNOSTI	30
3.1	Základní ekonomická charakteristika Austrálie a Nového Zélandu	30
3.1.1	Základní charakteristika Austrálie	30
3.1.2	Ekonomický profil Austrálie	32
3.1.3	Základní charakteristika Nového Zélandu	37
3.1.4	Ekonomický profil Nového Zélandu	38
3.2	Vývoj makroekonomických ukazatelů Austrálie a Nového Zélandu v novém tisíciletí a vyhodnocení dopadu hospodářské finanční krize na jejich ekonomiku	44
3.2.1	Ekonomický růst.....	45
3.2.2	Hrubý domácí produkt na obyvatele.....	46
3.2.3	Míra inflace.....	47
3.2.4	Míra nezaměstnanosti	49
3.2.5	Vládní dluh	50
3.2.6	Vývoj kurzu australského a novozélandského dolaru	51
3.2.7	Zahraniční obchod	52
3.3	Přístupy Austrálie a Nového Zélandu ke konkurenceschopnosti.....	58
3.3.1	Přístup Austrálie k politice konkurenceschopnosti.....	58
3.3.2	Přístup Nového Zélandu k politice konkurenceschopnosti	63

4	SROVNÁNÍ ÚROVNĚ KONKURENCESCHOPNOSTI AUSTRÁLIE A NOVÉHO ZÉLANDU	69
4.1	Srovnání konkurenceschopnosti z hlediska hodnocení WEF	69
4.1.1	Konkurenceschopnost Austrálie	69
4.1.2	Konkurenceschopnost Nového Zélandu	76
4.2	Srovnání konkurenceschopnosti z hlediska hodnocení IMD.....	82
4.2.1	Konkurenceschopnost Austrálie dle IMD	82
4.2.2	Konkurenceschopnost Nového Zélandu dle IMD	85
4.3	Hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska jiných institucí	89
4.3.1	Hodnocení z hlediska Doing Business	89
4.3.2	Vyhodnocení Indexu vnímání korupce.....	91
4.3.3	Vyhodnocení Indexu ekonomické svobody.....	92
4.4	Srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými zeměmi	94
5	ZÁVĚR	98
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	101
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM GRAFŮ	
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Sledováním a vyhodnocováním konkurenceschopnosti se dnes zabývá řada předních ekonomů. V posledních letech se stal pojem konkurenceschopnost nejčastěji skloňovaným zejména na národní úrovni. Postupná globalizace 90. let totiž zviditelnila konkurenci jednotlivých zemí. Vládní představitelé jednotlivých států a nevládní či mezinárodní organizace tak začali soustředit svou pozornost také na ty méně jednoznačné údaje, než jaké vykazují makroekonomické ukazatele.

Dnes se zabývají komplexním vyhodnocením konkurenceschopnosti dvě nezávislé mezinárodní organizace. Světové ekonomické fórum (WEF) každoročně publikuje výsledky hodnocení zkoumaných na základě 110 kritérií ve Zprávě o konkurenceschopnosti států. Mezinárodní institut pro rozvoj managementu (IMD) pak pravidelně vyhodnocuje konkurenceschopnost států na základě 335 kritérií, jejichž výsledky zveřejňuje ve Světové ročence konkurenceschopnosti.

Tichomořské státy, Austrálie a Nový Zéland byly pro tuto diplomovou práci vybrány z důvodu jejich geografické izolovanosti od ostatních světových velmocí. Oba státy se vyznačují poměrně silnou a stabilní ekonomikou se značným přírodním bohatstvím a vysoce úrodnou zemědělskou půdou, jejichž produkty jsou nejčastějšími předměty australského a novozélandského vývozu. Přes silnou závislost obou států na vývozech svého zboží do zahraničí však nebyly tyto státy nijak silněji postiženy globální ekonomickou krizí, která svět v roce 2009 zasáhla.

Hlavním cílem diplomové práce je vymezit různé přístupy k definování a měření konkurenceschopnosti. Na základě makroekonomických dat přiblížit ekonomický vývoj v Austrálii a na Novém Zélandě před a v průběhu ekonomické krize. Vyhodnotit konkurenční postavení Austrálie a Nového Zélandu na základě žebříčků konkurenceschopnosti, vytvářenými předními mezinárodními organizacemi, WEF a IMD. Dílčím cílem je zhodnotit postavení těchto dvou tichomořských zemí nejen mezi sebou, ale také z globálního hlediska mezi vyspělými světovými ekonomikami.

Diplomová práce je rozdělena do tří obsahových kapitol. Kapitola „Teoretické aspekty konkurenceschopnosti“ definuje pojem konkurenceschopnost a její vymezení z hlediska jednotlivých úrovní měření. Kapitola pokračuje uvedením jednotlivých přístupů k hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska nejvýznamnějších organizací. V závěru této kapitoly jsou nastíněny také ostatní metody hodnocení konkurenceschopnosti.

Kapitola „Přístupy Austrálie a Nového Zélandu ke konkurenceschopnosti“ je v první části zaměřena na charakteristiku základních údajů o Austrálii a Novém Zélandě a jejich ekonomickou strukturu. V další části je v kapitole naznačen ekonomický vývoj Austrálie a Nového Zélandu během nového tisíciletí a následné vyhodnocení dopadu hospodářské finanční krize na jejich ekonomiku. Poslední část kapitoly je zaměřena na popis strategických dokumentů a plánů Austrálie a Nového Zélandu na podporu jejich konkurenceschopnosti.

Těžiště diplomové práce představuje kapitola „Srovnání úrovně konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu, která sleduje a vyhodnocuje výsledky žebříčků konkurenceschopnosti z hlediska hodnocení Světového ekonomického fóra a Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu. Kapitola je zaměřena také na zhodnocení konkurenceschopnosti z hlediska podnikatelského prostředí, indexu vnímání korupce a míry ekonomické svobody. V závěru kapitoly je provedeno srovnání konkurenceschopností Austrálie a Nového Zélandu s vybranými zeměmi, konkrétně USA, Japonskem, Německem, Francií a Velkou Británií.

V diplomové práci je využita metoda deskriptivní analýzy a metoda komparace, v nichž jsou analyzovány a srovnávány statistická ekonomická data čerpána z oficiálních stránek Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a údaje získané z oficiálních zpráv Světového ekonomického fóra a Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu.

2 TEORETICKÉ ASPEKTY KONKURENCESCHOPNOSTI

Konkurenceschopnost je v posledních desetiletích velice často skloňovaným pojmem. Zabývají se jí jak manažeři firem, tak národní vlády, ale také nadnárodní seskupení. Růst či posílení konkurenceschopnosti se za poslední roky stává předním cílem těchto subjektů. V následující kapitole se budu zabývat definicemi konkurenceschopnosti, jejím vymezením a zejména způsoby jejího měření.

2.1 Pojem konkurenceschopnost a její definice

Přestože se problematikou konkurenceschopnosti zabývá řada špičkových ekonomů a odborníků, neshodli se zatím na žádné jednotné definici. Konkurenceschopnost je mnohoznačný pojem, jehož definice se v průběhu let neustále vyvíjejí. Na různých referenčních úrovních a v různých časových liniích znamenají odlišné přístupy a nejednotné definice.

Mnohoznačnost tohoto pojmu vychází už z jeho lingvistického základu, kdy latinské slovo **cumpetere** bývá překládáno jako jistá forma spolupráce. V anglickém znění pak vychází pojem konkurenceschopnost ze slova **competitiveness**, jenž je odvozen ze slovesa compete a podstatného jména competition. Neexistuje však doslovný překlad tohoto souslovi, stejně jako neexistuje jednoznačná definice konkurenceschopnosti.

Jednodušší definice konkurenceschopnosti byly formulovány na mikroekonomické, zejména na podnikové úrovni, kdy například dle Roberta Celliniho a Anny Soci (2002) je firma konkurenceschopná, pokud dokáže obsluhovat trh. Pokud nikoliv, jde ven z byznysu.

Na makroekonomické úrovni bylo v 60. letech na konkurenceschopnost nahlíženo jako na synonymum exportní výkonnosti. Definice národní konkurenceschopnosti tehdy představovala tzv. vnější pojetí, jak vyplývá z definice Balassy¹ (Cellini, Soci, 2002, s. 5): „*Můžeme říct, že země se stává více či méně konkurenceschopnou, jestliže se v důsledku vývoje cenově-nákladových faktorů zlepšila nebo zhoršila její schopnost prodávat na zahraničních trzích.*“

---

¹ Bela Balassa (1928-1991) byl maďarský ekonom, profesor politické ekonomie na The Johns Hopkins University a konzultant ve Světové bance. Byl autorem, či spoluautorem více než 20 knih. Je znám především díky tzv. Balassa-Samuelsonova efektu (Peterson Institute for International Economics, 2013).

Zdaleka nejznámější a nejvýstižnější definici konkurenceschopnosti formulovala předsedkyně Rady ekonomických poradců prezidenta Clintona, Laura D'Andrey Tyson² (Klvačová, 2008, s. 11): „*Konkurenceschopnost je naše schopnost produkovat zboží a služby, které jsou schopny úspěšně projít testem mezinárodní konkurence, přičemž se naši občané budou moci těšit z rostoucí a dlouhodobě udržitelné životní úrovně.*“

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) definovala v roce 1992 konkurenceschopnost jako míru schopnosti, s jakou je v otevřených tržních podmínkách země schopna produkovat zboží a služby, které obstojí v testu mezinárodní konkurence a zároveň udržovat nebo zvyšovat reálný domácí důchod. Toto pojetí konkurenceschopnosti klade důraz zejména na vývoj produktivity ekonomiky, jejímž cílem je zvyšování dlouhodobého tempa růstu hrubého domácího produktu (Gross Domestic Product, GDP), (Beneš, 2006).

Evropští politici vnímali nedostatečnou konkurenceschopnost jako příčinu vysoké nezaměstnanosti v zemích Evropské unie (European Union, EU). Stylizovali tak v roce 1999 vlastní definici konkurenceschopnosti, jež je značně odlišná od definice Laury D'Andrey Tyson. Zní takto: „*Konkurenceschopnost je schopnost produkovat zboží a služby, které obstojí v testu mezinárodních trhů, a zároveň zachovávat vysokou a udržitelnou úroveň, nebo obecněji, schopnost vytvářet relativně vysoký příjem a úroveň zaměstnanosti při vystavení mezinárodní konkurenci.*“ (EC, 1999, s. 4). Tato evropská definice klade mimo jiné větší důraz na zvyšování životní úrovně co největšího počtu svých občanů a na růst zaměstnanosti v členských zemích EU (Klvačová, 2008).

Kromě výše zmíněných definic konkurenceschopnosti existuje ještě řada dalších definic a vymezení tohoto pojmu. Mezi nejznámější patří například:

- Definice **Evropské komise**, podle níž je konkurenceschopnost schopností země poskytovat svým občanům vysokou a stále rostoucí životní úroveň a zaměstnanost všem, kdo chtějí pracovat (Klvačová, 2008, s. 12).
- Dle **OECD** je definice konkurenceschopnosti formulována jako „schopnost korporací, odvětví, regionů, národů a nadnárodních celků generovat vysokou úroveň příjmů z výrobních faktorů i relativně vysokou úroveň jejich využití

---

² Laura D'Andrey Tyson (1947) byla první ženou, která působila jako předsedkyně Rady ekonomických poradců prezidenta Clintona. Je uznávanou profesorkou ekonomiky a expertkou v oblasti obchodu a mezinárodní konkurenceschopnosti (Council on Foreign Relations, 2013).

na udržitelné úrovni za současného vystavení mezinárodní konkurenci“ (Klvačová, 2008, s. 13).

- **Kadeřábková** (2003) uvádí, že konkurenceschopnost v širším pojetí označuje souhrn předpokladů pro dosahování dlouhodobě udržitelné růstové výkonnosti, a tím i zvyšování ekonomické úrovně v podmínkách vnitřní a vnější rovnováhy.
- Podle **Stephana Garelliho**³ (2006) je konkurenceschopnost jako dostih, v němž nejde o to běžet dnes rychleji, než jste běželi včera. Jde o to běžet rychleji než všichni ostatní koně.
- **Světové ekonomické fórum** definuje konkurenceschopnost jako soubor institucí, politik a faktorů, které určují úroveň produktivity země (WEF, 2012, s. 4).
- Konkurenceschopnost je dle **Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu** schopnost vytvořit přidanou hodnotu a zvýšit národní bohatství řízením aktiv a procesů, atraktivitu a agresivitu, globálnosti a blízkosti a začlenit tyto vztahy do ekonomického a sociálního modelu (Arslan, Hüseyin, 2012, s. 33).

Přestože každá z těchto definic vyjadřuje jiné pojetí konkurenceschopnosti, všechny mají stejné jádro, jímž je schopnost dosahovat **dlouhodobého ekonomického růstu, zvyšování životní úrovně a prosperity obyvatel**.

2.2 Vymezení konkurenceschopnosti

Konkurenceschopnost je možno sledovat a hodnotit z několika úhlů pohledů. Postupem času byly vymezeny tři základní úrovně konkurenceschopnosti, a to na mikroekonomické úrovni, regionální a makroekonomické. Předním ekonomem zabývajícím se touto problematikou byl Michael Porter, jehož teorie jsou popsány v této kapitole.

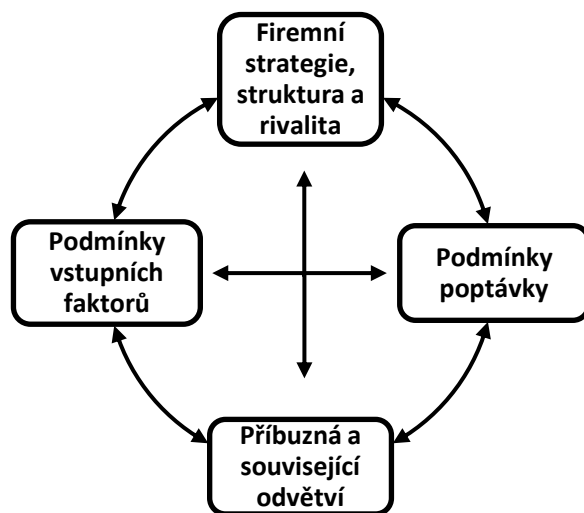
³ Stéphane Garelli je jedním z největších ekonomů moderní doby a odborníkem na světovou konkurenceschopnost. Ve svých studiích se zabýval zejména na to, jak mohou národy a podniky konkurovat na mezinárodních trzích. Je ředitelem IMD World Competitiveness Center a působí jako profesor na IMD Business School a univerzitě v Lausanne ve Švýcarsku. Po dobu 13ti let byl výkonným ředitelem Světového ekonomického fóra (WEF) a v současnosti předsedá francouzsky píšícím švýcarským novinám „Le Temps“ (www.stephanegarelli.com, 2011, www.garelli.ch, 2013).

2.2.1 Teorie konkurenceschopnosti dle Portera

Jedním z nejznámějších autorů, kteří se zabývají konkurenceschopností jak na mikroekonomické, tak na makroekonomické úrovni, je Michael Porter⁴. V oblasti konkurenceschopnosti Porter zkoumal zejména konkurenční výhody a produktivitu, které jsou dle jeho slov jediným smysluplným konceptem konkurenceschopnosti na národní úrovni (Porter, 1990). Podle něj je nutné k pochopení konkurenceschopnosti znát její zdroje a skutečná konkurenceschopnost je pak měřena produktivitou ekonomiky, jako hodnoty zboží a služeb na jednotku vstupů.

Prostřednictvím produktivity firem lze umožnit růst životní úrovně obyvatel, růst mezd, silnou měnu či dobrou výnosnost kapitálu. Produktivity lze však dosáhnout pouze skrz inovace a procesy, které však vyžadují nejen technologické investice, ale také investice do vzdělání lidského kapitálu. Podle Portera tvoří celkovou konkurenceschopnost čtyři důležité atributy, jež mohou působit jednak jednotlivě, ale také jako celek v ekonomickém prostředí. Na bázi těchto atributů Porter sestavil tzv. **diamant konkurenční výhody**, jenž je zobrazen v následujícím obrázku 2.1.

Obrázek 2.1: Diamant konkurenční výhody dle Portera

Zdroj: Porter, 1990, vlastní zpracování

⁴ Michael Porter je autorem 17 knih a více než 125 článků, v nichž se zaměřuje zejména na konkurenční strategii a konkurenceschopnost, a také na hospodářský rozvoj národů, států a regionů. V roce 2000 byl Porter jmenován Harvardským univerzitním profesorem, což je nejvyšší profesionální uznání, které může být uděleno členovi fakulty Harvardu. O rok později pak Porter vytvořil Institut pro strategii a konkurenceschopnost na Harvard Business School a Harvard University (World Congress, 2013).

Z výše uvedeného diagramu Diamantu konkurenční výhody lze vyčíst, že těmito čtyřmi základními atributy konkurenceschopnosti ať firem, regionů či států jsou:

- **Firemní strategie, struktura a rivalita** je faktor týkající se způsobu řízení firem, jejich vznik a organizace. Hlavními aktéry, kteří zde hrají velice významnou roli, jsou vlády zemí, které utvářejí legislativní a institucionální rámce, jež mají motivovat firmy ke zvyšování jejich konkurenceschopnosti. Dle Portera je rivalita mezi domácími firmami základním faktorem konkurenceschopnosti, jelikož nutí domácí podniky zapracovat na zvyšování jejich produktivity a na inovacích.
- **Podmínky poptávky** představují především charakter domácího trhu. Díky přítomnosti vyspělých a náročných místních zákazníků jsou firmy tlačeny k rychlejší inovacím a k propracovanější produkci. Jestliže firmy dokážou porozumět svým zákazníkům a dovedou jejich poptávku předpovídat či ji alespoň včas uspokojit, získávají tak konkurenční výhodu a mohou být jejich produkty úspěšné také na mezinárodních trzích.
- **Příbuzná a související odvětví** jsou nedílnou součástí inovací a technologického vývoje v daném odvětví. Přítomnost či nepřítomnost dostatečného množství schopných místních specializovaných dodavatelů (jako např. součástky, stroje, služby, apod.) je základním faktorem k získání či posílení konkurenční výhody v určitém průmyslu. To přispívá k jednodušší komunikaci mezi příbuznými odvětvími a k navyšování konkurenceschopnosti.
- **Podmínky vstupních faktorů** hodnotí národní postavení z hlediska výrobních faktorů (práce, půda, kapitál či přírodní zdroje). V tomto případě značně záleží na kvalifikovanosti pracovní síly či infrastruktuře, jež jsou nezbytné pro soutěž v daném odvětví.

K těmto čtyřem základním faktorům konkurenceschopnosti řadí Porter také vliv náhody, vlády a přímých zahraničních investic. **Náhody**, které narušují kontinuitu konkurenčního postavení, představují např. rychlé změny na finančních trzích, technologické změny či možnost válečného konfliktu apod. **Vláda** pak svým působením ovlivňuje mnoho aspektů podnikatelského prostředí, jelikož působí a formuje podmínky faktorů. **Přímé zahraniční investice** hrají rozhodující a zejména podpůrnou úlohu ve vytváření a rozšiřování konkurenceschopnosti méně vyspělých států (Skokan, 2004).

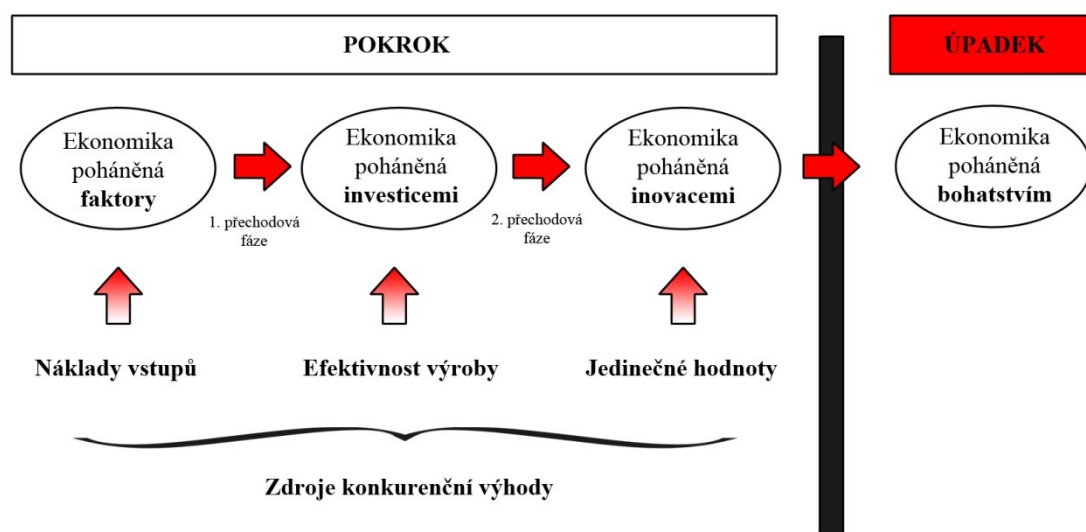

Etapy konkurenceschopnosti dle Portera

Z Porterovy teorie vychází také koncept, který dává do souvislosti čtyři základní fáze ekonomického rozvoje a zdroje konkurenceschopnosti zemí i firem. První tři etapy se nazývají ekonomikami poháněnými faktory, investicemi a inovacemi. Poslední etapa je nazvaná industrializace poháněná blahobytem (Skokan 2004, Porter 1990).

- *Faktorově tažené ekonomiky (factor-driven stage)* – v této fázi soutěží ekonomiky pouze na základě jejich vlastních možností, především nekvalifikovanými pracovními silami či přírodními zdroji. Firmy si pak konkurují na základě ceny a prodeji jejich základních výrobků. Při jejich výrobě využívají výhody levných vstupů a užíváním převzatých technologií.
- *Ekonomiky založené na efektivnosti (efficiency-driven stage)* – do této fáze se ekonomiky dostávají postupným vývojem a narůstáním mezd. Produktivitu firem určují především efektivnější produkční procesy a kvalita výrobků (nikoliv jen jejich cena). Klíčová je zde zejména technologická kapacita, tedy přístup podniků k nejlepším technologiím.
- Ve fázi, kdy jsou *ekonomiky tažené inovacemi (innovation-driven stage)*, jsou země schopny udržet mzdy a životní úroveň na vysoké úrovni pouze pokud jsou jejich podniky schopny vytvářet a produkovat nové a jedinečné produkty, a to především s využitím nejmodernějších výrobních i organizačních postupů. Takové firmy pak mohou na světovém trhu konkurovat.
- Poslední fáze ekonomiky nazvaná *industrializace poháněná blahobytem (wealth-driven stage)* je etapou, v níž dochází k poklesu konkurenceschopnosti státu. Firmy již nemají kapacity na to, aby mohly dále investovat, a snaží se svou konkurenční výhodu zlepšit fúzemi a akvizicemi. Během této etapy začíná stagnovat produktivita a v ekonomice dochází k podinvestování. Tato fáze se tak stává začátkem úpadku.

Obrázek 2.2: Etapy konkurenceschopnosti

Zdroj: Skokan, 2004, Bič, 2008, vlastní zpracování

Jednotlivé fáze konkurenceschopnosti se mohou překrývat. Není vyloučen ani průběh oběma směry (Skokan, 2004). V obrázku 2.2 je možno shlédnout schematicky znázorněné etapy ekonomického rozvoje a jejich zdroje konkurenčních výhod.

2.2.2 Vymezení úrovně konkurenceschopnosti

Nejčastější a nejjednodušší způsob měření konkurenceschopnosti je na úrovni mikroekonomické. A právě od úspěšnosti podniků se odráží také konkurenceschopnost regionů či států. Jednotlivé úrovně konkurenceschopnosti jsou konkrétněji specifikovány v této kapitole.

Konkurenceschopnost na podnikové úrovni

O konkurenceschopnosti se nejdříve začalo hovořit na mikroekonomické úrovni, tedy převážně o konkurenceschopnosti na úrovni firem. Jak uvádí Vladimír Benáček⁵ (2001): *termín „konkurenceschopnost“ vychází z mikroekonomických základů dané ekonomiky.* Na této úrovni je také možné obecně definovat konkurenceschopnost jako určitou

⁵Docent Vladimír Benáček působí v současnosti na Institutu ekonomických studií na Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity v Praze. Je autorem zhruba 240 odborných a vědeckých článků nejen u nás, ale také v zahraničí. Ve svých publikacích se zabývá zejména mezinárodním obchodem a financemi, transformací tržní ekonomiky či chováním ekonomických subjektů (Institute of Economic Studies, 2013).

schopnost úspěšně soutěžit na trzích (Beneš, 2006). Podle Klvačové⁶ (2008) je pak podnik považován za konkurenceschopný tehdy, je-li schopen udržet se na trhu a pokud možno zvyšovat svůj tržní podíl. Zároveň musí být schopen plnit své závazky vůči svému okolí (např. vyplácet zaměstnancům mzdu, odvádět státu daně, splácet úvěry bankám, platit dodavatelům za suroviny, materiál, apod.).

Za základní zdroje konkurenceschopnosti firmy je považována (Klvačová, 2008, Benáček, 2001):

- **cenová konkurence**, kdy podnik využívá takové technologie, které mu umožňují snižovat náklady a tím také cenu;
- **konkurence kvalitou** je schopnost prodat výrobek za stejnou cenu, jako prodává konkurence, ale s vyšší kvalitou;
- třetím zdrojem konkurenceschopnosti je pak **postavení podniku na trhu**, tedy získání na trhu nezastupitelné místo, zejména z důvodu goodwillu či diferenciací výrobků a **schopnost podniku ovlivňovat podmínky na trhu**.

Za těmito třemi základními aspekty však stojí jedna podmínka: schopnost pružně realokovat zdroje do těch činností a odvětví, jež poskytují větší návratnost vloženého kapitálu (Benáček, 2001).

Pokud o výrobky či služby firmy přestane být na trhu zájem, podnik ztrácí svojí konkurenceschopnost a musí opustit trh, stejně jako v případě, kdy není schopen dostát svým závazkům a povinnostem.

Konkurenceschopnost podniku velmi závisí na typu trhu, na němž se firma hodnotí, tedy zda se jedná o podnik v podmínkách dokonalé či nedokonalé konkurence. Při sledování konkurenceschopnosti, nejen podnikové, ale i národní je důležité také sledovat délku daného období. Při hodnocení v *krátkém období* jsou stěžejní především konkrétní výsledky, kterých podnik, ale také ekonomika celkově dosahuje. V *krátkém období* je pro zvýšení a udržení konkurenceschopnosti podniku klíčový vývoj cen. V *dlouhém období* je konkurenceschopnost závislá především na schopnosti podniku přizpůsobovat se poptávce. Při hodnocení konkurenceschopnosti firmy je totiž třeba brát v úvahu

---

⁶ Docentka Eva Klvačová (1943-2010) byla uznávanou ekonomkou a ekonomickou publicistkou. Působila jako poradkyně ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci. Publikovala v týdeníku Ekonom a získala řadu prestižních cen za ekonomickou žurnalistiku. Byla vedoucí Institutu integrace ČR do evropské a světové ekonomiky (NEWTON College, a.s., 2011, iDNES.cz, 2010).

jak stranu nabídky (nákladové či technologické faktory), tak také stranu poptávky (zejména velikost trhu).

Konkurenceschopnost podniku je možno hodnotit také pomocí ukazatelů, které se odvíjí od celkového zisku firmy. Nejčastěji používanými ukazateli jsou rentabilita vlastního jmění (ROE) a rentabilita aktiv (ROA). Hodnocení konkurenceschopnosti záleží také na úhlu pohledu zainteresované osoby. Z pohledů stakeholderů ⁷ má tak konkurenceschopnost jiný význam. Firmy jsou totiž zakládány za účelem dosažení nejrůznějších cílů, což se odráží také v hodnocení konkurenceschopnosti podniků. Existují totiž firmy, které nemusí být zakládány za účelem dosažení zisku, ale například s cílem efektivního poskytování svých služeb veřejnosti (např. charita, ekologie, ...) či potřebným občanům. Konkurenceschopnost podniku je tak definována jako „*schopnost plnit co nejlépe dané cíle*“ (Beneš, 2006).

Konkurenceschopnost regionů

Regionální konkurenceschopnost se podle Skokana (2004, s. 60) „*týká vztahů mezi konkurenceschopností firem a jejich vlivu na konkurenceschopnost regionů, ve kterých firmy sídlí. Neznamená to tedy, že čím více je firem v regionu, tím je region konkurenceschopnější.*“ Konkurenceschopnost regionu je také možno chápat jako „*schopnost zvyšovat zaměstnanost, diverzifikovat produkci, zvyšovat produkt a přidanou hodnotu dostatečným tempem tak, aby se obchodní vztahy vyvíjely vyrovnaným způsobem*“ (Beneš, 2006, s. 22). Aby byl region konkurenceschopný, musí v něm existovat firmy, které budou produkovat výrobky a služby, jež budou schopné obstát na mezinárodních trzích a zároveň zajistit udržení vysokých a trvalých příjmů obyvatel regionu (Skokan, 2004).

Vedle konkurenceschopnosti regionů můžeme hovořit také o konkurenceschopnosti města či okresů. Avšak odlišovat jejich konkurenceschopnost je velmi těžké, jelikož jednotlivé znaky těchto lokalit jsou velmi podobné. Obecně takovou konkurenceschopnost můžeme nazývat lokální konkurenceschopností (place competitiveness). Definovat konkurenceschopnost města lze podle Storpera (cit. Beneš, 2006, s. 22) jako „*schopnost městské ekonomiky přitáhnout a udržet firmy se stabilním nebo rostoucím podílem na trhu jejich produkce, které zároveň zachovávají nebo zvyšují životní standard těm, kdo na jejich*

---

⁷ Kdokoliv, kdo přichází do kontaktu s danou firmou (zaměstnanci, manažeři, vlastníci, zákazníci, dodavatelé, obchodní partneři, věřitelé, a další), (Zikmund, 2010).

výrobě participují“. Konkurenceschopnost regionů, města či okresů se nijak zvlášť neliší od makroekonomické konkurenceschopnosti, ve všech definicích se totiž skloňují pojmy jako výkonnost na trzích spojená s životní úrovní obyvatel. Důraz na sledování konkurenceschopnosti regionů je kladen především z důvodů neustálých změn ve světové ekonomice, kdy dochází k tzv. „regionalizaci“ ekonomik na nadnárodní uskupení. Navíc jsou to právě regiony, jež jsou základem konkurenceschopnosti na národní úrovni, jelikož právě v regionech dochází ke středu mezi „tvůrci“ znalostí a jejich uživateli (Beneš, 2006).

Národní konkurenceschopnost

Konkurenceschopnost na národní úrovni či úrovni národního státu je poměrně novým pojmem. Používá se od 80. let minulého století, kdy došlo k pozvolnému posunu od pojmu konkurenceschopnosti z podnikové na nadpodnikovou úroveň. V 90. letech 20. století se tento pojem rozšířil mezi nejrozličnějšími mezinárodními ekonomickými organizacemi, kdy docházelo k významným proměnám světové ekonomiky. Postupná globalizace pak zviditelnila konkurenci jednotlivých zemí a makroregionů, především asijské země, které v té době zaznamenávaly značný úspěch. Politici Spojených států amerických (USA) a Evropy se začali zajímat o zdroje úspěchu asijských zemí a začali přemýšlet nad tím, co by měli změnit ve svých domácích ekonomikách či v institucionálním uspořádání světové ekonomiky. Postupem času se začalo sledování národní konkurenceschopnosti institucionalizovat a začaly vznikat různé rady pro konkurenceschopnost, jež prováděly nejrozličnější analýzy a hodnocení konkurenceschopnosti daných zemí ve srovnání s ostatními zeměmi světové ekonomiky (Klvačová, 2008, Beneš, 2006).

Vytváření, růst a udržení konkurenceschopnosti národních států či integračních seskupení se během posledních deset až dvacet let stal hlavním cílem sledovaným národními vládami či nadnárodními seskupeními. V 80. letech vznikala v USA řada analytických studií sledujících produktivitu výrobních faktorů a rizika technologických mezer. Na základě těchto studií pak byla přijímána opatření k obnově a posílení americké konkurenceschopnosti. Nejznámější publikací zabývající se technologickou mezerou a jejím odstraněním byla „Who’s Bashing Whom“ bývalé předsedkyně Rady ekonomických poradců Billa Clintona, Laury D’Andrey Tyson, jejíž velmi známá definice je zmíněna výše. Podnětem k vytváření metod hodnocení konkurenceschopnosti národů

se stal také výrok samotného prezidenta USA, Billa Clintona (cit. Malý, 2011, s. 4), jenž prohlásil, že „každá země se podobá velké korporaci soutěžící na globálním trhu“.

Růst konkurenceschopnosti se stal základním cílem také na úrovni Evropské unie, kdy Evropská komise v roce 1990 definovala, že národní konkurenceschopnost je „*schopnost země poskytovat svým občanům vysokou a stále rostoucí životní úroveň a zaměstnanost všem, kdo chtějí pracovat.*“ Konkurenceschopnosti má být dosaženo jak na úrovni členských států EU, tak na úrovni EU jako celku. V roce 2002 pak Evropská komise ve sdělení Radě a Evropskému parlamentu „Produktivita: Klíče ke konkurenceschopnosti evropských ekonomik a firem“ uvedla, že růst produktivity je synonymem ke konkurenceschopnosti, jimž se rozumí trvalý růst reálných příjmů a životní úrovně regionů nebo států a pracovních míst pro ty, kteří chtějí pracovat.

Jak již bylo zmíněno výše, definic makroekonomické konkurenceschopnosti je celá řada. Každá národní vláda či nadnárodní uskupení vytváří své definice konkurenceschopnosti, které se odvíjí od dlouhodobých cílů, kterých chtějí státy či mezinárodní integrace dosáhnout, a od zdrojů a konkurenčních výhod, které mají k dispozici a v mezinárodním konkurenčním „boji“ je mohou použít. Jednotlivé ekonomiky se od sebe velmi liší jak kvalitou pracovní síly, cenou, zdaněním, kvalitou infrastruktury, tak také rozsáhlostí ochrany životního prostředí, mírou korupce a dalšími faktory. Záleží zde pak na čelních představitelích těchto ekonomik, jakým způsobem s těmito faktory a zdroji naloží a jak svých výhod využijí.

Právě na vyhodnocení makroekonomické konkurenceschopnosti, tedy konkurenceschopností států Austrálie a Nového Zélandu je tato diplomová práce zaměřena.

2.3 Přístupy k hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska nejvýznamnějších organizací

Během vývoje ve vymezení konkurenceschopnosti začaly vznikat instituce, které se prioritně zabývají měřením a vyhodnocováním konkurenceschopnosti. Nejznámějšími pak jsou hodnocení a analýzy, které publikuje Světové ekonomické fórum a Mezinárodní institut pro rozvoj managementu, jejichž metody jsou popsány v následující kapitole.

2.3.1 Hodnocení konkurenceschopnosti podle Světového ekonomického fóra

Světové ekonomické fórum (World Economic Forum, WEF) je nezisková nezávislá organizace, jejíž sídlo je ve švýcarské Ženevě. WEF bylo založeno v roce 1971 profesorem managementu a obchodní politiky na univerzitě v Ženevě, Němcem Klausem Schwabem. Původně neslo Světové ekonomické fórum název „Evropské manažerské fórum“. V roce 1987 došlo ke změně názvu z důvodu snahy představitelů WEF poskytnout platformu pro řešení mezinárodních konfliktů. Původní Evropské manažerské fórum se zabývalo především otázkou, jakým způsobem by evropské firmy mohly dohnat USA (WEF, 2013).

Fórum je velmi známé díky jeho každoročním zasedáním ve švýcarském Davosu, kde se schází špičkoví podnikatelé, světoví politici, vybraní intelektuálové i novináři. Na zasedáních pak společně a kolegiálně diskutují o nejnaléhavějších problémech, kterým musí svět čelit.

WEF je financováno zhruba 1 000 významnými společnostmi na světě. Fórum zavedlo systém členství, kdy každý člen společnosti musí zaplatit základní roční členský poplatek a také poplatek za výroční zasedání v Davosu.

Od roku 2007 Fórum vytvořilo nové společenství rychleji rostoucích společností. Každoročně se tak schází na 1 500 vlivných osobností z rychle rostoucích rozvíjejících se zemí v čínském Dalianu či Tianjinu. Z takových ekonomik můžeme jmenovat například Čínu, Indii, Rusko, Mexiko, Brazílii a řadu dalších (WEF, 2013).

Světové ekonomické fórum publikuje od r. 1979 každoroční **Zprávu o konkurenceschopnosti států** (Global Competitiveness Report, GCR). V této zprávě WEF je konkurenceschopnost národů definována jako „*soubor institucí, politik a faktorů, které determinují úroveň produktivity země. Konkurenceschopná ekonomika je pak taková ekonomika, která je schopna rychlého růstu v čase.*“ Ke sledování a vyhodnocování konkurenceschopnosti používá **Index růstové (globální) konkurenceschopnosti** (Global Competitiveness Index, GCI) a **Index mikroekonomické (podnikové) konkurenceschopnosti** (Microeconomic Competitiveness Index, MICI). Hodnocení v GCR se stala „nejautoritativnějším a nejkomplexnějším hodnocením komparativních silných a slabých stránek národních ekonomik ve světě (Balcarová, Beneš, 2006, Skokan 2004, s. 66)

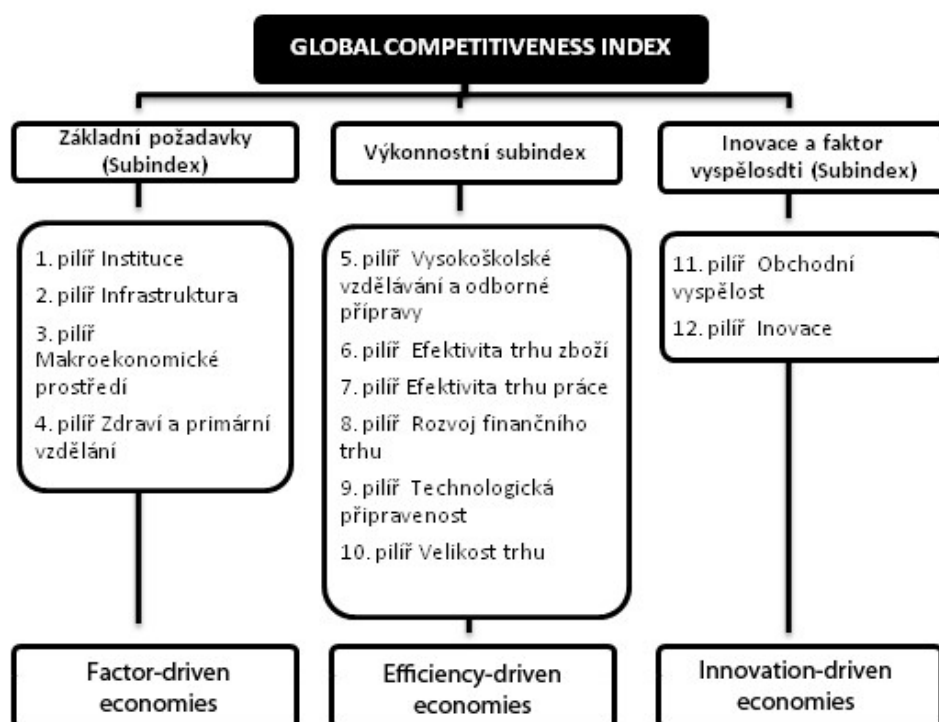
Hodnocení v Global Competitiveness Report jsou z části založena na tvrdých, statistických datech, ale převážně na datech měkkých, tedy odpovědích respondentů. Zpráva pak na základě zjištěných údajů srovnává a vyhodnocuje konkurenceschopnost 144⁸ vyspělých i rozvíjejících se ekonomik světa a analyzuje pak širší trendy v globální ekonomice.

Index globální konkurenceschopnosti zachycuje makroekonomickou stránku národní konkurenceschopnosti a charakterizuje růstové vyhlídky národních ekonomik v následujících pěti letech. Konkurenceschopnost je zkoumána z pohledu 12 pilířů, jež jsou tvořeny specifitějšími kritérii (celkově jich je 110) a jsou rozděleny do 3 oblastí – *factor-driven economies*, *efficiency-driven economies* a *innovation-driven economies*. Toto rozčlenění do faktorů pak umožňuje lépe vysvětlit, proč se v některých zemích zvyšuje prosperita rychleji než v ostatních zemích. Přehled pilířů a jejich rozdělení do jednotlivých oblastí lze shlédnout v následujícím obrázku 2.3. Při výpočtu indexu globální konkurenceschopnosti jsou používána jak „tvrdá“, tak také data „měkká“. Pro určování vah GCI je však rozhodující stupeň rozvinutosti dané země a příjem na obyvatele. V následující tabulce 2.1 jsou znázorněna kritéria HDP na obyvatele pro rozdělení do skupin rozvinutosti. V příloze 1 pak je možno vidět rozčlenění zemí mezi jednotlivé oblasti (Kubišta, 2009, Skokan, 2004, Klvačová, 2008, Balcarová, Beneš, 2006).

---

⁸ K roku 2012.

Obrázek 2.3: Přehled pilířů GCI

Zdroj: WEF, 2013, vlastní zpracování

Tabulka 2.1: Rozdělení zemí dle stádia rozvinutosti

Stádium rozvinutosti	HDP na obyvatele v USD
Stádium 1: factor-driven economies	do 2 000
tranzitivní stádium mezi stádiem 1 a 2	2 000 až 3 000
Stádium 2: efficiency-driven economies	3 000 až 9 000
tranzitivní stádium mezi stádiem 2 a 3	9 000 až 17 000
Stádium 3: Innovation-driven economies	více než 17 000

Zdroj: WEF, 2010, vlastní zpracování

Index mikroekonomické konkurenceschopnosti pak analyzuje a vyhodnocuje podmínky, které jsou zásadní pro udržitelnou úroveň produktivity v zemích. Tento index hodnotí zejména kvalitu institucí, tržních struktur a hospodářských politik, které podporují efektivní využívání stávajících zdrojů v národní ekonomice. (Balcarová, Beneš, 2006).

Kromě výše zmíněné Zprávy o světové konkurenceschopnosti vydává WEF také každoročně *Global Risks Report*, v níž WEF analyzuje pravděpodobnost 50 světových rizik, pravděpodobnost vzniku a jejich dopad. Analýza rizik je založená na průzkumu více než 1 000 odborníků z průmyslového odvětví, vlády či akademických obcí. Globální rizika jsou rozdělena do pěti kategorií, a to na ekonomická, environmentální, geopolitická, společenská a technologická rizika (WEF, 2013).

2.3.2 Hodnocení konkurenceschopnosti podle Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu

Mezinárodní institut pro rozvoj managementu (International Institut for Management Development, IMD) je organizace, jež byla založena v roce 1990 v Lausanne ve Švýcarsku. IMD byla vytvořena sloučením dvou dříve nezávislých obchodních škol: IMI, která byla založena v Ženevě v roce 1946 a IMEDE, založenou v Lausanne v roce 1957.

Institut má poměrně dlouhou historii v poskytování vzdělávání vedoucím pracovníkům. Programy IMD jsou zaměřeny na reálné světové problémy, jimž musí manažeři čelit a snaží se tyto vedoucí pracovníky připravit na budoucnost.

Od roku 1989 vydává IMD pravidelně **Světové ročenky konkurenceschopnosti** (World Competitiveness Yearbook, WCY), které jsou vydávány **Centrem světové konkurenceschopnosti** (IMD World Competitiveness Center, IMD WCC). IMD WCC byla v téže roce založena profesorem Stephanem Garelli. Hlavním úkolem IMD WCC je vyhodnotit konkurenceschopnost národů a poskytnout komplexní zprávu o konkurenceschopnosti zemí. Na základě zjištěných výsledků pak podporuje podmínky pro konkurenceschopnost podniků (IMD, 2013).

IMD u konkurenceschopnosti států rozlišuje dvě různé definice (Skokan, 2004):

- **Definici akademickou**, podle níž národní konkurenceschopnost představuje oblast ekonomických znalostí, které analyzují skutečnost a formují politiky ovlivňující schopnost státu vytvářet a udržovat prostředí podporující vyšší tvorbu hodnot jeho firem a větší prosperitu jeho obyvatel.
- Dle **podnikatelské definice** představuje konkurenceschopnost způsob, jakým stát vytváří, rozvíjí a udržuje prostředí, které podporuje konkurenceschopnost firem.

Od vzniku IMD WCC se hodnocení konkurenceschopnosti vyvíjelo poměrně dynamicky. Každá nově vydaná ročenka obsahuje nové indikátory a stoupá také počet sledovaných zemí. Poslední vydaná Světová ročenka konkurenceschopnosti za rok 2012 srovnává 59 zemí ekonomicky vyspělých i nově industrializovaných. Ve WCY jsou vybírány zejména státy, které mají největší vliv na světovou ekonomiku.

V Ročence jsou světové ekonomiky posuzovány již na základě 335 kritérií, kdy zhruba $\frac{2}{3}$ tvoří „*tvrdá*“ data, která jsou získávána z mezinárodních, národních a regionálních statistik a asi $\frac{1}{3}$ pak tvoří „*měkká*“ data získávána z dotazníkových šetření. Respondenty dotazníků pak jsou zejména představitelé top managementu společností, jenž působí v daném státě. Tento typ dat tak spíše vypovídá o tom, jak je národní konkurenceschopnost vnímána vybranými experty.

Hodnocení konkurenceschopnosti zemí je založeno na čtyřech hlavních faktorech konkurenceschopnosti, dále pak rozdělených do 20 dílčích faktorů, které je možno shlédnout v následující tabulce 2.2 (Skokan, 2004, s. 64, Kubišta, 2009):

1. **ekonomická výkonnost**, jež vyjadřuje makroekonomické hodnocení domácí ekonomiky (84 indikátorů);
2. **efektivnost vlády**, která hodnotí rozsah, v jakém vládní politika podporuje konkurenceschopnost (70 indikátorů);
3. **efektivita podnikání** určuje míru, v které se podniky chovají inovačně a ziskově (67 indikátorů);
4. **infrastruktura** vyjadřuje míru, v níž technické, vědecké a lidské zdroje splňují potřeby podniků (114 indikátorů).

Tabulka 2.2: Rozdělení faktorů konkurenceschopnosti podle IMD

Ekonomická výkonnost	Efektivnost vlády	Efektivnost podniků	Infrastruktura
Domácí ekonomika	Veřejné investice	Produktivita a efektivita	Základní infrastruktura
Mezinárodní obchod	Fiskální politika	Trh práce	Technická infrastruktura
Mezinárodní investice	Institucionální rámec	Finance	Vědecká infrastruktura
Zaměstnanost	Podniková legislativa	Způsoby řízení	Zdraví a životní prostředí
Ceny	Sociální rámec	Postoje a hodnoty	Vzdělání

Zdroj: IMD, 2012, vlastní zpracování

V Ročence se v rámci hodnocení konkurenceschopnosti jednotlivých zemí charakterizují také tzv. „*zlatá pravidla a principy konkurenceschopnosti*“, jež představují faktory, které konkurenceschopnost ovlivňují (Balcarová, Beneš, 2006, s. 19):

- vytvoření stabilního a předvídatelného legislativního prostředí;
- pružná a přizpůsobivá ekonomická struktura;
- investice do tradiční a technologické infrastruktury;
- podpora soukromých úspor a domácích investic;
- podpora aktivní strategie na mezinárodních trzích a také přitažlivost pro přímé zahraniční investice;
- zaměření se na kvalitu, rychlost a transparentnost veřejné správy;
- udržení efektivního vztahu mezi úrovní mezd, produktivitou a zdaněním;
- udržení sociální sítě snižováním disparit ve mzdách a posilováním střední třídy;
- vysoké investice do vzdělání, zejména na sekundární úrovni, včetně celoživotního vzdělávání pracovní síly;
- udržení rovnováhy globalizace a zachování hodnotového systému obyvatel.

Hodnocení dle IMD tedy hodnotí a analyzuje způsob, jakým národní vlády vytváří a podporují podmínky pro konkurenceschopnost podniků, přičemž je právě podniková sféra základem pro tvorbu bohatství a prosperity ve společnosti. Charaktery jednotlivých národních politik se liší podle míry biorizace ekonomického rozvoje a sociálních, kulturních či environmentálních aspektů (Bič, 2008, Balcarová, Beneš, 2006).

2.3.3 Ostatní metody hodnocení konkurenceschopnosti

Hodnocení dle WEF a IMD nejsou jedinými institucemi, které se zabývají hodnocením konkurenceschopnosti. Existují organizace, které hodnotí konkurenceschopnost států z pohledu dílčích srovnání, nejen komplexních žebříčků konkurenceschopnosti, jako to provádí výše zmíněné instituce WEF a IMD. Světová banka se zaměřuje na hodnocení konkurenceschopnosti z pohledu podnikatelského prostředí. Transparency International sleduje vývoj indexu vnímání korupce. Heritage Foundation pak měří míru ekonomické svobody.

Hodnocení Doing Business dle Světové banky

Projekt Doing Business byl zahájen v roce 2002, kdy se skupina Světové banky (World Bank, WB) začala zaměřovat na domácí malé a střední podniky. Hodnocení podnikatelského prostředí se zabývá sběrem kvantitativních „tvrdých“ dat, jejich komplexní analýzou a porovnáním prostředí podnikání v celé ekonomice a ve všech časových horizontech. Doing Business Project poskytuje objektivní opatření obchodních předpisů a jejich prosazení ve 185 ekonomikách a vybraných městech nejen na regionální, ale také místní či městské úrovni (World Bank Group, 2013).

Ve svých **zprávách Doing Business** se Světová banka zabývá podnikatelskými klimaty v každé sledované zemi a poskytuje v nich detailní informace o všech obchodních regulích a reformách v různých městech či regionech v dané zemi. Poskytuje údaje o jednoduchosti podnikání v každé zemi a podle těchto údajů je řadí do žebříčku. Na základě zjištěných údajů také může doporučit reformy ke zlepšení výkonu v oblastech, které jsou pro dané území kritické. Hodnocení zemí dle Doing Business je znázorněn v příloze 2.

První zpráva Doing Business byla publikována v roce 2003. Tato zpráva analyzovala 133 ekonomik a vztahovala se na 5 indikátorových sad. Zatím poslední, v pořadí 10. zpráva Doing Business z roku 2013 hodnotí již 185 ekonomik světa a týká se 11 indikátorových sad rozložených do 2 oblastí. Jejich rozdělení je možno shlédnout v následující tabulce 2.3 (World Bank Group, 2013).

Tabulka 2.3: Rozložení indikátorů Doing Business

Komplikovanost a nákladnost regulačních procesů	Síla legislativních institucí
Zahájení podnikání	Získání úvěru
Vyjednání stavebního povolení	Ochrana investorů
Získání elektřiny	Vymáhání kontraktů
Registrace vlastnictví	Řešení insolvence
Placení daní	Zaměstnávání pracovníků
Přeshraniční obchod	

Zdroj: Doing Business, 2013, vlastní zpracování

Hodnocení podnikatelského prostředí podle indikátorů Světové banky má celou řadu výhod (Světová banka a Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj, 2012, s. 16):

- transparentní, snadno porovnatelné data, založené na faktických informacích o zákonech a předpisech sledovaných ekonomik;
- srovnání a benchmarking⁹ na základě standardních předpokladů;
- hodnocení je poměrně levné a snadno aplikovatelné;
- znázorňuje, jak si státy, regiony či města opravdu stojí v daných oblastech, identifikuje překážky a příčiny neúspěchu lokality a nabízí možná řešení;
- větší interakce s místními respondenty za účelem zabránění potenciální chybné interpretaci a jejímu objasnění;
- téměř kompletní pokrytí všech světových ekonomik.

Hodnocení Doing Business se však potýká také s řadou limitů (Světová banka, Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj, 2012, s. 16):

- ukazatele neměří všechny politické faktory a instituce, jež mají vliv na kvalitu podnikatelského prostředí v ekonomice¹⁰;
- sleduje pouze 11 oblastí regulace a jejich reformy, ale neměří všechny aspekty podnikání;
- porovnává pouze na základě standardních předpokladů, nikoli již na specifický případ;
- zaměřuje se pouze na formální sektor;
- předpokládá plnou informovanost firem;
- údaje je většinou možné získat pouze z velkých měst.

Dá se říci, že Doing Business tak vybízí národní ekonomiky, aby efektivněji regulovaly podnikání, čímž by přispěli k lepší konkurenceschopnosti domácích podniků. Poskytuje měřitelné ukazatele reforem, které mají sloužit jako zdroj pro akademiky, výzkumné pracovníky soukromého sektoru a novináře.

---

⁹ Proces neustálého srovnávání a měření organizace s vůdčími firmami kdekoli na světě, s cílem získat informace, které organizaci pomohou přijmout (a realizovat) aktivity, vedoucí ke zlepšení své vlastní výkonnosti (American Productivity and Quality Center, 1993).

¹⁰ Indikátory nezachycují aspekty bezpečnosti, převládání podplácení a korupce, velikost trhu či makroekonomickou stabilitu apod.

Index vnímání korupce dle Transparency International

Konkurenceschopnost států odráží také index vnímání korupce, který není až tak srozumitelný a jednoznačný ve srovnání s makroekonomickými údaji typu hospodářský růst, inflace, deficit či nezaměstnanost. Tento index měřený Transparency International (TI) interpretuje údaje mikroekonomické sféry. Jeho vývoj je pro budoucnost ekonomiky rozhodujícím vlivem, jelikož se v delším časovém období projeví jako změna na makroekonomické úrovni (Lízal, 2006).

Transparency International je mezinárodní nevládní neziskovou organizací, jež je zaměřena na problematiku korupce, její sledování a vytváření protikorupčních programů. Do těchto programů se pak snaží zapojit jak širokou občanskou společnost, tak také podniky a vládní instituce. TI byla založena v roce 1993, tehdy pouze pro pár států, které se s korupcí často potýkaly. Dnes působí ve více než 100 zemích světa. Hlavní sídlo, mezinárodní sekretariát, má TI v Berlíně a prostřednictvím více než 90 národních poboček na celém světě se snaží omezovat jak nabídkovou, tak i poptávkovou stranu korupce (Transparency International, 2013).

TI je politicky nestranná organizace, která klade velký důraz na svou nezávislost. Hlavním posláním TI je zastavit korupci a podporovat transparentnost, odpovědnost a integritu na všech úrovních a ve všech sektorech společnosti. Hlavní vizí TI je svět, v němž vláda, politika, obchod, občanská společnost a každodenní život lidí se obejde bez korupce. Základní hodnoty pak TI vidí v transparentnosti, odpovědnosti, integritě, solidaritě, odvaze, spravedlnosti a demokracii.

Od roku 2005 vydává TI **Index vnímání korupce** (Corruption Perception Index, CPI). CPI tehdy bylo zaměřeno na korupci ve veřejném sektoru ve 45 zemích světa. Podle stupně vnímání existence korupce mezi úředníky ve veřejné správě a v politice v daném státě pak jednotlivé země seřazuje. Tento index je kombinací průzkumů a hodnocení korupce. CPI je nejvyužívanějším ukazatelem sledování korupce na celém světě. V mnoha zemích tento index přispěl k zavádění značných reforem, jelikož značně zvýšil veřejnou informovanost o korupci (Transparency International, 2013).

Při sestavování CPI Transparency International vychází z datových zdrojů nezávislých institucí, jež se specializují na správu věcí veřejných a analýzu obchodního klima. Informace jsou založeny na údajích shromážděných v posledních 24 měsících. V posledním sledovaném roce 2012 Index vnímání korupce hodnotí míru vnímání korupce

ve 176 zemích světa. Hodnocení probíhá na stupnici od 0 do 100 s tím, že stupněm 100 označuje země, které jsou téměř bez korupce, a stupeň 0 znamená zemi s vysokou mírou korupce. Vyhodnocení indexu vnímání korupce za rok 2012 je možno shlédnout v příloze 3.

Od roku 1999 hodnotí TI také **Index plátců úplatků** (Bribe Payers Index, BPI), jenž seřazuje nejbohatší země světa podle sklonu jejich firem k uplácení v zahraničí. Tento index je založen na názorech několika tisíců vedoucích obchodních manažerů jak v rozvinutých, tak také v rozvojových zemích na světě. Poslední index BPI z roku 2011 zachycuje mezinárodní úplatkářství ve 28 největších světových ekonomikách podle pravděpodobnosti firem z těchto států uplatnit úplatkářství při podnikání v zahraničí. Hodnocení BPI v každé zemi pak odráží odpovědnost chování jejich vedoucích orgánů a podniků v dané zemi. Na úrovni vlád jde zejména o dodržování existujících mezinárodních protikorupčních konvencí a jejich účinné prosazování. Čím horších hodnot BPI dosahuje, tím více je země oslabena a napomáhá tak k hospodářskému poklesu a komplexně ke zhoršení konkurenceschopnosti.

Oba tyto výše zmíněné indexy Transparency International jsou založené pouze na vnímání určité situace. Není zde tedy možno srovnávat úrovně korupce v různých zemích např. na počtu zatčených či počtu soudních případů. Tímto lze pouze možno zjistit schopnost žalobců, soudců či médií korupci odhalovat. Jedinou metodou, která je vhodná ke zjištění indexu CPI či BPI jsou zkušenosti a vnímání situace těch, kteří jsou nejvíce korupci vystaveni, tedy podnikatelů, analytiků či obchodních komor (Transparency International, 2013).

Index ekonomické svobody dle Heritage Foundation

Index ekonomické svobody (Index of Economic Freedom) sestavuje Heritage Foundation ve spolupráci s Wall Street od roku 1995 a měří tak míru ekonomické svobody a její meziroční posun ve 185 zemích světa. Vychází pravidelně jednou ročně. Index zahrnuje 10 ukazatelů, které jsou rozděleny do čtyř kategorií či pilířů ekonomické svobody (The Heritage Foundation, 2013):

1. **vláda práva** (Rule of Law) zjišťuje, jak jsou zajištěna vlastnická práva a jakým způsobem dochází k očištění ekonomik od korupce;

2. **limity vlády** (Limited Government) sleduje zejména oblast vládních výdajů a fiskální svobody;
3. **efektivita regulace v ekonomice** (Regulatory Efficiency) zahrnuje podnikatelskou svobodu, kdy by měly být zásahy do operování firem na trhu pouze minimální, dále sleduje oblast svobody pracovní síly či stabilitu měny;
4. **otevřenost trhů** (Open Markets) měří svobodu obchodování, svobodu volných investic a také finanční svobodu související s kapitálovými trhy.

Tento index vyhodnocuje vztah mezi ekonomickou svobodou a pozitivními sociálními a ekonomickými hodnotami, jako je příjem na obyvatele, míra hospodářského růstu, demokracie, odstranění chudoby, ochrany životního prostředí.

Index se měří na základě deseti ukazatelů, každému z nich je přiřazena procentuální hodnota od 0 do 100. Maximální ekonomickou svobodu pak představuje 100%, naopak minimální ekonomickou svobodu představuje 0%. V příloze 4 je vyobrazen index ekonomické svobody za rok 2012.

Konkurenceschopnost, a zejména konkurenceschopnost makroekonomická, je v posledních letech velmi často skloňovaným tématem. Jejím sledováním, analýzou, vyhodnocováním a posilováním se začali zabývat přední světoví odborníci v průběhu 80. let minulého století. Neznámějším autorem byl Michael Porter, který se zabýval zejména konkurenčními výhodami, produktivitou a inovacemi a jejich vlivy na konkurenceschopnost. Identifikoval čtyři důležité atributy, z nichž sestavil známý Diamant konkurenční výhody. Z jeho teorie také vychází koncept čtyř fází ekonomického rozvoje a zdroje konkurenceschopnosti jak zemí, tak firem. Právě tyto fáze konkurenceschopnosti jsou hojně využívány světovými organizacemi zabývajícími se hodnocením národní konkurenceschopnosti.

Nejdříve se hovořilo pouze o konkurenceschopnosti na mikroekonomické úrovni, kdy konkurenceschopnost podniku byla chápána jako schopnost udržet se na trhu a zvyšovat svůj tržní podíl. Hodnocením konkurenceschopnosti zemí a makroregionů se nejdříve začali zabývat američtí politici, jejichž cílem bylo odhalit zdroj úspěchu asijských zemí, které v té době zaznamenávaly značný úspěch. Během 90. let se pojem konkurenceschopnost rozšířil mezi mezinárodními ekonomickými organizacemi, které se primárně začaly zabývat sledováním konkurenceschopnosti národů.

Nejznámějšími organizacemi, které se sledováním a vyhodnocováním konkurenceschopnosti ekonomik zabývají, je Světové ekonomické fórum, založené v roce 1971 profesorem Klausem Schwabem. Tato nezávislá nezisková organizace každoročně publikuje Zprávu o konkurenceschopnosti států, k jejichž hodnocení používá Index růstové a Index mikroekonomické konkurenceschopnosti. V současnosti WEF hodnotí ve své zprávě GCR 2012-2013 144 vyspělých a rozvíjejících se ekonomik světa. Konkurenceschopnost států je zde zkoumána z pohledu 12 pilířů tvořených 110 specifitějšími kritérii, dále rozdělených do 3 oblastí.

Druhou organizací, která komplexně hodnotí konkurenceschopnost státu pak je Mezinárodní institut pro rozvoj managementu, jenž byl založen v roce 1990. Také tento institut každoročně hodnotí konkurenceschopnost států, jejichž výsledky publikuje ve Světové ročence konkurenceschopnosti. Poslední WCY 2012 srovnává 59 ekonomicky vyspělých i nově industrializovaných zemí. V Ročence jsou posuzovány ekonomiky na základě 335 kritérií rozdělených do 20 dílčích faktorů, které pak tvoří 4 hlavní faktory konkurenceschopnosti.

Hodnocením konkurenceschopnosti států na základě specifitějších ukazatelů se pak zabývá Světová banka, která hodnotí konkurenceschopnost z pohledu podnikatelského klima. Transparency International sleduje vývoj indexu vnímání korupce a Heritage Foundation měří míru ekonomické svobody.

3 PŘÍSTUPY AUSTRÁLIE A NOVÉHO ZÉLANDU KE KONKURENCESCHOPNOSTI

Austrálie a Nový Zéland jsou státy ležící na jihu Tichomořského oceánu svou geografickou polohou velmi izolované od ostatních vyspělých ekonomik. Obě země se vyznačují silnou, stabilní, vysoce otevřenou a také samostatnou ekonomikou. Právě jejich poloha a jistá izolovanost pomohla těmto státům přežít období hospodářské krize bez větších důsledků.

Následující kapitola se primárně zabývá ekonomickou charakteristikou těchto států a hodnotí vývoj makroekonomických ukazatelů v těchto zemích během nového tisíciletí. V závěru této kapitoly pak jsou analyzovány přístupy vládních představitelů a národních institucí ke zlepšení situace ve své zemi a zvýšení konkurenceschopnosti.

3.1 Základní ekonomická charakteristika Austrálie a Nového Zélandu

Austrálie je poměrně silnou a otevřenou ekonomikou oplývající mnoha konkurenčními výhodami, neustále rozvíjející se ekonomikou a silným finančním sektorem. Tyto její silné stránky vyplývají z její polohy, kdy tento kontinent leží mimo přímý vliv ostatních ekonomických center, která jsou nyní sužována silnými vlivy ekonomické krize.

Nový Zéland je jednou z nejotevřenějších světových ekonomik se silnou surovinovou základnou a vyspělým zemědělským sektorem, na jejichž výrobky se novozélandský export primárně soustředí. Právě díky vysoké závislosti na zahraničním obchodě se ekonomická krize posledních let dotkla Nového Zélandu ve větší míře než Austrálie.

Následující kapitola charakterizuje základní informace o těchto státech a zaměřuje se zejména na charakteristiku ekonomické struktury Austrálie a Nového Zélandu.

3.1.1 Základní charakteristika Austrálie

Australské společenství (Commonwealth of Australia) je nejmenším kontinentem na zeměkouli a svou rozlohou v pořadí šestým největším státem na světě. Rozkládá se na ploše 7 682 300 km². Austrálie je federací šesti států¹¹ a dvou teritorií¹² ležících

---

¹¹ Nový Jižní Wales (New South Wales, NSW), Victoria (VIC), Queensland (QLD), Jižní Austrálie (South Australia, SA), Západní Austrálie (Western Australia, WA) a Tasmánie (Tasmania, TAS).

¹² Teritorium australského hlavního města (Australian Capital Territory, ACT) a Severní teritorium (Northern Territory, NT).

v Tichém oceánu, v němž žije téměř 23 milionů obyvatel. Většina obyvatelů Austrálie je však evropského původu, jedná se zejména o britské a irské přistěhovalce (cca 70 %), menšinu pak tvoří přistěhovalci z Asie (12 %). Původní Australané představují pouhých 2 %. Úředním jazykem Austrálie je angličtina a platí se zde australským dolarem (AUD), (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Hlavním městem Austrálie je Canberra s téměř 334 tisíci obyvateli. Dalšími významnými městy pak jsou Sydney, Melbourne, Brisbane, Perth či Adelaide. Občany Austrálie jsou také obyvatelé Vánočního ostrova a Kokosových ostrovů.

V této federativní konstituční monarchii v současnosti vládne britská královna Alžběta II., kterou zastupuje generální guvernérka Quentin Bryce¹³. Bryce je historicky první ženou, která zastává tento důležitý post. Nejvyšší zákonodární orgán je dvoukomorový parlament, dolní komoru tvoří Sněmovna reprezentantů¹⁴ a horní komoru Senát¹⁵. Každý z výše zmíněných států má svého vlastního guvernéra, vládu a parlament. Teritoria pak mají podobné uspořádání, pouze nemají guvernéra (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Australský kontinent je nejméně hornatý a zároveň nejsušší na celém světě. Zhruba třetinu povrchu Austrálie tvoří pouště. Podnebí se zde mění od tropického až k mírnému pásmu. Nejteplejšími měsíci v roce bývají v Austrálii leden a únor. Nejteplejší oblasti, které leží nejbližší u rovníku, však vykazují vysoké teploty po celý rok. Jediným územím, kde pravidelně sněží, jsou hory na jihovýchodě a v Tasmánii.

Na severu a východě území Austrálie se vyskytují původní lesy a křoviny. Ve vnitrozemí, kde je nedostatek vodních toků pak krajina přechází v savany, polopouštní a pouštní formace. Austrálie je velmi známá chovem dobytka, zejména zvířat, které sem přivezli Evropané. Z původních savců na tomto kontinentě žijí především klokani, medvídkovité koaly, vombati a vačice, divoký pes dingo a také velké množství druhů jedovatých plazů a pavouků (www.zemepis.estranky.cz, 2013).

Austrálie je členem mnoha mezinárodních organizací, jako jsou UN¹⁶, IMF¹⁷, IBRD¹⁸, WB¹⁹ či SPARTEGA²⁰. O liberalizaci světového obchodu usiluje v rámci WTO²¹, OECD²² a APEC²³. Udržuje vztahy s také NATO²⁴.

---

¹³ Ve funkci od 5. 9. 2008.

¹⁴ 148 poslanců volených na 3 roky.

¹⁵ 76 senátorů zvolených na 6 let.

¹⁶ Organizace spojených národů (United Nations).

Vzhledem k tomu, že je Austrálie dominantní ekonomickou a také politickou silou Tichomoří rozšiřuje své multilaterální vztahy také v rámci ASEANu²⁵, ASEM²⁶, PIF²⁷ či Cairnské skupině²⁸ (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

3.1.2 Ekonomický profil Austrálie

Austrálie je dle Economy Watch **13. největší světovou ekonomikou** podle nominálního HDP (v běžných cenách) a 17. největší ekonomikou dle HDP (PPP)²⁹. Vyznačuje se silnou a také dlouhodobě stabilní ekonomikou, jejímž dominantním sektorem je sektor služeb (tvoří 68 % HDP).

Australská ekonomika je však vysoce závislá na vývozu svých produktů, především nerostných surovin do zahraničí, jak je možno vidět v grafu 3.1. Největší podíl na vývozu mají železná ruda a uhlí.

---

¹⁷ Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund).

¹⁸ Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (International Bank for Reconstruction and Development)

¹⁹ Světová banka (The World Bank).

²⁰ Jihopacifické regionální dohody o obchodní a ekonomické spolupráci (South Pacific Regional Trade and Economic Co-operation Agreement).

²¹ Světová obchodní organizace (World Trade Organization).

²² Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development).

²³ Asijsko-pacifická hospodářská spolupráce (Asia-Pacific Economic Cooperation).

²⁴ Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organisation).

²⁵ Sdružení národů jihovýchodní Asie (Association of South Asian Nations).

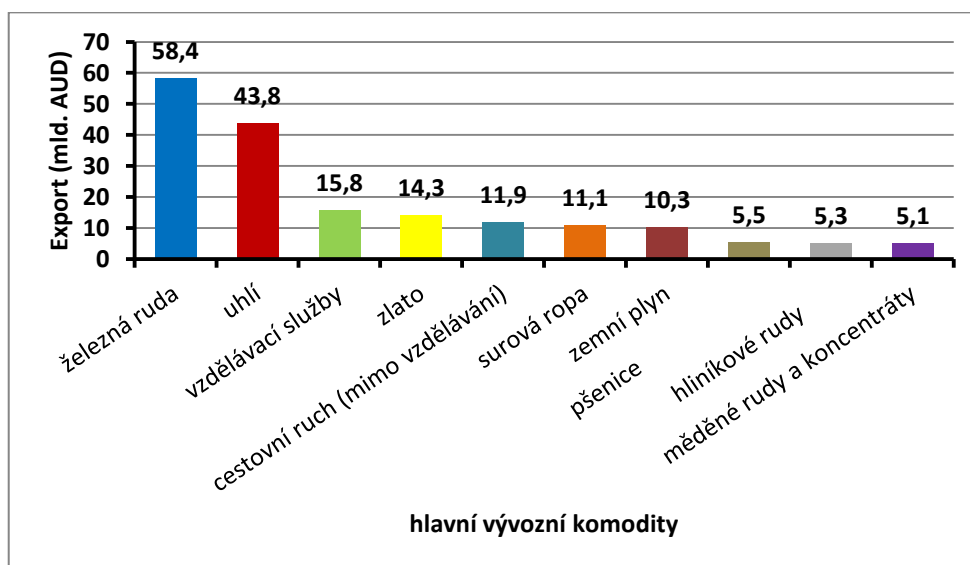
²⁶ Asijsko-evropská setkání (Asia-Europe Meeting).

²⁷ Fórum pacifických ostrovů (Pacific Island Forum).

²⁸ Sdružení 18 zemí Asie, Ameriky, Afriky a Tichomoří, jež se vyznačují vysokým podílem zemědělského exportu.

²⁹ Parita kupní síly (Purchasing power parity).

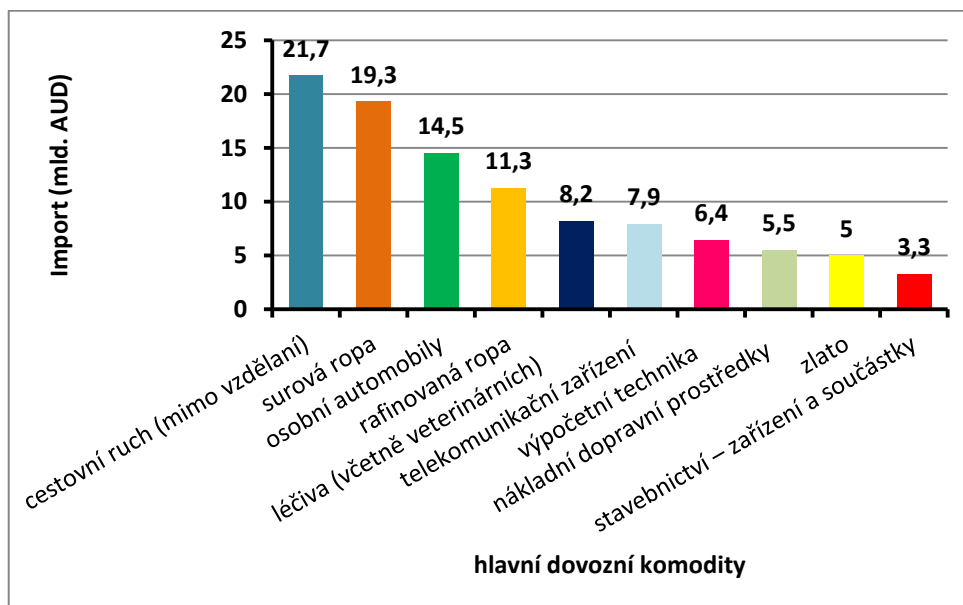
Graf 3.1: Hlavní vývozní komodity Austrálie v roce 2011 (v mld. AUD)

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, 2011, vlastní zpracování

Hlavními dovozními komoditami pak jsou osobní automobily, léčiva a cestovní ruch, jak je znázorněno v grafu 3.2.

Graf 3.2: Hlavní dovozní komodity Austrálie v roce 2011 (v mld. AUD)

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, 2011, vlastní zpracování

Jednoznačně nejdůležitějším odvětvím australské ekonomiky je průmysl, jelikož se na tomto kontinentě nachází největší ložiska nerostných surovin na světě. Na velmi vyspělé úrovni se však nachází také infrastruktura, služby i zemědělství.

Zemědělství

Zemědělství se v Austrálii podílí na tvorbě přibližně 2 % HDP, nepatří tedy k hlavním odvětvím australské ekonomiky. Vzhledem k tomu, že australská půda trpí nedostatkem vody, orné půdy zde zaobírají necelých 6,5 % rozlohy státu. Více než polovinu plochy Austrálie pak tvoří pastviny určené k chovu ovcí.

Australské zemědělství si však zachovává velmi významnou úlohu. Mezi nejdůležitější produkty patří ovčí vlna, hovězí a jehněčí maso, obiloviny, nejružnější druhy ovoce a poslední dobou také začíná vzrůstat vývoz vína pěstovaného na území Jižní Austrálie a Nového Jižního Walesu. Rozhodujícím zemědělským odvětvím Austrálie je pak chov ovcí. Austrálie je totiž známá svými největšími stavy ovcí a produkcí vlny na světě (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Austrálie je potravinově velmi soběstačná, australské zemědělství tak zůstává mezinárodně konkurenceschopné. Téměř 60 % zemědělské produkce pak Austrálie vyváží do zahraničí.

Velkou překážkou v produkci zemědělských produktů jsou omezené vodní zdroje ve vnitrozemí Austrálie. Austrálie se navíc potýká s častým extrémním počasím, kdy jeho zemi postihují jak období sucha, tak záplavy (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Průmysl

Australský průmysl je jedním z nejdůležitějších odvětví Austrálie. Na západním území tohoto kontinentu se totiž nachází jedno z největších ložisek železné rudy (13 % světových zásob), mědi a bauxitu na světě. Kromě těchto nerostných surovin Austrálie exportuje také zinek, olovo, nikl, uran, stříbro, černé i hnědé uhlí a zlato. Austrálie také zaujímá 1. místo na světě v těžbě vzácných kovů, jako zirkonu³⁰, rutilu³¹ či ilmenitu³².

---

³⁰ Křemičitan zirkoničitý je považován za nejstarší minerál na Zemi. Stáří této horniny bylo stanoveno na 4,4 miliardy let (www.zivedrahokamy.cz, 2013).

³¹ Léčivý kámen podporující vitalitu organismu (www.naturshop.cz, 2013).

Hlavními odběrateli těchto surovin jsou asijské země, zejména Čína, Indie, Japonsko a Jižní Korea. Japonsko je největším odběratelem uhlí. Čína z Austrálie dováží především železnou rudu, která je základní surovinou potřebnou pro provoz svých oceláren. Pouze 14 % australského exportu je dováženo do Evropské unie. Vývoz nerostných surovin výrazně ovlivňuje hospodářskou stabilitu Austrálie.

Přes obrovskou energetickou základnu, kterou je Austrálie bohatě zásobena, není na jejím území žádná jaderná elektrárna. Primárními zdroji energie jsou tepelné elektrárny na černé a hnědé uhlí (37,5 %³³), ropu (34,6 %³⁴) či zemní plyn (23,1 %³⁵). Území Tasmánie je zase zásobováno energií z vodních elektráren (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

V posledních letech věnují australští odborníci velkou pozornost obnovitelným zdrojům energie, které v současné době Austrálie využívá z necelých 5 %. Australská vláda se nyní zavázala ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů k celkové výrobě elektrické energie na 20 %, a to do roku 2020.

Jak již bylo zmíněno výše, australskou velkou slabinou je nedostatek vodních zdrojů ve vnitrozemských částech země. Proto také vznikla v průběhu minulého století řada projektů na zavlažování rozsáhlých oblastí ve vnitrozemí³⁶ (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Infrastruktura

Austrálie má velmi vyspělou infrastrukturu jak v letecké, tak i v železniční, silniční a námořní dopravě. Přesto však infrastruktura ve městech dosud neodpovídá požadavkům rostoucí dopravy.

Po silnicích se ve vnitrozemí přepravují zhruba $\frac{4}{5}$ všech nákladů, a proto je silniční síť neustále zdokonalována jak ze státních, tak i z federálních zdrojů. Mezi nejdůležitějšími městy tak přibývají další rychlostní dálnice a silnice. Ve vnitrozemí však jsou místní komunikace nezpevněné, ale udržované.

---

³² Hlavní ruda titanu, užívaná do slitin. Sloučeniny titanu se používají k výrobě plastů, papíru, gumy či kosmetiky, mastím proti kožním chorobám apod. (www.velebil.net, 2010).

³³ Období 2009 – 2010.

³⁴ Totéž.

³⁵ Totéž.

³⁶ Nejznámějším byl Snowy Mountains Scheme.

Železniční doprava ve vnitrozemí je důležitá především k velkokapacitní přepravě nerostných a zemědělských surovin na větší vzdálenosti. Železniční přeprava prochází v posledních letech postupnou privatizací a modernizací. Přeprava osob po železnici je téměř nulová díky řídkosti spojů a pomalé přepravní rychlosti, jejíž maximum je 80 km/h. Australská vláda se v roce 2011 zabývala studií řešící propojení východního pobřeží rychlovlaky, avšak zatím k její realizaci nedošlo (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

V Austrálii je nyní v provozu okolo 270 letišť a přes 700 registrovaných přistávacích ploch. Mezinárodní letiště fungují v nejdůležitějších australských městech, jako je Sydney, Melbourne, Brisbane, Perth, Darwin či Cairns. Vnitrostátní letecká doprava pak využívá 450 letišť.

Námořní přeprava je hlavní tepnou k přepravě surovin vyvážených do okolních států (cca 96 % australského exportu) či dovážejících do Austrálie (cca 99 % australského importu). Největšími mezi sedmdesáti přístavy jsou Sydney, Melbourne, Newcastle a Dampier.

Významnou součástí australské infrastruktury jsou také telekomunikace. Již v roce 2000 byl dokončen přechod z analogového na digitální systém vysílání. Na australském trhu se nyní angažuje 35 telekomunikačních firem. Není tedy divu, že nejrychleji rostoucí užívanou technologií pak je bezdrátové připojení. Modernizace internetového a poskytnutí vysokorychlostního připojení je také hlavním cílem australské vlády v této oblasti. Austrálie má totiž v plánu se stát do roku 2020 digitálním lídrem na světě (www.zemepis.estranky.cz, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Služby

Austrálie má velmi vyspělou strukturu služeb, jíž se daří především ve východní části Austrálie. Sektor služeb se v Austrálii podílel v roce 2010 ze 70 % na tvorbě HDP. Hlavními exportními odvětvími služeb jsou zejména cestovní ruch za účelem vzdělání či za rekreačními účely, dále pak doprava, velkoobchod a maloobchod, bankovníctví a pojišťovnictví.

V sektoru cestovního ruchu je zaměstnáno přes 1 milion obyvatel. Nejčastěji zde přijíždí turisté z rekreačních důvodů či na soukromé návštěvy a služební cesty. V posledních letech

dochází k poklesu zájmu o studium v Austrálii. Hlavními důvody pravděpodobně jsou vysoké životní náklady a posilování australského dolaru.

V Austrálii nyní sídlí 8. největší burza na světě, jež vznikla propojením Australian Stock Exchange a Sydney Future Exchange. Nejvýznamnější australské metropole jsou hlavními centry finančních a pojišťovacích služeb a také významnými obchodními centry pro regionální zastoupení mezinárodních společností (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

3.1.3 Základní charakteristika Nového Zélandu

Nový Zéland (New Zealand, NZ) oficiálně vznikl v roce 1840. Tvoří jej dva hlavní ostrovy oddělené Cookovým průlivem a velké množství menších ostrovů nacházejících se v jižní části Tichého oceánu. Celková rozloha Nového Zélandu dosahuje 270 534 km². Odhadem na těchto ostrovech žije 4 422 000 obyvatel. Národnostní složení je na NZ dosti podobné tomu Australskému. Téměř ze 78 % zde žijí přistěhovalci evropského, zejména britského původu, téměř 10 % zastupují původní obyvatelé Maorové, 4 % obyvatel tvoří přistěhovalci z Oceánie a 8 % pak přistěhovalci z Asie. Úředním jazykem je na Novém Zélandě angličtina a maorština a platí se zde novozélandským dolarem (NZD), (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

Hlavním městem Nového Zélandu je Wellington s téměř 400 000 obyvatel, včetně obyvatelstva žijícího na předměstí. Největším a nejznámějším městem pak je Auckland, kde žije zhruba $\frac{1}{3}$ celkového počtu obyvatel Nového Zélandu (cca 1 300 tis. obyvatel).

Nový Zéland je parlamentní monarchií, již vládne, stejně jako Austrálii britská královna Alžběta II. Na Novém Zélandě ji v současnosti zastupuje generální guvernér Jerry Mateparae, jenž byl do funkce jmenován v březnu 2011. Zákonodárná moc je v kompetenci jednokomorového parlamentu House of Representatives, složeného ze 120 poslanců. Území NZ je rozděleno do 16 správních oblastí rozložených na Severním³⁷ i Jižním³⁸ ostrově. Dílčí celky pak tvoří 57 distriktů a 16 měst (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

---

³⁷ Northland, Auckland, Waikato, Bay of Plenty, Gisborne, Hawkes Bay, Manawatu, Wanganui, Taranaki, Wellington.

³⁸ Nelson, Marlborough, West Coast, Canterbury, Otago, Southland.

Podobně jako v Austrálii se podnebí na Novém Zélandě mění, od subtropického podnebí na severu Severního ostrova až po studené zimy v Alpách na Jižním ostrově. Téměř $\frac{1}{10}$ povrchu Severního ostrova a $\frac{1}{2}$ Jižního ostrova je tvořena hornatými oblastmi. Zalesněné oblasti jsou v Novém Zélandě z velké části chráněné.

Země se snaží využívat své přírodní bohatství, kterým disponuje ve značném množství (zásoby zemního plynu, ropy, uhlí, zlata, stříbra, železné rudy). Nový Zéland je proslulý velkým množstvím farem, kde se chovají především ovce, hovězí skot či jelení zvěř. V zemi se nejčastěji pěstují plodiny jako pšenice, kukuřice, ječmen, hrách či jablka. V poslední době zde také narůstá množství vinic. K nejvyhledávanějším specialitám v zemi patří mořské ryby či jiné plody moře (ústřice, langusty, krabi), (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

Nejbližším partnerem Nového Zélandu je Austrálie, kdy premiéři obou zemí se při svých setkáních ujišťují o velkém významu vzájemných vztahů. Během ekonomické a finanční krize je nejnovějším bodem jejich setkání problematika jednotného ekonomického trhu. Ve vojenské oblasti pak vytvořil Nový Zéland s Austrálií společné jednotky ANZAC³⁹. Nový Zéland je také jedinou zemí, v níž její občané nepodléhají vízovému režimu Austrálie.

Nový Zéland v současnosti kandiduje do UN na léta 2015-2016, nyní je v rámci této organizaci aktivní a podílí se na mnoha mírových operacích UN ve světě. Od 1. 1. 1995 je členem WTO, v jehož rámci aktivně přistupuje k jednáním o liberalizaci světového obchodu. Podobně jako Austrálie je NZ členem Regionálního fóra ASEAN, APEC, OECD, Cairnské skupiny a všech organizací v rámci Britského společenství národů, MMF, IBRD, WB a SPARTECA. Značnou pozornost věnuje také PIF, je též členem regionálního sdružení Forum of East Asia – Latin American Cooperation či regionální skupiny South-West Pacific Dialogue (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

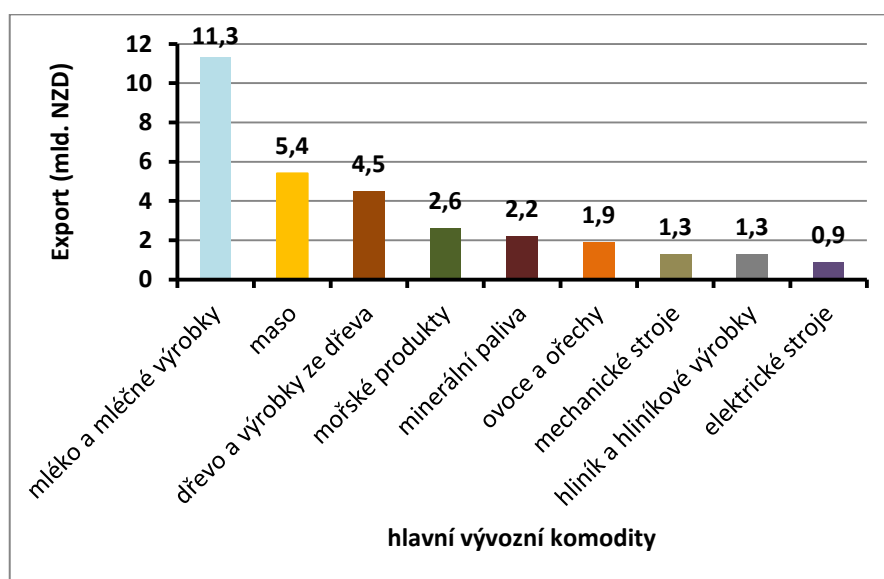
3.1.4 Ekonomický profil Nového Zélandu

Nový Zéland je jednou z nejotevřenějších ekonomik na světě, která ani v době hospodářské a finanční krize nepřijala žádná protekcionistická opatření. Novozélandská ekonomika je totiž vysoce závislá na exportu. Jak je možno vidět v grafu 3.3, hlavní vyváženou komoditou je mléko, mléčné výrobky a maso.

---

³⁹ Australian and New Zealand Army Corps.

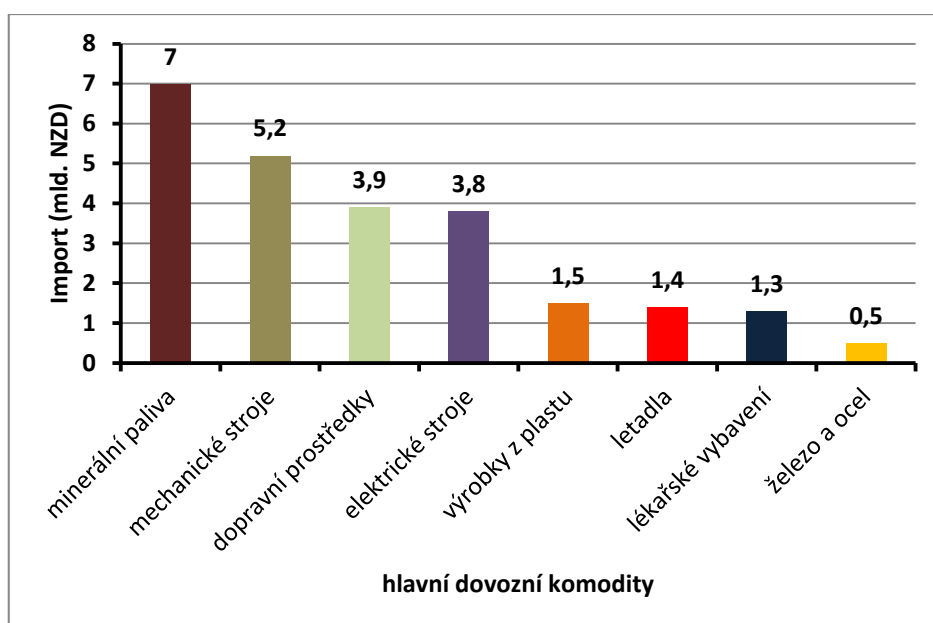
Graf 3.3: Hlavní vývozní komodity Nového Zélandu v roce 2011 (v mld. NZD)

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, 2011, vlastní zpracování

Dominantním sektorem NZ jsou tedy zemědělské výrobky a služby. Průmyslová výroba není zrovna nejsilnější oblastí novozélandské ekonomiky. Jak je možno vidět v grafu 3.4, jsou to právě průmyslové výrobky, které jsou ze zahraničí nejčastěji dováženu komoditou.

Graf 3.4: Hlavní dovozní komodity Nového Zélandu v roce 2011 (v mld. NZD)

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, 2011, vlastní zpracování

Na rozdíl od Austrálie, která se vyznačuje silným průmyslovým sektorem, je pro novozélandskou ekonomiku nejpřínosnější sektor služeb a zemědělství, na jejichž rozvoj se Nový Zéland primárně zaměřuje.

Zemědělství

Největším bohatstvím Nového Zélandu je vysoce úrodná zemědělská půda v souvislosti s celoročně trvajícím mírným podnebím, které je vhodné pro pastevectví. Na každého obyvatele Nového Zélandu tak dle odhadů připadá zhruba 20 hospodářských zvířat, zejména pak ovce, jež jsou hlavním zdrojem vlny, masa a v omezené míře ovčího mléka. Velmi rozšířený je zde i chov skotu na maso, mléko a mléčné výrobky. Nový Zéland tak ovládá téměř třetinu světového exportu mléčných výrobků. Zemědělství se podílí na tvorbě HDP zhruba 4 %, zejména díky vysokým exportům již výše zmíněných mléčných produktů, masa, mořských produktů a ovoce (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

Nový Zéland vlastní také jednu z největších námořních ekonomických zón, jejíž ekologicky čistá voda dává Novozélandcům velké možnosti rybolovu. K nejvyhledávanějším specialitám pak patří tuňák, losos či plody moře, jako například ústřice, langusty a krabi.

Velice významným sektorem zemědělství je sadařství, kdy nejvýznamnější exportní položkou je kiwi. Nový Zéland vyváží také jablka, hrušky, vinnou révu a maliny. V poslední době vzrostla poptávka po vysoce kvalitních bílých a červených vínech z Nového Zélandu (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

Průmysl

Novozélandský průmysl se sice podílí na tvorbě HDP téměř 27 %, avšak nejsilnější složkou průmyslu je tradičně potravinářství, zejména zpracování masa a mléka, které se na celkové průmyslové výrobě podílí 33,6 %.

Ostatní průmyslová výroba v Novém Zélandě relativně zaostává. Pouze dřevařský a papírenský průmysl si zde díky originálnímu složení novozélandské půdy našel své místo na trhu a tvoří téměř 9 % HDP. Borové dřevo vytěžené na neúrodných pozemcích

se pak exportuje do zahraničí jak v podobě kulatin, tak již částečně zpracované (www.aotearoa.cz, 2013).

Vysoce využívaná je zde levná elektrická energie, na jejíž výrobě se ze $\frac{2}{3}$ podílí hydroelektrárny. V pobřežních vodách se pak těží ropa a zemní plyn. Na území Nového Zélandu se těží také uhlí, železná ruda, písek či vápenec. V posledních letech zde stoupá také těžba bauxitu.

Díky vysokým výrobním nákladům vzniklých v souvislosti s liberalizací mezinárodního obchodu musely být v posledních letech uzavřeny všechny čtyři montážní závody osobních automobilů⁴⁰, které zde působily již od 50. let. Automobilový průmysl je nyní zaměřen pouze na výrobu automobilových součástek. S nákladovými problémy se však nepotýká pouze strojírenský průmysl, nýbrž také textilní a obuvnický průmysl, kdy v důsledku poklesu celních tarifů nutí vysoké mzdové náklady přenést výrobu do zahraničí, nejčastěji na Fidži či do Indonésie (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Infrastruktura

Novozélandská infrastruktura plně odpovídá dopravním potřebám, jak v silniční, tak v námořní a letecké dopravě. Bezproblémovou silniční dopravu mezi vzdálenými městy zde zajišťují dvoupruhové silnice v celkové délce okolo 95 tis. km.

Mezinárodní letecké spojení zde zajišťuje 29 zahraničních leteckých společností na 7 mezinárodních letištích. Vnitrostátní spojení je pak v gesci národní letecké společnosti Air New Zealand a dceřinné společnosti Qantas New Zealand na celkem 111 letištích.

Podobně jako v Austrálii převládá také na Novém Zélandě v mezinárodní přepravě zboží námořní doprava, kdy zhruba 99,5 % novozélandského exportu je převáženo po moři.

Nový Zéland se může chlubit velmi vyspělou telekomunikační technikou s jednou z nejširších počítačových sítí na světě. Zajišťuje tak vynikající vnitrostátní i mezinárodní spojení.

Jak již bylo zmíněno výše, patří Nový Zéland k zemím s nejnižšími náklady na výrobu elektrické energie. Téměř 60 % výroby energie je vyráběno ve vodních elektrárnách, z téměř 17 % je založena na spalování zemního plynu a biomasy a 13,6 %

---

⁴⁰ Mitsubishi, Nissan, Toyota a Honda.

na geotermálních zdrojích. Tepelné elektrárny jsou v současnosti k výrobě elektrické energie využívány pouze zřídka (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

Služby

Sektor služeb představuje významný přínos pro novozélandské hospodářství. Na tvorbě HDP se podílí celkem z 62,3 %. Jedním z hlavních zdrojů příjmů představuje cestovní ruch. Novozélandská krajina je díky své neporušené přírodě velmi atraktivní destinací turistů na celém světě.

Nový Zéland je atraktivní zemí také pro studium zahraničních studentů, jež zde mohou studovat na soukromých i státních školách. Za studiem zde jezdí mnoho studentů jak z Asie, tak z Jižní Ameriky či Evropy. Právě na tuto oblast se zaměřuje novozélandská vláda, jež chce zkvalitnit a zatraktivnit vzdělávací a jazykové kurzy.

Své uplatnění si zde našly také oblasti bankovních a finančních služeb, či obchodních služeb a odborného poradenství. Dle statistik se uvádí, že na Novém Zélandě je nejvíce právníků a účetních na světě v poměru k počtu obyvatel (Ministerstvo zahraničních věcí, www.aotearoa.cz, 2013).

Integrační tendence Austrálie a Nového Zélandu

Austrálie a Nový Zéland jsou přirozenými spojenci, což je dáno již samotnou polohou těchto států. K jejich vzájemné kooperaci přispívá také fakt, že oba tyto tichomořské státy jsou součástí Commonwealthu⁴¹. Přední představitelé těchto států⁴² spolu společně projednávají aktuální bilaterální i mezinárodní témata a utvrzují význam jejich vzájemných vztahů na pravidelných výročních setkáních, která jsou více než 25letou tradicí (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Oba tyto státy spolu úzce spolupracují také na mezinárodní scéně a v rámci regionálních organizací. Austrálie i Nový Zéland jsou členy Fóra tichomořských ostrovů, APEC a regionálního fóra ASEAN. 1. ledna 2010 vstoupila v platnost dohoda o volném obchodu mezi ASEANem, Austrálií a Novým Zélandem, tzv. AANZFTA. Aktivně tyto státy

---

⁴¹ Commonwealth of Nations (Společenství národů) je označováno Spojené království a jeho bývalé dominie a kolonie (www.thecommonwealth.org, 2013).

⁴² Pravidelně se schází premiéři, ministři i vládní úředníci se svými protějšky ze sousední země.

spolupracují také při naplňování cílů Světové obchodní organizace (Australian Government, 2013).

V posledních letech, v souvislosti s ekonomickou a finanční krizí se stala nejdiskutovanější otázkou setkání premiérů Austrálie a Nového Zélandu, problematika jednotného ekonomického trhu. Oba státy mezi sebou udržují solidární vztahy, což se projevilo zejména v roce 2011, kdy Austrálie dokázala velmi rychle a velkoryse reagovat na zemětřesení, které postihlo novozélandský Christchurch a jako první nabídla Novému Zélandu pomoc.

Poslední setkání premiéra Johna Keye z Nového Zélandu a premiérky Julia Gillard z Austrálie se konalo v únoru 2013, kde tito zástupci svých zemí potvrdili své odhodlání co nejvíce posílit vztahy mezi Austrálií a Novým Zélandem. Na tomto setkání se také předsedové vlád dohodli na podstatných krocích v rámci **Closer Economic Relations Trade Agreement (CER)**, což je obchodní dohoda mezi Austrálií a Novým Zélandem, která v letošním roce slaví 30. výročí od uzavření. Cílem této dohody je posílení užších ekonomických vztahů a odstranění bariér obchodování mezi oběma zeměmi. Dohoda tvoří základ pro další dohody týkající se pohybu osob, uznávání norem, zdanění, zadávání veřejných zakázek či letectví. Key a Gillard se na tomto meetingu dohodli na následujících společných krocích (Australian Government, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013):

- společné akce v rámci CER, zejména vyřešení vysokých nákladů na roaming sazeb mezi oběma zeměmi;
- investice do zefektivnění cestování mezi oběma zeměmi;
- vstup v platnost protokolu CER investice od 1. 3. 2013, zaměřeného na podporu investic do trans-Tasmánských letů;
- zahájení nového uspořádání přenositelnosti penzijních spoření od 1. 7. 2013 s cílem usnadnit větší mobilitu pracovních sil.

Významné spojenectví funguje mezi Austrálií a Novým Zélandem i ve **vojenské oblasti**. Jeho základy byly položeny již během I. světové války, kdy byly vytvořeny společné jednotky ANZAC. Formální vyjádření bezpečnostního partnerství pak vychází z paktu podepsaného v roce 1944 v Canbeře a smlouvy ANZUS⁴³ z roku 1951. Současné bilaterální obranné vztahy mezi Austrálií a Novým Zélandem probíhají na základě Dohody

---

⁴³ Australia, New Zealand, United States (ANZUS) je mezinárodní vojenská organizace Austrálie, Nového Zélandu a Spojených států amerických (Wikipedie, 2013).

o užších obranných stycích (Closer Defence Relations, CDR) podepsané v roce 1991. Hlavním cílem dohody je účinně spolupracovat na společných operacích. V průběhu let 2009 až 2011 došlo ke vzájemné vojenské spolupráci nazvané Pacific-focused Read Response Force (RRF), kdy byli ve společném velitelství v australském Brisbane rozmístěni novozélandští důstojníci (Australian Government, Ministerstvo zahraničních věcí, 2013):

3.2 Vývoj makroekonomických ukazatelů Austrálie a Nového Zélandu v novém tisíciletí a vyhodnocení dopadu hospodářské finanční krize na jejich ekonomiku

Australská ekonomika patří mezi nejsilnější ekonomiky světa. Díky obrovským zásobám nerostných surovin a vyspělému sektoru služeb si dokáže dlouhodobě udržet svou ekonomickou úroveň i v době globální ekonomické krize, která zasáhla téměř všechny rozvinuté, ale i rozvojové země. Hospodářská krize naštěstí australskou ekonomiku nijak silněji nezasáhla.

Nový Zéland je vysoce rozvinutý stát s poměrně samostatnou ekonomikou schopnou plně využívat své přírodní bohatství a domácí produkci ke svému užitku. Hospodářství na Novém Zélandě je zaměřeno zejména na vývoz zemědělské produkce a turistických služeb, které jsou hlavní silnou stránkou novozélandské ekonomiky.

Následující kapitola vyjadřuje srovnání vývoje základních makroekonomických veličin typu ekonomický růst, hrubý domácí produkt na obyvatele, vývoj míry inflace a míry nezaměstnanosti, vývoje vládního dluhu či vývoje kurzu australské a novozélandské měny v poměru k americkému dolaru a euru během nového tisíciletí. Kapitola je zaměřena na srovnání vývoje těchto ukazatelů Austrálie a Nového Zélandu s předními světovými ekonomikami, a to konkrétně se státy eurozóny⁴⁴, USA a Japonskem.

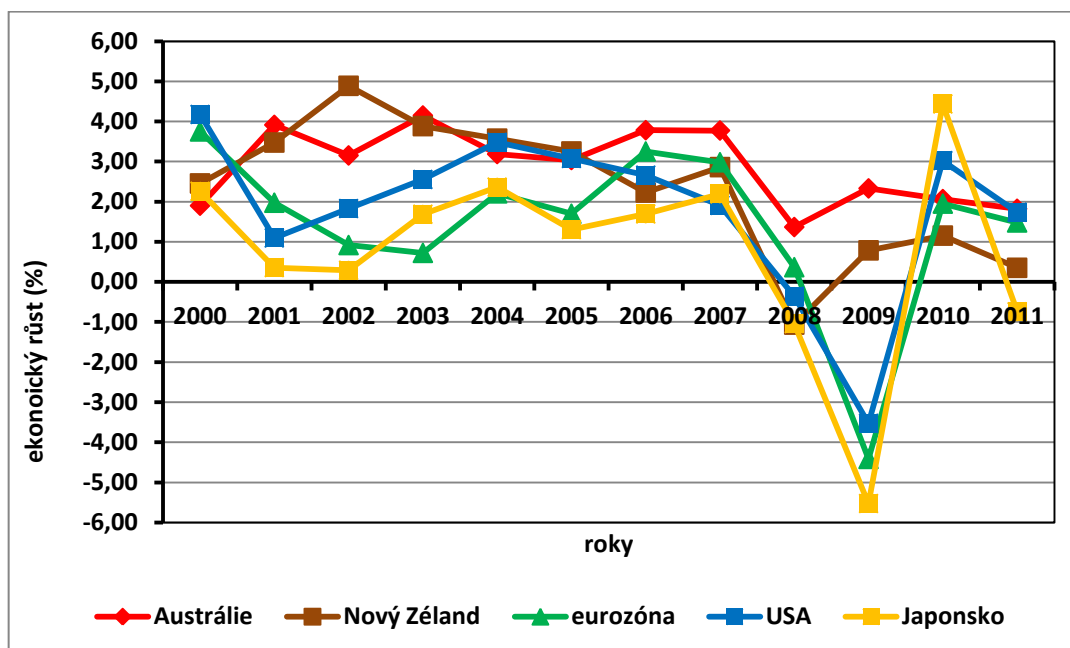
⁴⁴ V současnosti čítá eurozóna 17 členů: Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko (www.zavedenieura.cz, 2013).

3.2.1 Ekonomický růst

Austrálie si dokázala udržet vzrůstající trend hrubého domácího produktu (HDP) i přes vliv globální hospodářské krize. V roce 2011 tedy vzrostlo HDP o 1,8 %, což je méně, než byl růst v předchozích letech a také méně než byl původně předpokládáný růst o 3,5 %. Hlavním důvodem zpomalení ekonomické výkonnosti Austrálie byly především záplavy v Queenslandu, který se vyznačuje svými obrovskými těžišti černého uhlí a zemědělskou produkcí. Přesto byla australská ekonomika jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik v porovnání s ostatními vyspělými státy Japonska, USA, eurozóny a Nového Zélandu, jak je možno vidět v grafu 3.5. Vzrůstající trend ekonomického růstu doprovázel australskou ekonomiku také v průběhu roku 2012, ve kterém byl očekáván ekonomický růst 2,8 %. Vývoj v loňském roce však předstihl veškerá očekávání ohledně růstu ekonomiky. Meziročně došlo k navýšení HDP o 3,4 %, za něž může být australská ekonomika vděčná především silné poptávce ze strany Číny, která je klíčovým odběratelem australských nerostných surovin. O růst australské ekonomiky se zapříčinily také inženýrské stavby v těžebním průmyslu (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013, Patria.cz, 2012).

Ekonomika Nového Zélandu měla od konce minulého tisíciletí poměrně stabilní meziroční růst. Nejvyšší vzrůst HDP byl zaznamenán v roce 2002 na hodnotě 4,89 %, což byl jak je možno vidět v grafu 3.5, nejvyšší růst mezi sledovanými vyspělými ekonomikami vůbec. K výraznému ekonomickému poklesu došlo na počátku ekonomické a finanční krize v roce 2008, kdy se růst HDP dostal do záporných hodnot -1,07 %. V posledních letech se meziroční růst HDP pohybuje mezi nulovými a jednoprocentními hodnotami. V loňském roce 2012 byla novozélandská ekonomika stále ještě pozitivně ovlivněna uplynulým mistrovstvím světa v ragby, které Nový Zéland pořádal v září a říjnu roku 2011. Díky nárůstu cestovního ruchu, rostoucímu exportu a domácí poptávce, ekonomika na Novém Zélandě značně posílila (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Graf 3.5: Ekonomický růst v Austrálii a na Novém Zélandě v porovnání s vybranými světovými ekonomikami (v %)

Zdroj: Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, 2013, vlastní zpracování

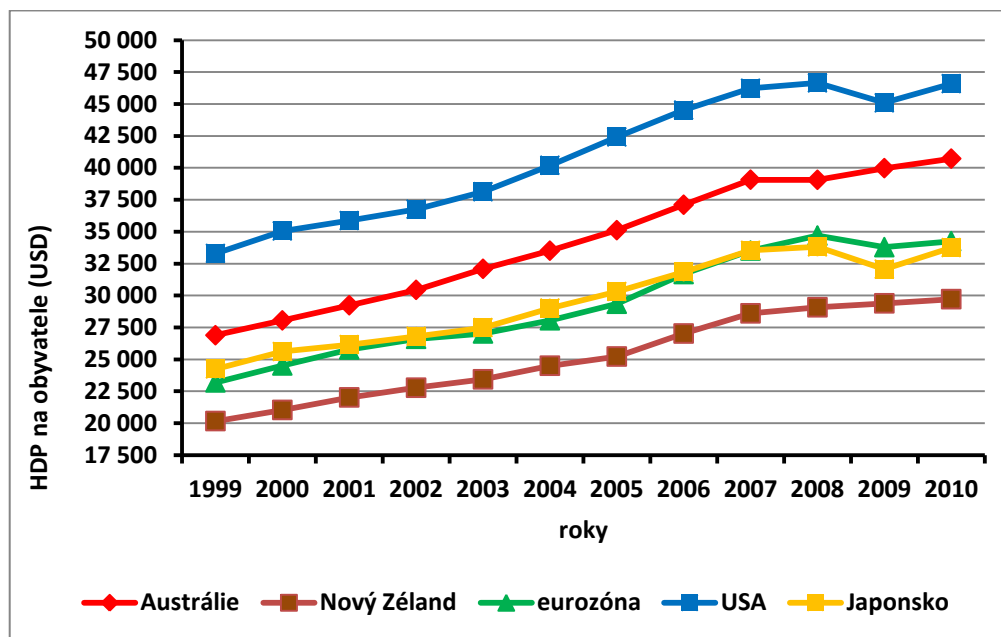
Austrálie a Nový Zéland si ve srovnání s uvedenými ekonomikami USA, Japonska a eurozóny dokázali udržet i v období ekonomické krize poměrně stabilní růst. Z výše uvedeného grafu je možno vidět, že nejhlubší propad ekonomického vývoje zaznamenalo v roce 2009 Japonsko, ale s razantním poklesem se potýkaly také státy eurozóny a USA. Právě tyto státy bojují s obrovskými meziročními výkyvy ekonomického růstu. Mírný pokles ekonomického růstu zaregistrovala během ekonomické krize také Austrálie, která si však na rozdíl od Nového Zélandu, dokázala udržet kladný ekonomický růst. Dá se říci, že je ekonomický vývoj v těchto dvou tichomořských státech daleko stabilnější, než v ostatních zemích.

3.2.2 Hrubý domácí produkt na obyvatele

Ukazatel hrubého domácího produktu na obyvatele v Austrálii neustále roste a dosahuje daleko vyšších hodnot než má řada vyspělých zemí. V roce 1999 dosahovalo HDP necelých 27 tis. USD, a zhruba o 11 let později dosahuje HDP již 40 790 USD (2010), což je pouze o 6 000 USD méně než mají Spojené státy americké.

Také vývoj ukazatele hrubého domácího produktu na obyvatele na Novém Zélandě má v posledních sledovaných letech vzrůstající tendenci. V roce 1999 dosahovalo HDP na obyvatele cca 20 tis. USD, v roce 2010 již HDP/obyv. dosahuje necelých 30 tis. USD.

Graf 3.6: Porovnání HDP na obyvatele Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (v USD)

Zdroj: Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, Světová banka, Australský statistický úřad, 2013, vlastní zpracování

Srovnání vývoje tohoto ukazatele v Austrálii a na Novém Zélandě s ostatními vyspělými zeměmi zobrazuje výše uvedený v graf 3.6, z něhož lze vyčíst, že Nový Zéland dlouhodobě dosahuje nejnižších hodnot. Lze však konstatovat, že má hodnota HDP/obyv. na Novém Zélandě vzrůstající trend, ostatně jako všechny sledované ekonomiky. Pouze v roce 2009 došlo k mírnému výkyvu tohoto trendu v zemích USA, eurozóně a Japonsku.

3.2.3 Míra inflace

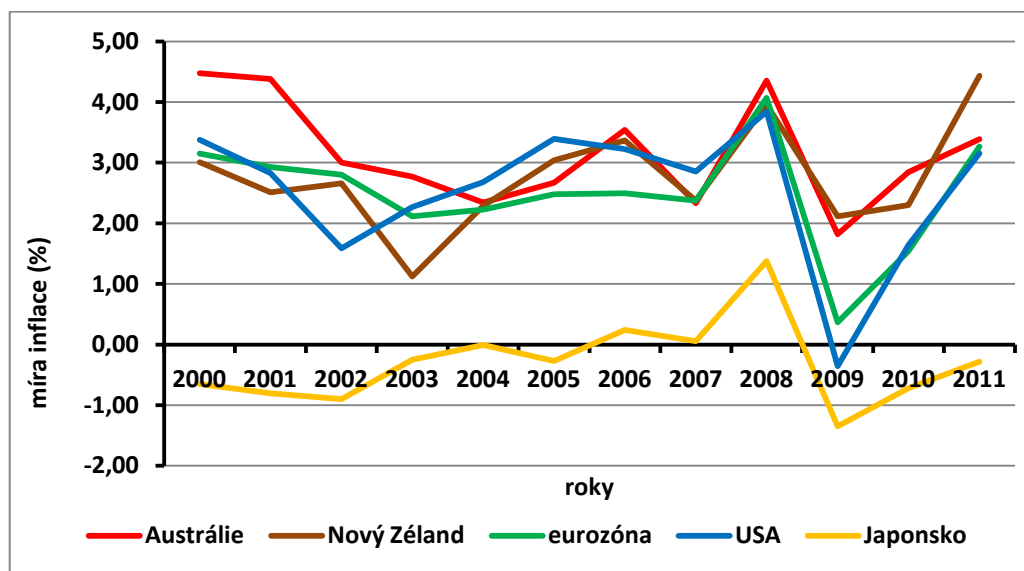
Míra inflace⁴⁵ se v Austrálii pohybovala poměrně stabilním trendem. Nejvyšší hodnotu zaznamenal v roce 2008, a to 4,35 %. V následujícím roce došlo k razantnímu poklesu

⁴⁵ Měřena indexem spotřebitelských cen (Consumer Price Index, CPI).

až na 1,82 % (2009). V posledním sledovaném roce se míra inflace pohybuje na 3,39 %⁴⁶. Dostala se tak nad úroveň pásma 2,5 – 3,0 % stanoveného Centrální bankou RBA⁴⁷. V průběhu roku 2012 dosáhla hodnota míry inflace v Austrálii 2,2 %, což je nejnižší hodnota cílového pásma Australské centrální banky.

Míra inflace měřena na Novém Zélandě poměrně kolísala. V roce 2003 dosáhla nejnižší úrovně 1,12 %, v následujících letech pak inflace neustále rostla. V roce 2008 se vyšplhala na nejvyšší hodnotu za posledních téměř 10 let (3,96 %). Ve dvou následujících letech se stabilně pohybovala okolo 2 %. V průběhu roku 2011 se však projevil inflační tlak způsobené rostoucími cenami potravin a paliv. Inflace v tomto roce tak dosáhla až 4,43 %. V průběhu loňského roku zaznamenala inflace značný pokles, jehož hlavním důvodem byly nižší ceny potravin. Naopak vzrostly ceny za pronájem, koupi bytu i služby s bydlením spojené a ceny dopravy, zejména té letecké.

Graf 3.7: Porovnání vývoje míry inflace Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (v %)

Zdroj: Světová banka, Australský statistický úřad, 2013, vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu 3.7 je viditelné, že Japonsko se jako jediná země potýkala s deflací. V roce 2008 míra inflace v Japonsku zřetelně vzrostla na hodnotu 1,37 %.

⁴⁶ V roce 2011.

⁴⁷ Australská centrální banka (Reserve Bank of Australia, RBA).

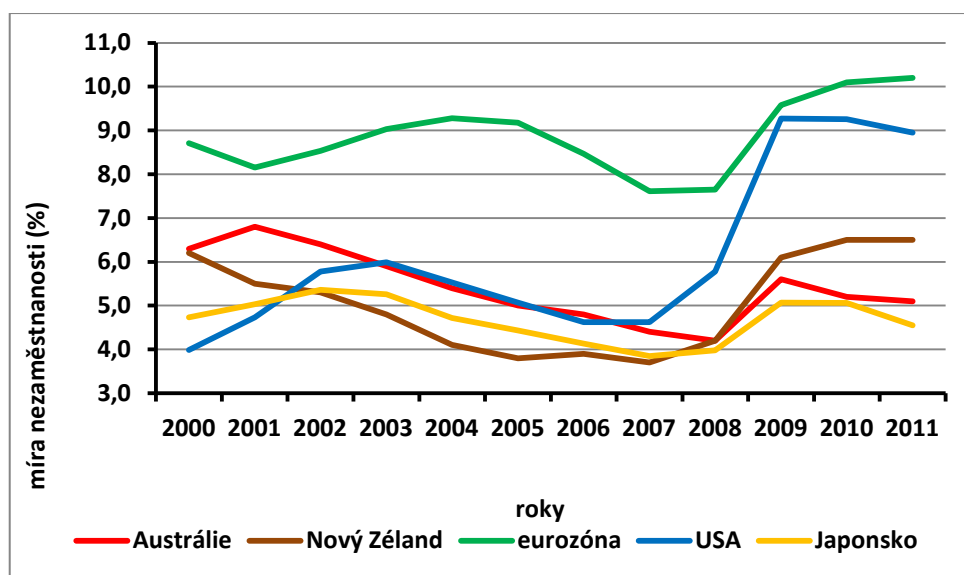
V ostatních zemích inflace oscilovala okolo 3 %, ale po nástupu globální krize byly na všechny státy vyvíjeny silné deflační tlaky.

3.2.4 Míra nezaměstnanosti

Nezaměstnanost se v Austrálii v posledních téměř desíti letech pohybuje na úrovni 5 %. Nejnižší nezaměstnanost zaznamenal Australský statistický úřad v roce 2008, kdy nezaměstnanost dosahovala pouhých 4,2 %. Na konci loňského roku se míra nezaměstnanosti mírně zvýšila na hodnotu 5,4 % (2012), což představuje 650 tisíc nezaměstnaných obyvatel (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Míra nezaměstnanosti je v Novém Zélandě v posledních letech poměrně vysoká. Od roku 2009 zatím neklesla pod 6 %, přičemž ještě v roce 2008 dosahovala 4,2 %. Tento výrazný nárůst nezaměstnaných obyvatel je zde způsoben zejména uzavřením všech čtyř automobilek a vzrůstajícími výrobními náklady v ostatních průmyslových odvětvích. Nezaměstnanost si také v průběhu roku 2012 udržela vzrůstající tendenci z minulých let a na konci loňského roku dosáhla až 7,3 %.

Graf 3.8: Porovnání vývoje míry nezaměstnanosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (v %)

Zdroj: Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, Eurostat, 2013, vlastní zpracování

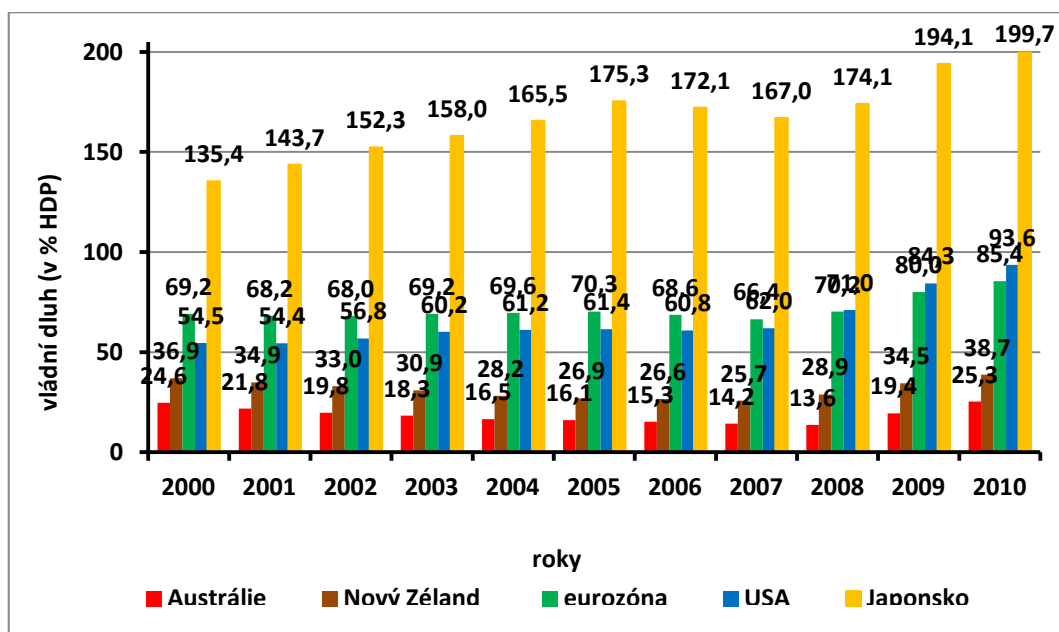
Avšak oproti státům eurozóny a USA dosahuje míra nezaměstnanosti v Austrálii a na Novém Zélandě poměrně nízkých hodnot, jak je možno vidět v grafu 3.8. Míra nezaměstnanosti se ve státech eurozóny stabilně pohybuje nad 8 %, v roce 2007 došlo dokonce k mírnému poklesu. V roce 2008 se však razantně zvýšil počet nezaměstnaných ve všech sledovaných ekonomikách. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v USA, která v roce 2009 dosahovala téměř úrovně nezaměstnanosti ve státech eurozóny.

3.2.5 Vládní dluh

Vládní dluh se v Austrálii se od roku 2002 pohybuje pod dvacetiprocentní hranicí. Nejnižších hodnot dosahoval v roce 2008, a to pouze okolo 14 % HDP. Od té doby má vzrůstající tendenci. Zejména v roce 2010 došlo k razantnímu nárůstu a to až na 25 % HDP, z 19 % HDP v roce 2009.

Nový Zéland se také řadí mezi země s nejnižším vládním zadlužením. Vládní dluh se do roku 2003 stabilně pohyboval mírně nad hranicí 30 % HDP, v dalších letech pak došlo k poklesu až na 25,7 % HDP v roce 2007. Od té doby docházelo k nárůstu a v roce 2010 vládní dluh rekordně vzrostl až na necelých 39 % HDP.

Graf 3.9: Srovnání vývoje vládního dluhu v Austrálii a na Novém Zélandě s vybranými světovými ekonomikami (% HDP)

Zdroj: Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, Eurostat, 2013, vlastní zpracování

Není tajemstvím, že se přední světové ekonomiky potýkají s vysokým a v posledních letech neustále se zvyšujícím státním dluhem. Jednoznačně nejvyšší zadlužení z vybraných ekonomik má Japonsko, kdy vládní dluh v Japonsku dosahoval v roce 2010 téměř 200 % HDP, jak je možno vidět v grafu 3.9. Alarmujících hodnot dosahují také státní dluhy v USA (93,6 % v roce 2010) a zemích eurozóny (85,4 % v roce 2010). V porovnání s těmito ekonomikami patří Austrálie a Nový Zéland mezi nejméně zadlužené ekonomiky.

3.2.6 Vývoj kurzu australského a novozélandského dolaru

Australský dolar od roku 2009 neustále posiloval, jak je možno vidět v následující tabulce 3.1. V loňském roce 2012 se tak ocitl na maximálních hodnotách 1,0384 v poměru k americkému dolaru a 0,7868 v poměru k euru. Tento posilující trend není příliš příznivý pro australskou ekonomiku, jelikož se tím australským vývozcům znemožňuje export svých produktů do okolních států. Také guvernér australské Reserve Bank připustil, že hodnota dolaru je v posledních letech příliš vysoká, ale dosud není nadhodnocená tak, aby bylo nutno zásahu ze strany RBA. Bohužel se nedá očekávat, že by v dohledné době došlo k nějakému viditelnému a trvalému oslabení australské měny (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Tabulka 3.1: Vývoj kurzu australského dolaru v poměru k USD a EUR v letech 2007-2012 (k 31.12.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AUD/USD	0,8816	0,6928	0,8969	1,0163	1,0156	1,0384
AUD/EUR	0,5980	0,4919	0,6241	0,7647	0,7847	0,7868

Zdroj: Reserve Bank of Australia, 2013, vlastní zpracování

Novozélandský dolar měl podobně jako australský dolar od roku 2009 posilující trend, jak je možno vidět v následující tabulce 3.2. Přestože v druhé polovině roku 2012 mírně oslaboval, na konci loňského roku se vyšplhal ke svým maximálním hodnotám jak k americkému dolaru (0,8203 NZD/USD), tak také k euru (0,6208 NZD/EUR).

Tabulka 3.2: Vývoj kurzu novozélandského dolaru v poměru k USD a EUR v letech 2007-2012 (k 31.12.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NZD/USD	0,7740	0,5785	0,7217	0,7706	0,7713	0,8203
NZD/EUR	0,5260	0,4104	0,5035	0,5799	0,5951	0,6208

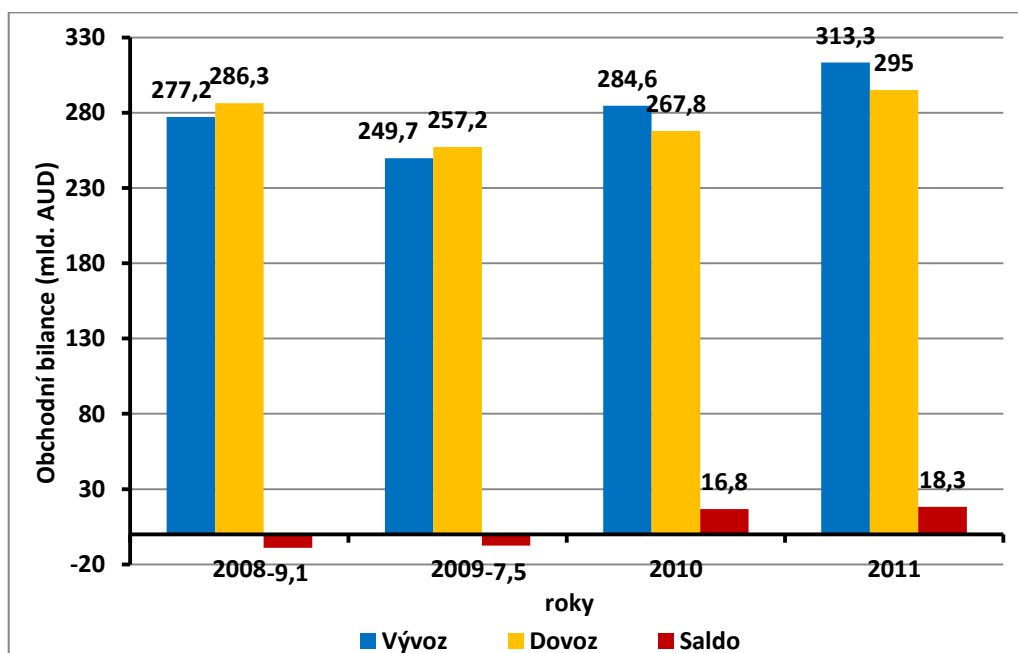
Zdroj: Reserve Bank of New Zealand, 2013, vlastní zpracování

K 31. lednu 2013 činil kurz novozélandského dolaru 0,8359 NZD/USD. Velmi podobný trend si novozélandský dolar držel také ve vztahu k euru, jehož hodnota ke konci ledna 2013 dosáhla kurzu 0,6162 NZD/EUR. Ministerstvo financí Nového Zélandu do budoucna počítá s jistou korekcí směnného kurzu NZD, jež by měla zajistit zvýšený objem exportu (Ministerstvo zahraničních věcí, Reserve Bank of New Zealand, 2013).

3.2.7 Zahraniční obchod

Austrálie se v žebříčku světového vývozu a dovozu řadí na 19. místo. Nepříznivě se vyvíjející kurz australské měny však má značný dopad také na zahraniční obchod v Austrálii. V letech 2010 a 2011, jak je možno vidět v následujícím grafu 3.10 sice dosahovalo saldo obchodní bilance kladných hodnot, hodnota exportovaného zboží a služeb však nebyla o mnoho vyšší než hodnota dovážených výrobků. Na počátku roku 2012 dokonce export zboží a služeb zaznamenal výrazný propad a saldo obchodní bilance dosáhlo v únoru 2012 480 mil. AUD. Nejvyšší snížení vývozu bylo zaznamenáno zejména u vlny, obilí a uhlí. Během následujících měsíců již Austrálie vykazovala nepatrný přebytek, bohužel však v listopadu 2012 nakonec zahraniční obchod dosáhl deficitu 2,4 mld. AUD. Vývoz ke konci listopadu 2012 činil pouhých 24,6 mld. AUD a dovoz pak představoval 27,2 mld. AUD.

Graf 3.10: Obchodní bilance Austrálie v letech 2008-2011 (v mld. AUD)

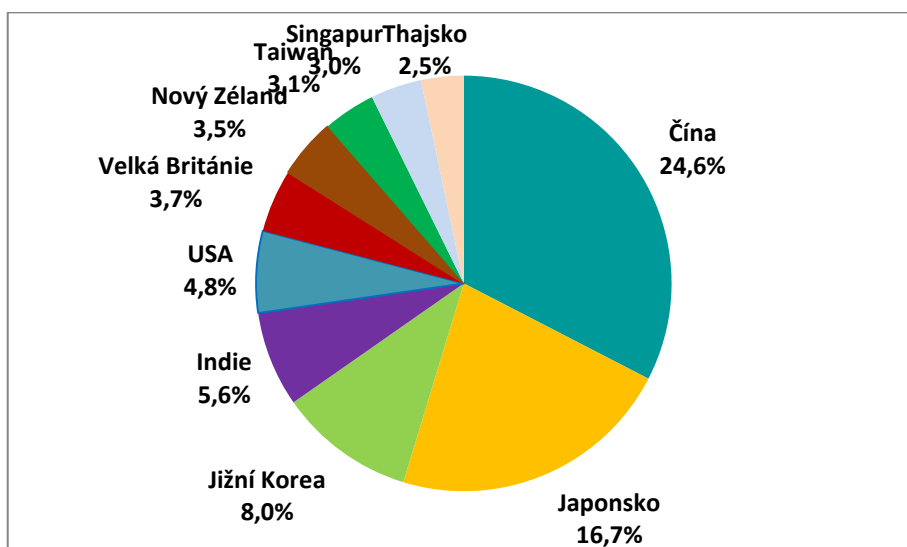
Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, 2013, vlastní zpracování

Největší pokles vývozu byl zaznamenán u zlata a nezemědělských komodit. Zde byl pokles způsoben především snížením světových cen uhlí a železné rudy⁴⁸. Nejvíce vyváženými komoditami pak byly zemědělské produkty a dařilo se také exportu služeb (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Předními australskými obchodními partnery jsou tradičně východoasijské státy. Největšími odběrateli australského zboží jsou Čína, do níž z Austrálie v roce 2011 putovalo 24,6 % celkového exportu, dále pak Japonsko, který z Austrálie vyvezl 16,7 % a v neposlední řadě také Jižní Korea (8 %). Významnými vývozními partnery Austrálie jsou také Indie, USA, Velká Británie a Nový Zéland, jak je možno shlédnout v následujícím grafu č. 3.11.

⁴⁸ Během roku 2012 se snížily o 25%, resp. o 10 % (Ministerstvo zahraničních věcí).

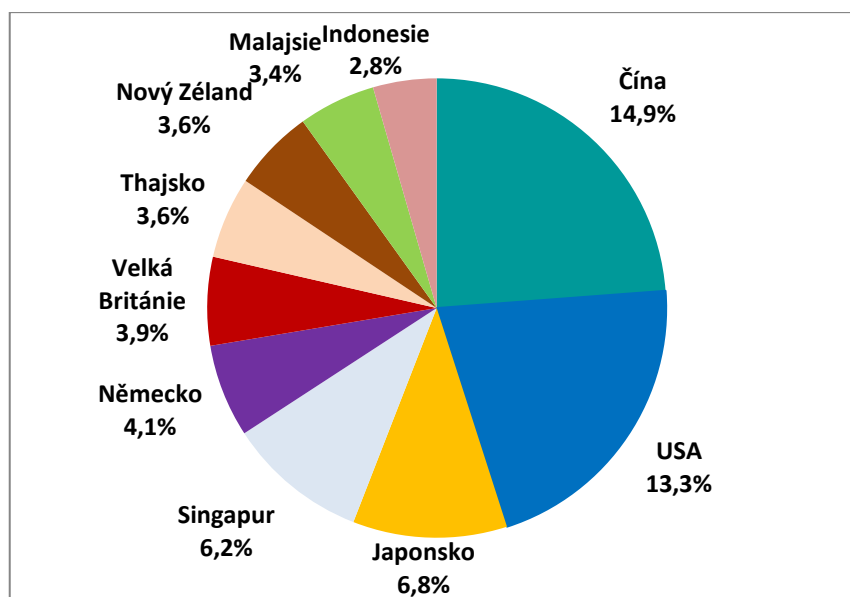
Graf 3.11: Hlavní vývozní partneři Austrálie v roce 2011 (v mil. AUD)

Zdroj: Australian Government – Department of Foreign Affairs and Trade, 2012, vlastní zpracování

Austrálie pak nejvíce dováží komodity z Číny, v roce 2011 tvořil dovoz z Číny 14,9 %, USA (13,3 %), Japonska (6,8 %) a Singapuru (6,2%). Z následujícího grafu č. 3.12 je možno zjistit také ostatní dovozní partnery Austrálie, jejichž podíl na australském dovozu nebyl v roce 2011 tak markantní.

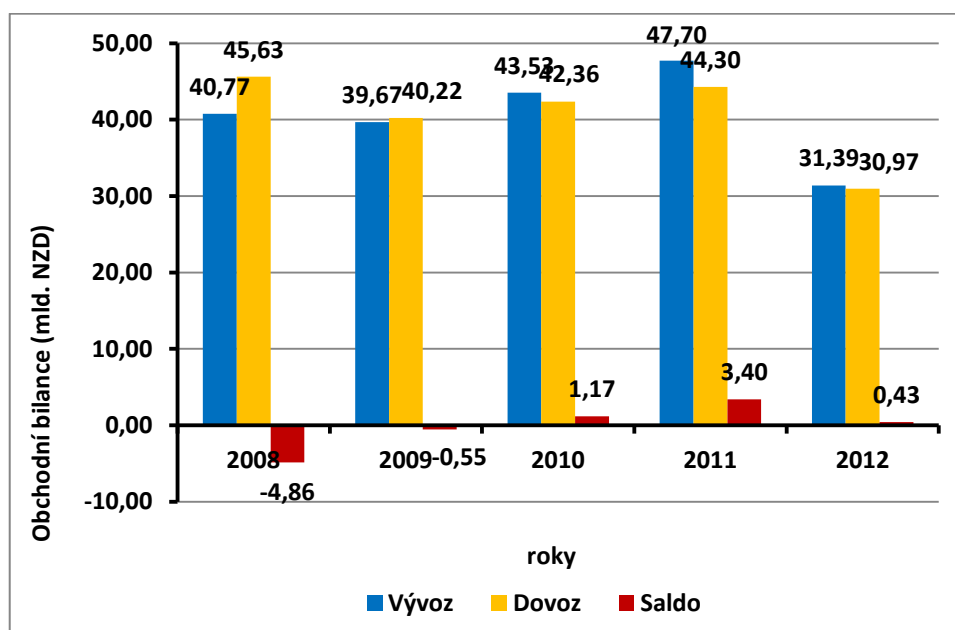
Graf 3.12: Hlavní dovozní partneři Austrálie v roce 2011 (v mil. AUD)

Zdroj: Australian Government – Department of Foreign Affairs and Trade, 2012, vlastní zpracování

Obchodní bilance na Novém Zélandě se od roku 2010 vyvíjí pozitivním tempem, jak je možno shlédnout v grafu 3.13. Ještě v roce 2008 se zahraniční obchod Nového Zélandu potýkal se značně vyššími dovozy do země, než s vývozy. V těchto letech se značně dařilo dovozcům automobilů, jejichž import v roce 2012 vzrostl o 19 %, dále pak dovozu přípravků organické chemie a výrobků z obilí a mouky.

Graf 3.13: Obchodní bilance Nového Zélandu v letech 2008-2012 (v mld. NZD)

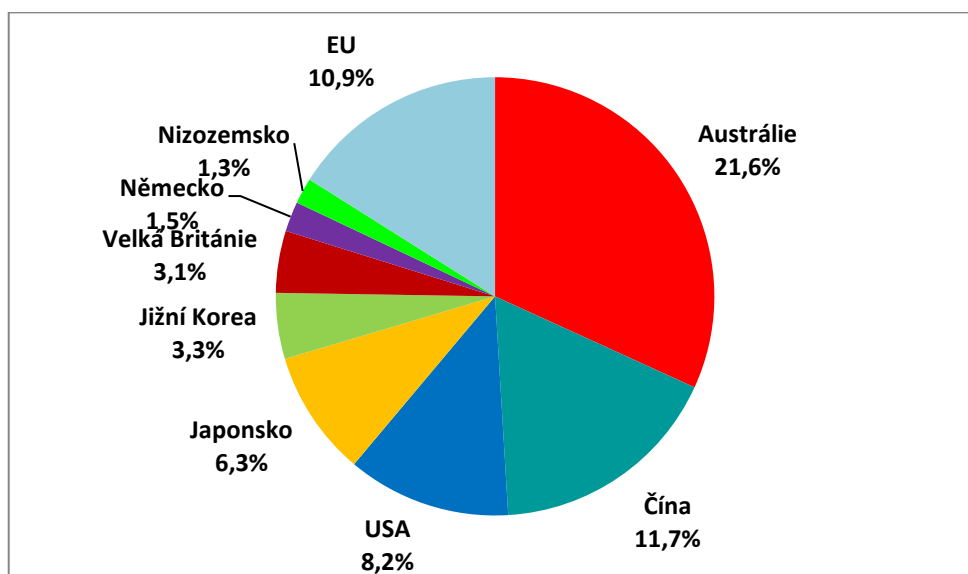

Pozn. V roce 2012 pouze období leden – srpen.

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, 2013, vlastní zpracování

Zcela nejdůležitějším obchodním partnerem Nového Zélandu je Austrálie, kam v roce 2011 směřovalo 21,6 % celkového novozélandského exportu. Významným obchodním partnerem je také USA, odkud NZ dováží zejména leteckou techniku, výpočetní techniku a informační technologie. Přehled ostatních důležitých vývozních partnerů NZ je možno shlédnout v grafu 3.14.

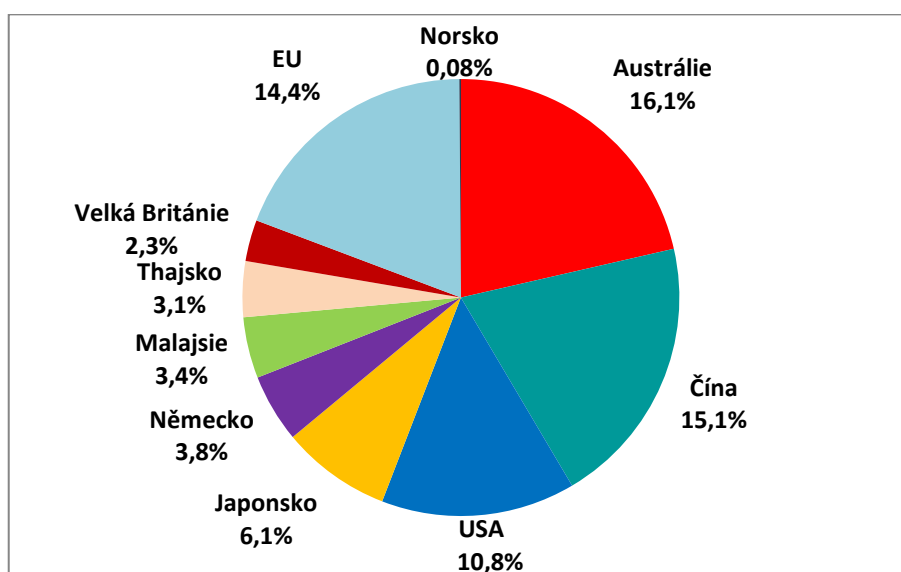
Graf 3.14: Hlavní vývozní partneři Nového Zélandu v roce 2011 (v mil. NZD)

Zdroj: Statistics New Zealand, 2012, vlastní zpracování

Austrálie není jen hlavním exportérem novozélandského zboží či služeb, ale je také předním novozélandským importérem. V roce 2011 tvořil dovoz z Austrálie 16,1 % celkového novozélandského dovozu. Významným dovozcem je pro Nový Zéland také Čína (15,1 % v roce 2011) a USA (10,8 % v roce 2011). Ostatní dovozní partneři Nového Zélandu jsou znázorněni v následujícím grafu 3.15 (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Graf 3.15: Hlavní dovozní partneři Nového Zélandu v roce 2011 (v mil. NZD)

Zdroj: Statistics New Zealand, 2012, vlastní zpracování

Australské ekonomice se v posledních obdobích velmi dařilo. Její makroekonomičtí ukazatelé dosahují, kromě stále silného dolaru, poměrně přívětivých hodnot. Však také optimistické prognózy předpokládaly stále přetrvávající ekonomický růst, nízkou nezaměstnanost, stabilní míru inflace a dokonce pro finanční rok 2012/2013 byl sestaven návrh na přebytkový rozpočet. Ten se, však s největší pravděpodobností nepodaří dodržet kvůli nižším daňovým příjmům, přestože od 1. července 2012 nabyt platnosti Zákon o uhlíkové dani a schválen byl také obchod s emisními povolenkami, jež by měl začít platit od roku 2015. Od července 2012 byla zavedená také těžební daň, kdy 30 % ze zisku mají zaplatit společnosti těžící železnou rudu, uhlí a ropu a společnosti, jejichž roční zisk je vyšší než 75 mil. USD. Těmito opatřeními chce australská vláda pomoci ostatním sektorům ekonomiky a malým firmám a vybrané dávky přerozdělit sociálně slabším příjmovým skupinám. Zároveň chce zamezit neustálému znečišťování životního prostředí, jelikož v současnosti je Austrálie největším emitentem CO₂ ⁴⁹ na osobu na světě. Toto prvenství není pro Austrálii příliš chvályhodné (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

Podle posledního výhledu OECD pro nadcházející období je hospodářská situace v Austrálii hodnocena velmi pozitivně. Pro roky 2013 a 2014 je predikován meziroční ekonomický růst o 3 %. Austrálie však na počátku nového roku byla sužována vlnou veder s rekordními teplotami dosahujícími až k 50°C. Důsledkem těchto veder bylo značné množství lesních požárů, které postihly Nový Jižní Wales a Victorii. Požáry zničily na 350 000 hektarů lesa, zabily tisíce ovcí a shořelo více než sto domů. Je jisté, že tato přírodní katastrofa, která Austrálii zasáhla, bude mít také negativní vliv na vývoj australské ekonomiky (Česká televize, 2013).

Dá se říci, že novozélandské ekonomice se také v období hospodářské krize dařilo nad poměry ostatních vyspělých ekonomik. Vývoj jejich makroekonomických ukazatelů však není tolik příznivý, jako je jejich vývoj v Austrálii. Ministerstvo financí Nového Zélandu předpokládá pro letošní a příští rok růst okolo 2,3 %, respektive i 2,9 %. Jako hlavní nebezpečí se jeví neustále posilující novozélandský dolar, v návaznosti na vývoj kurzu také snížená poptávka po exportních komoditách a negativní situace v platební bilanci.

Ministerstvo financí NZ již sestavilo dva možné scénáře krátkodobého vývoje, z nichž ten optimističtější předpokládá úspěšné nastartování domácí spotřeby podniků a domácností

---

⁴⁹ Oxid uhličitý.

a rychlé obnovení města Christchurch postiženého zemětřesením. Tento scénář také předpokládá dosažení vyrovnaného státního rozpočtu do roku 2015. V horším případě se dá dle ministerstva financí NZ předpokládat opatrná spotřeba, v jejímž důsledku bude vybráno méně daní a státní rozpočet bude i nadále schodkový. (Ministerstvo zahraničních věcí, 2013).

3.3 Přístupy Austrálie a Nového Zélandu ke konkurenceschopnosti

3.3.1 Přístup Austrálie k politice konkurenceschopnosti

Australská ekonomika je jednou z nejsilnějších a nejstabilnějších ekonomik v celosvětovém srovnání. Přes silný vliv ekonomické krize na světové ekonomiky, zaznamenala Austrálie v posledních letech ekonomický růst. Také ratingové agentury hodnotí ekonomické prostředí Austrálie značně pozitivně. Agentury Moody's a Standard & Poor's hodnotí Austrálii nejvyšším možným stupněm, a to AAA, agentura Fitch pak vyhodnotila situaci na australském trhu stupněm AA+ (www.fxstreet.cz, 2013).

Hlavním tahounem tamější ekonomiky je vyspělý sektor služeb. Vysoce rozvinuté odvětví finančních služeb v Austrálii dokládá značnou odolnost australské ekonomiky, zejména v období finanční krize. Australské banky patří s nejvyššími ratingy mezi nejsilnější na světě, což jim umožňuje i nadále získávat finanční prostředky ze zahraničí.

Austrálie je zemí, v níž je poměrně snadné podnikat, patří totiž mezi země s nejmenším omezením na trzích produktů v rámci OECD. Tamější regulační systém poskytuje zahraničním podnikům možnost s důvěrou investovat na území Austrálie, převládá zde přátelské prostředí, podnikatelé se zde nesetkají s žádnými devizovými kontrolami a australský dolar je měnou plně mezinárodní. Díky tomu mohou domácí podniky i zahraniční investoři předvídat nadcházející vývoj a získat tak jistotu pro obchodní plánování. Veřejné služby se zde vyznačují vysokou profesionalitou a transparentností.

Nedávné reformní kroky směřovaly ke zvýšení flexibility trhu práce, liberalizaci obchodu, deregulaci průmyslu, snížení celních překážek a rozvoji lepšího daňového systému, jejichž výsledkem měla být vysoká produktivita. Australská vláda se dále zavázala k neustálému zvyšování odbornosti finančního sektoru, zlepšování obchodně-právního prostředí a k zlepšením v oblastech duševního vlastnictví či obchodního přistěhovalectví.

V rámci těchto reforem byly v květnu 2011 představeny také reformní kroky k **reformě Australské obchodní komise** (Australian Trade Commission, AUSTRADE), které měly zásadně přeměnit strategii Austradu, její strukturu i provozní model. Australská obchodní komise byla založena v roce 1985 jako statutární orgán s cílem podpořit australské exportní úsilí. Od té doby prošla globální i australská ekonomika řadou změn, na které měly vliv především globalizace, změny v technologii a prostředcích pro podnikání. Také v Austrade došlo k řadě změn, především ve funkcích, odpovědnosti, řízení, provozu. V roce 2010 pak došlo ke kompletní revizi Australské obchodní komise, na jejímž základě byly vytyčeny hlavní body nového modelu Austrade⁵⁰.

V červnu 2011 vznikla nová iniciativa australské vlády v oblasti vzdělávání nazvaná „**Future Unlimited**“. Tato iniciativa podporuje investice do vzdělávání, jež jsou řízeny touhou po lepší budoucnosti. Návratnost těchto investic pak spatřuje v lepší kariéře, větším množství životních příležitostí a v neposlední řadě zlepšení životní úrovně obyvatel. Future Unlimited se zaměřuje na výsledky australského vzdělání a zdůrazňuje význam kvalitního, praktického a inovativního vzdělání na mezinárodní úrovni (Australian Government, 2013).

Austrálie v asijském století

Na konci října 2012 představila australská premiérka J. Gillardová poměrně dlouho očekávanou vládní strategii v období tzv. asijského století, jež popisuje globální změny a návody k maximálnímu využívání výhod geografické blízkosti a zdrojů k vlastní prosperitě. V této **Bílé knize Austrálie v asijském století** vláda vytyčila jasné cíle, které by měla Austrálie dosáhnout do roku 2025.

---

⁵⁰ Základní prvky nového operačního modelu jsou (Austrade, 2011):

- jasnější odůvodnění a účel – zaměření se na řešení selhání trhu a zaměřit zdroje tam, kde Austrade může přidat největší hodnotu;
- rekonstrukce mezinárodní sítě – odlišné zaměření na různé trhy, jež odrážejí obchodní potenciální stejně jako povahu a rozsah překážek k podnikání na těchto trzích;
- poskytování modelu služeb zaměřeným na mezinárodní přípravu firem podporovaný jednodušším balením a cenou služeb;
- zaměření se na identifikaci a získání konkrétních zahraničních obchodních příležitostí pro australské firmy;
- větší podpora investic, příležitosti a zjednodušení;
- otevřenější a modernější přístup ke sdílení informací, nové investice do on-line služeb a šíření informací, posílení spolupráce s poskytovateli vládních a obchodních služeb;
- posílit organizační schopnosti zjednodušováním.

Austrálie se chce v nadcházejícím období zaměřit na posilování spolupráce s asijskými zeměmi. V současnosti již jsou asijské země, zejména Čína a Japonsko, jedním z největších obchodních partnerů Austrálie, avšak CPA Australia⁵¹ vyzvala australské politiky k větší integraci s asijskými zeměmi. Podle nich je totiž australská integrace s Asií nedostatečná, což má negativní vliv na mezinárodní konkurenceschopnost Austrálie. Postupně má dojít k navyšování životního standardu a mezd v rozvojových i vyspělých ekonomikách a značně tak vzroste počet příslušníků střední třídy⁵². Velkou příležitostí pro své poskytovatele služeb vidí vláda Austrálie také v očekávání vzrůstu asijských kapitálových trhů, které se stanou během nadcházejících let významným vývozcem kapitálu a finančním centrem.

Do budoucna Austrálie počítá s klesající tendencí světové ceny nerostných surovin, a proto je nutné zlepšit produktivitu těžby a regulační rámec. Na druhou stranu však Australští ekonomové predikují neustálý růst asijským ekonomikám, přibližně o 5-6 % ročně, což skýtá pozitivní vyhlídky pro australské těžbařské společnosti, vývozce nerostných surovin a zemědělských produktů. Podle této strategie by měla Austrálie vyvézt pouze do Číny 1 mld. tun železné rudy.

Australská vláda si stanovila do roku 2025 dosáhnout těchto cílů (Ministerstvo zahraničních věcí, 2012):

- zvýšit průměrný plat o 11 000 AUD ročně, a to na 73 000 AUD/rok;
- navýšit obchod s Asií na 33 % HDP z 25 % HDP (2012);
- umístit 10 australských univerzit do světového žebříčku TOP 100⁵³;
- dosáhnout, aby školní systém byl mezi 5 nejlepšími na světě⁵⁴;
- umístit se v TOP 10 inovacích⁵⁵, snadném podnikání⁵⁶ a v počtu HDP na osobu⁵⁷;

---

⁵¹ Certified Practising Accountant of Australia.

⁵² Dle studie Kharaz and Gertz (2010) bude v roce 2030 v asijsko-pacifickém prostoru 3,2 mld. spotřebitelů střední třídy (cca 60 % v celosvětovém měřítku), (MZV, 2012).

⁵³ Podle The World University Rankings 2011-2012 se v TOP 100 umístily pouze 4 university: University of Melbourne (37. místo), Australian National University (38. místo), University of Sydney (58. místo) a University of Queensland Australia (74. místo).

⁵⁴ Mezi 5 států s nejlepším školním systémem dle Economist Intelligence Unit v roce 2012 patřilo Finsko, Jižní Korea, Hong Kong, Japonsko a Singapur.

⁵⁵ V žebříčku TOP 10 v inovacích se podle hodnocení Bloomberg Rankings v roce 2012 umístily Spojené státy americké, Jižní Korea, Německo, Finsko, Švédsko, Japonsko, Singapur, Rakousko, Dánsko a Francie. Austrálie se umístila až na 22. místě.

⁵⁶ V žebříčku Doing Business 2013 se Austrálie umístila na 10. místě.

- možnost studentů studovat čtyři cizí jazyky.

Australští politici také vytyčili 5 klíčových oblastí, které by jim měly zajistit úspěch v asijském století (Ministerstvo zahraničních věcí, 2012):

- dále rozšiřovat základnu australských komparativních výhod⁵⁸;
- investice do lidských zdrojů;
- navázání silných vazeb inovativních a konkurenceschopných společností v asijském regionu;
- stabilita a udržitelná bezpečnost regionu;
- budování vztahů na všech úrovních a oblastech lidské činnosti.

Od 1. července 2013 by měl vstoupit v platnost tzv. **ACBE** (Asian Century Business Engagement Plan), který vydala Australská obchodní komise. Tento plán má pomáhat malým a středně velkým australským firmám využívat obchodních příležitostí v Asii. Cílem ACBE je podporovat nové iniciativy ke zlepšení australských obchodních vazeb s Asií a poskytnout tak australským firmám (Austrade, 2013):

- možnost efektivněji rozvíjet nové vztahy s potenciálními obchodními partnery a partnery z asijských zemí;
- zajištění více příležitostí konkurovat na mezinárodních trzích a uspět na nich;
- zlepšení obchodních vazeb mezi Austrálií a Asií posílením profilu australské obchodní schopnosti a zvýšit informovanost.

Budoucnost čisté energie

Australská vláda věnuje svou pozornost také tvorbě a podpoře programů na podporu investic do ekologicky čistých a obnovitelných technologií či obchodu v exponovaných odvětvích. Změna klimatu je pro australskou vládu velmi závažným tématem. K realizaci

---

⁵⁷ Podle HDP na obyvatele patří mezi nejbohatší země na světě Lucembursko, Katar, Jersey, Norsko, Kuvajt, Spojené Arabské Emiráty, Singapur, USA, Irsko a Guernsey. Austrálie se umístila až na 21. místě.

⁵⁸ Komparativní výhody jsou v Austrálii spatřovány zejména v silném a stabilním finančním sektoru, propracovaných a vysoce likvidních finančních trzích, investicích v odvětví přírodních zdrojů, rostoucí poptávce po investicích do infrastruktury, příležitosti v rozvoji a využívání obnovitelných zdrojů, vysoce vyspělé základny informačních a komunikačních technologiích, vysoce vzdělané a kvalifikované pracovní síle, bohatství přírodních a lidských zdrojů (Austrade, 2011).

ekologicky čisté energetické budoucnosti má v Austrálii přispět také uhlíková daň, vybíraná od 1. července 2012.

V rámci provádění programu „**Budoucnosti čisté energie**“ (Clean Energy Future) by pak měly být odměněny podniky, které naleznou způsob, jak snížit uhlíkové znečištění a soustředí se na využívání obnovitelných a udržitelných zdrojů energie. Výroba elektrické energie se má do budoucna přesunout z těžkých znečišťujících zdrojů na obnovitelné, jako je vítr, vlny či sluneční záření. Předpokládá se také úzká interakce mezi vysokými školami, podniky a vládami, jež by měla vytvářet nová, inovativní, ekologičtější technologie. Investicemi do těchto inovativních nápadů pak vzniknou nová pracovní místa, zefektivní se řízení produktivity a ekonomika Austrálie se stane konkurenceschopnější v mezinárodním měřítku (Australian Government, 2013).

Tvorba konkurenceschopnosti v Austrálii

„**Tvorba konkurenceschopnosti v Austrálii**“ (Manufacturing competitiveness in Australia) je dokument vydaný v listopadu loňského roku, jehož cílem bylo vytvořit rámec pro vládní politiku a pomáhat odstraňovat zhoršování konkurenceschopnosti ve zpracovatelském průmyslu. Dokument byl vytvořen prostřednictvím rozhovoru s klíčovými manažery a vládními subjekty v oblasti průmyslu a ve spolupráci s ředitelem Pacific Brands, Johnem Pollaersem (KMPG, 2012).

V tomto dokumentu byly navrženy tyto hlavní oblasti posílení průmyslové konkurenceschopnosti (KMPG, 2012, s. 1):

- redefinování výroby v Austrálii⁵⁹;
- navržení rámce pro širší zapojení vlády při hledání příležitostí ve zpracovatelském průmyslu;
- aktivnější a efektivnější spolupráce při plánování a vedení průmyslu ke tvorbě vysoce hodnotové výroby;

---

⁵⁹ Austrálie potřebuje rozšířit rozhled ve výrobě a zabudovat do ní hodnotový řetězec. Úspěšný zpracovatelský průmysl je založen na prosperujícím výzkumu a vývoji, projektování, efektivním řízení dodávek, prodeje a marketingu. Umožní se tím užší specializace výrobců a přidání hodnoty jejich produkci (KMPG, 2012).

- identifikace praktických řešení pro přilákání investičních příležitostí, stimulování produktivity pracovníků i kapitálu, podstatnému snižování nákladů na podnikání či zlepšení přístupů na růstové trhy.

3.3.2 Přístup Nového Zélandu k politice konkurenceschopnosti

Novozélandské hospodářství bylo probíhající ekonomickou krizí zasaženo v daleko větší míře než v Austrálii. To se také odrazilo v hodnocení ratingových agentur v září 2011, které reagovaly na neustále rostoucí zahraniční zadluženost země. Rating Nového Zélandu se nyní pohybuje na investičním stupni AA u agentur Standard & Poor's a Fitch, u agentury Moody's si pak Nový Zéland stojí lépe, a to na stupni Aaa (www.fxstreet.cz, 2013).

Do nevýhodné situace staví novozélandský zahraniční obchod neustále posilující novozélandský dolar. Všechny ekonomické sektory se musí této skutečnosti postavit, jelikož dle hlavního ekonoma ANZ⁶⁰, Camerona Bagrie bude novozélandská měna zvýšená nejméně ještě dva následující roky. Bagrie tak vyzval k vytvoření strategie k posílení konkurenceschopnosti a zvyšování produktivity Nového Zélandu. Zejména se toto doporučení vztahuje na oblast zemědělství, která je pro novozélandskou ekonomiku klíčová. Hlavní příležitosti pro zemědělský vývoz jsou spatřovány v zajišťování potravin pro vznikající střední vrstvu v asijských zemích (stuff.co.nz, 2013).

Kapitálový trh - Vývoj pracovní skupiny

V červenci 2008 byla sestavena pracovní skupina „**Kapitálový trh – Vývoj pracovní skupiny**“ CMDT (Capital Market Development Taskforce) s cílem zlepšit finanční systém na Novém Zélandě ve prospěch její ekonomiky. V prosinci 2009 pak vydala první závěrečnou zprávu o kapitálovém trhu, která obsahuje 60 doporučení ke zlepšení výkonnosti tamějšího trhu. Hlavním úkoly této pracovní skupiny jsou (Ministry of Business, Innovation & Employment, 2009):

- identifikovat klíčová omezení a příležitosti finančního systému NZ;
- identifikovat možnosti zlepšení výkonnosti finančního systému NZ;

---

⁶⁰ Australia and New Zealand Banking Group Limited.

- vypracovávat plány a akční plány pro rozvoj finančního systému NZ.

V příloze 5 je vyobrazeno schéma, jak pracovní skupina CMDT vyznačuje kapitálové trhy a vztahy mezi investory, podniky a obchodní legislativou Nového Zélandu

Vládní agenda pro obchodní růst

Během loňského roku vytvořilo Ministerstvo financí ve spolupráci s Ministerstvem pro ekonomický rozvoj na Novém Zélandě pracovní program nazvaný „**Vládní agenda pro obchodní růst**“ (The Government's Business Growth Agenda). Agenda má podporovat novozélandské podniky k jejich růstu a tím podpořit tvorbu nových pracovních míst a zlepšit životní úroveň Novozélandčanů. Vláda si v ní stanovila 4 hlavní priority, kterých by mělo být dosaženo v následujících 3 letech (Government of NZ, 2012):

- zodpovědné řízení vládních financí;
- vybudování produktivnější a konkurenceschopnější ekonomiky;
- poskytování lepších veřejných služeb s úzkými finančními omezeními;
- obnovení Christchurch postíženého zemětřesením.

V dokumentu vládní představitelé identifikovali hlavní příležitosti, ale také výzvy, se kterými se novozélandská ekonomika potýká. V agendě pak bylo vytyčeno 6 klíčových oblastí, které podniky potřebují k růstu a zvýšení své konkurenceschopnosti (Government of NZ, 2012):

- vývozní trhy, na které se mají zaměřit nové podniky na Novém Zélandě a zvýšit tak Novému Zélandu hospodářský růst a životní úroveň;
- inovace⁶¹ prostřednictvím zvýšení veřejných investic do vědy a výzkumu;
- zlepšení bezpečnosti pracovníků a vybudování udržitelného ekonomického růstu prostřednictvím kvalifikovaných a přizpůsobivých pracovních trhů;
- zajistit vysoce výkonné kapitálové trhy na Novém Zélandě, jež mají podporovat investice, růst a zaměstnanost;
- efektivnější využívání přírodních zdrojů⁶² Nového Zélandu a větší péče o jeho životní prostředí;

---

⁶¹Inovace v podnikatelské kultuře, podpora veřejného i soukromého výzkumu, politika hospodářské soutěže, práva duševního vlastnictví, rozvoj podnikatelského sektoru.

- vybudování infrastruktury⁶³, která má za cíl poskytnout fyzickou platformu podporující trvalý hospodářský růst.

Akční plán a Strategie dle Maori Economic Development Panel

Také ekonomičtí zástupci původního maorského obyvatelstva, **Maori Economic Development Panel**, představili v listopadu 2012 Akční plán a Strategii do roku 2040.

Akční plán se vztahuje na období 2012-2017. Obsahuje 26 doporučení určená k dosažení 6 základních cílů, kterých má být do konce stanoveného období dosaženo (Maori Economic Development Panel, 2012):

1. větší účast při vzdělávání dětí v raném věku⁶⁴ a vyšší výkonnost;
2. zvýšení kvalifikovanosti Maorů a úspěšná adaptace na trhu práce;
3. zvýšení finanční gramotnosti a úspor maorského obyvatelstva;
4. spolupráce vlády s Maory umožňující ekonomický růst;
5. aktivní diskuze o rozvoji přírodních zdrojů;
6. Maorové jako hnací síla hospodářského růstu⁶⁵.

„**Strategy to 2040**“ stanoví plán ekonomického rozvoje Maorů do roku 2040. Hlavním cílem této strategie je dosáhnout do roku 2040 produktivní, inovativní a exportně zaměřené Maorské ekonomiky, jež podpoří lépe placené práce a vyšší životní standard (viz příloha 6).

Na konci loňského roku byla publikována zpráva „**Mezinárodní pohled na novozélandskou konkurenceschopnost: Shrnutí**“ (International Views of New Zealand's Competitiveness: Summary), jež byla připravena poradenskou agenturou Enright, Scott & Associates analyzující mezinárodní konkurenceschopnost Nového Zélandu. V neposlední řadě v ní byly identifikovány klíčové oblasti novozélandské

---

⁶² Týká se primárního průmyslu, energie a zdrojů, využívání půdy a vody, životního prostředí (včetně klimatické změny, zakonzervování).

⁶³ Infrastruktura dopravní, přenos elektřiny, stavebnictví.

⁶⁴ Pouze 90 % maorských dětí se účastní vzdělávání již od raného dětství.

⁶⁵ Posílit dlouhodobé partnerství mezi Maory a vládními představiteli, což může výrazně přispět novozélandské ekonomice (podpora spolupráce mezi maorskými a nemaorskými podniky, což může vést k vývozu, zlepšení spolupráce na kapitálovém trhu, sjednocení aktiv k dosažení větších úspor v rozsahu, apod.).

konkurenceschopnosti, na které by se měla novozélandská vláda do budoucna zaměřit (Enright, Scott & Associates, 2012):

- **Velikost a vzdálenost** – novozélandská ekonomika je malá a poměrně vzdálená, a je tak obtížnější identifikovat některá opatření a indexy. Nový Zéland je však zemí závislou na evropských zemích a vzdálenost mezi těmito ekonomikami způsobuje podhodnocování konkurenčního vlivu Nového Zélandu, jelikož přístup ke zdrojům, financím, technologiím nebo také informacím je poněkud omezený.
- **Vztahy Nového Zélandu a asijsko-pacifické oblasti** – při srovnání Nového Zélandu s ostatními ekonomikami asijsko-pacifického regionu se NZ jeví jako pokročilejší, kvalifikovanější, inovativnější a efektivněji řízená ekonomika. Integrační tendence Nového Zélandu směřují k jeho nejbližšímu sousedu a to k Austrálii, která rozvíjí ekonomickou, fyzickou i kulturní spolupráci také s ostatními ekonomikami regionu, zejména s Japonskem, Koreou a Tchaj-wanem. Právě v těchto ekonomikách sídlí velké nadnárodní technologické společnosti, kterých je na Novém Zélandě nedostatek. Také rozvojové země, konkrétně Čína a Indie převyšují kapacity Nového Zélandu, co se týče výzkumných pracovníků a odborníků. Nový Zéland by se měl zaměřit na spolupráci s těmito státy a zvyšovat vývozy do těchto zemí, zejména pak do těch rozvíjejících se.
- **Modely a výkonnost** – z žebříčků konkurenceschopnosti je zjevné, že je Nový Zéland silnou zemí s jednoduchými podmínkami k podnikání, vysokou mírou ekonomické svobody, lidského rozvoje, kvalitou života a nízkou úrovní korupce. Avšak ukazatelé ekonomické výkonnosti, jež jsou založené na skutečném výkonu ekonomiky, zhoršují celkovou konkurenceschopnost Nového Zélandu. Tento negativní vývoj je ovlivněn velikostí finančních trhů, investic, konkurenceschopností, nízkou dostupností kvalifikovaných pracovníků, ale i výší vládních daní.

Australské společenství a Nový Zéland jsou země, které mají mnoho společných znaků. Oba státy leží v jižní části Tichého oceánu a jsou si bezprostředními sousedy. Austrálie i Nový Zéland jsou monarchiemi, jimž vládne britská královna Alžběta II., kterou v obou státech zastupují generální guvernéri.

Vzhledem ke geografické poloze těchto zemí, se oba státy vyznačují podobnou ekonomickou strukturou. Na území Austrálie i Nového Zélandu se nachází ložiska železné rudy, uhlí, ropy, zemního plynu a řady dalších nerostných surovin. Oba státy se v posledních letech zaměřily na využívání obnovitelných zdrojů k výrobě energie. Na Novém Zélandě se již na její výrobě podílí ze $\frac{2}{3}$ hydroelektrárny. Státy mají silnou základnu také v zemědělství, jelikož na jejich území se nachází vysoce úrodná půda vhodná pro pastevectví, zejména chov ovcí. Zemědělské produkty jsou v těchto státech také nejvyvážejšími komoditami. Jednoznačně nejvyspělejším sektorem je sektor služeb, který představuje významný přínos pro ekonomiky obou zemí. Austrálie se vyznačuje zejména silným a stabilním finančním trhem, ale také na Novém Zélandě dochází v posledních letech ke značnému rozvoji finančních služeb. Hlavním zdrojem příjmů v obou zemích je také cestovní ruch. Oba státy jsou totiž vyhledávanými destinacemi jak turistů, tak i studentů, jež mají zájem o studium v těchto zemích.

Vývoj makroekonomických ukazatelů za posledních téměř 10 let potvrzuje, že australská i novozélandská ekonomika jsou silné, otevřené a ekonomicky poměrně samostatné státy, které byly schopny díky svému ekonomickému a institucionálnímu zázemí ustát i nejobávanější období globální ekonomické krize. Lze však říci, že se krize odrazila na vývoji novozélandské ekonomiky v daleko větší míře než v Austrálii, což však může být připočteno také tomu, že Nový Zéland ani v období hospodářské krize nepřijal žádná protekcionistická opatření. Přestože dopady krize na obě ekonomiky nebyly nijak razantní, potýkají se tyto státy s hrozbami vycházejícími z jejich geografické polohy. Austrálie se velmi často potýká s důsledky záplav či naopak vlny ničivých veder. Území Nového Zélandu je pak často postižováno zemětřeseními. Právě tyto přírodní katastrofy značně oslabují australskou i novozélandskou ekonomiku. Mezi oběma státy však funguje silná vzájemná solidarita, kdy se tyto státy podporují a poskytují si finanční i morální pomoc.

Vláda Austrálie i Nového Zélandu vychází při hodnocení své konkurenceschopnosti především ze zpráv mezinárodních institucí, které se zabývají komplexním sledováním a vyhodnocováním konkurenceschopnosti.

V Austrálii se sledování a vytvářením strategií pro posilování konkurenceschopnosti primárně zabývá Certified Practising Accountant of Australia (CPA Australia) a Ministerstvo pro obchod a konkurenceschopnost v Austrálii (Australian Minister for Trade and Competitiveness). Avšak ani australská vláda, ani tyto instituce

nezpracovávají žádné komplexní strategie či programy zaměřené na posilování konkurenceschopnosti. Nejnovější strategií obsahující cíle Austrálie do roku 2025 je v současnosti Bílá kniha Austrálie v asijském století, jež byla představena v říjnu 2012. Specifičtější zaměřenými pak jsou plány Australské obchodní komise, tzv. ACBE, program vlády na podporu investic do ekologicky čistých a obnovitelných technologií známý jako Clean Energy Future nebo také vládní dokument zaměřený na odstraňování zhoršování konkurenceschopnosti ve zpracovatelském průmyslu nazvaný Manufacturing competitiveness in Australia.

Na Novém Zélandě se vyhodnocováním konkurenceschopnosti zabývá poradenská agentura Enright Scott & Associates, která na konci roku 2012 publikovala hodnotící zprávu International Views of New Zealand's Competitiveness: Summary. Vytvářením strategických programů a dokumentů se primárně na Novém Zélandě zabývá Ministerstvo financí a Ministerstvo pro ekonomický rozvoj. V roce 2012 vytvořili program nazvaný the Government's Business Growth Agenda, která má pozitivně podpořit novozélandskou ekonomiku, motivovat podniky k jejich růstu a zvýšit tak konkurenceschopnost Nového Zélandu. Cílem Nového Zélandu je také zlepšit finanční systém, jehož prostředkem se má stát pracovní skupina Capital Market Development Taskforce, vytvořena v roce 2008. Také zástupci maorského obyvatelstva vytvořili vlastní Akční plán a Strategie do roku 2040 k posílení jejich ekonomického rozvoje.

4 SROVNÁNÍ ÚROVNĚ KONKURENCESCHOPNOSTI AUSTRÁLIE A NOVÉHO ZÉLANDU

Hodnocením mezinárodní konkurenceschopnosti se v současnosti zabývají dvě organizace, Světové ekonomické fórum a Mezinárodní institut pro rozvoj managementu. Obě tyto instituce publikují žebříčky konkurenceschopnosti vytvořené na základě komplexního srovnání dostupných údajů jak těch „tvrdých“ statistických dat, tak také dat „měkkých“, založených na odpovědích respondentů.

Následující kapitola se zabývá srovnáním úrovně konkurenceschopnosti mezi Austrálií a Novým Zélandem, založených právě na komplexním vyhodnocení WEF a IMD. Je zde nastíněno také specifitější srovnání konkurenceschopnosti těchto států na základě hodnocení prováděných Světovou bankou, Transparency International a Heritage Foundation. V závěru této kapitoly je srovnávána konkurenceschopnost Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami.

4.1 Srovnání konkurenceschopnosti z hlediska hodnocení WEF

V rámci nejnovějšího hodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu podle Světového ekonomického fóra jsou využívány výsledky Zprávy o konkurenceschopnosti států 2012-2013 (Global Competitiveness Report, GCR). Pro srovnání vývoje jednotlivých pilířů pak jsou čerpány údaje také z GCR 2009-2010, GCR 2010-2011 a GCR 2011-2012.

Index globální konkurenceschopnosti 2012-2013 (Global Competitiveness Index, GCI) hodnotí již 144 vyspělých i rozvojových států světa. Podle tohoto indexu je dlouhodobě nejkonkurenceschopnější zemí světa Švýcarsko, jež je hodnoceno výsledkem 5,72 bodů. Na opačném konci žebříčku pak stojí Burundi s hodnocením 2,78 bodů. Kompletní pořadí států dle GCR 2012-2013 je možno shlédnout v příloze 7. Co se týče hodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu, patří tyto země dlouhodobě mezi 30 nejkonkurenceschopnějších států světa.

4.1.1 Konkurenceschopnost Austrálie

Austrálie byla v nejnovější zprávě Světového ekonomického fóra ohodnocena stejným počtem bodů jako v předchozích letech, tedy 5,12 bodů. V letošním, respektive loňském

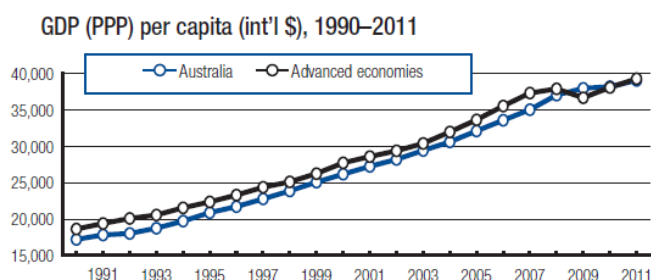
roce tak obhájila 20. místo v žebříčku, těsně za Korejskou republikou. Při sledování dlouhodobého vývoje lze zjistit, že se konkurenceschopnost Austrálie v posledních letech mírně zhoršuje. Ve zprávě GCR 2009-2010 se totiž Austrálie umístila na 15. místě, o rok později došlo ke zhoršení na 16. místo a od následujícího roku se drží na 20. místě.

Součástí každé analýzy konkurenceschopnosti ve Zprávě o globální konkurenceschopnosti je také základní charakteristika dané ekonomiky. V následujícím grafu 4.1 jsou zachyceny ukazatele počtu obyvatel v Austrálii v roce 2011, vývoj hrubého domácího produktu jak v mld. USD, tak také na osobu v USD a v neposlední řadě také HDP v paritě kupní síly jako procentuální podíl země na světové produkci.

V grafu pak je znázorněn vývoj HDP Austrálie v paritě kupní síly na osobu od roku 1991 do roku 2011 ve srovnání s ostatními rozvinutými ekonomikami. Jak z tohoto grafu vyplývá, Austrálie se téměř 19 let pohybovala pod úrovní rozvinutých ekonomik, avšak v roce 2009 došlo v důsledku ekonomické krize k poklesu HDP na osobu v rozvinutých ekonomikách a v Austrálii, jež nebyla touto krizí nijak výrazněji ovlivněna, si ukazatel HDP na obyvatele udržel vzrůstající trend. Od roku 2010 se pozice rozvinutých ekonomik opět zlepšuje a dochází k navyšování HDP na obyvatele až k 40 000 USD v Austrálii i v rozvinutých ekonomikách.

Graf 4.1: Klíčové indikátory Austrálie za rok 2011

Population (millions).....	23.5
GDP (US\$ billions).....	1,488.2
GDP per capita (US\$).....	65,477
GDP (PPP) as share (%) of world total.....	1.16

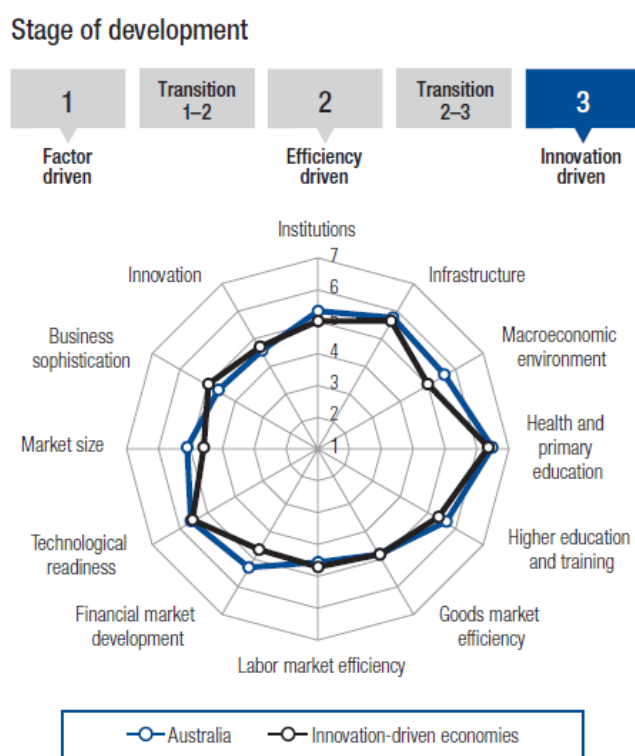
Zdroj: WEF, 2012

Světové ekonomické fórum hodnotí konkurenceschopnost z pohledu 12 hlavních pilířů, jež jsou rozčleněny do 3 subindexů. Tyto subindexy mimo jiné také odrážejí fázi, v níž se daná ekonomika nachází. Jak vyplývá z přílohy 1, Austrálie se již nachází ve fázi innovation-driven economies, tedy mezi ekonomikami taženými inovacemi a moderními

postupy. Také proto je konkurenceschopnost Austrálie srovnávána v následujícím obrázku 4.1 s ekonomikami v tomto stádiu⁶⁶. Tento model přehledně ukazuje skóre v rozmezí od 1 do 7, kterých Austrálie dosahuje v jednotlivých pilířích konkurenceschopnosti v porovnání se zeměmi nacházejícími se ve stejné fázi vývoje. Platí zde, že čím větší plochu modelu daná země zabírá, tím je její konkurenceschopnost větší.

Jak je možno v tomto modelu vidět, velkou konkurenční výhodou Austrálie jsou oblasti makroekonomického prostředí, velikosti trhu či rozvoje finančního trhu, kdy v těchto pilířích daleko přesahuje hodnocení Austrálie ostatní ekonomiky v této vývojové fázi. Naopak jisté rezervy Austrálie jsou spatřovány v pilíři obchodní vyspělosti či inovacích. Avšak rozdíly mezi těmito hodnotami jsou velmi malé.

Obrázek 4.1: Fáze vývoje Austrálie ve srovnání s ekonomikami v inovační fázi

Zdroj: WEF, 2012

Bližší rozbor výsledků znázorněných ve výše uvedeném obrázku pak vykazuje samotné bodové ohodnocení každého pilíře. Pro přesnější představu vývoje bodového ohodnocení pilířů jsou v následující tabulce 4.1 sledována skóre, kterých Austrálie dosáhla během

⁶⁶ Zahrnuje 35 světových ekonomik, mimo jiné se v této fázi vývoje nachází také Česká republika a většina států EU.

posledních 4 let, tedy od roku 2009 do roku 2013. Jak je možno z této tabulky vyčíst, pohybuje se hodnocení na stejných úrovních. U některých pilířů dochází k mírnému zlepšení či zhoršení skóre, avšak žádné výraznější změny se v průběhu let neudály.

Tabulka 4.1: Vývoj pilířů konkurenceschopnosti během let 2009-2013

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Základní požadavky	5,6	5,7	5,7	5,7
Instituce	5,6	5,5	5,4	5,3
Infrastruktura	5,2	5,4	5,4	5,7
Makroekonomické prostředí	5,6	5,5	5,6	5,6
Zdraví a základní vzdělání	6,2	6,5	6,5	6,5
Zvyšování efektivity	5,3	5,2	5,2	5,2
Vysokoškolské vzdělávání a odborná příprava	5,3	5,5	5,6	5,6
Efektivita trhu zboží	5,2	5,0	4,8	4,9
Efektivita trhu práce	5,2	5,1	5,0	4,6
Rozvoj finančního trhu	5,5	5,5	5,4	5,4
Technologická připravenost	5,4	5,0	5,1	5,6
Velikost trhu	5,1	5,1	5,1	5,1
Faktory inovací a sofistikovanosti	4,6	4,5	4,6	4,6
Obchodní vyspělost	4,8	4,7	4,7	4,6
Inovace	4,4	4,4	4,5	4,6
Celkové hodnocení GCI	5,2	5,1	5,1	5,1
Celkové pořadí	15.	16.	20.	20.

Zdroj: WEF, 2012, vlastní zpracování

Co se týče samostatných subindexů, dlouhodobě nejvíce konkurenceschopná je Austrálie v subindexu základních požadavků, kdy obsazuje 12. místo s hodnocením 5,75 bodů. Naopak nejméně konkurenceschopným subindexem pak jsou faktory inovací a sofistikovanosti, v němž dosahuje Austrálie skóre 4,56 bodů a obsazuje až 28. místo. Subindex zvyšování efektivity pak v celkovém žebříčku obsadil 13. místo s hodnocením 5,2 %. Srovnání subindexů, ale i pilířů konkurenceschopnosti Austrálie s Novým Zélandem podle GCR 2012-2013 je možno shlédnout v příloze 8.

Nejsilnějšími pilíři Austrálie z hlediska dosaženého skóre i celkového pořadí jsou oblasti **zdraví a základního vzdělání** (nejvyšší hodnocení 6,5 bodů, 13. místo) kdy silná a zdravá pracovní síla je pro konkurenceschopnost a produktivitu země podstatnou základní složkou. Tento pilíř také hodnotí množství a kvalitu základního vzdělání, jelikož vysoká

úroveň vzdělání pracovníků značně ovlivňuje efektivitu každého pracovníka a zvyšuje schopnost inovovat a využívat obtížnější výrobní procesy a techniky.

Na předních příčkách se Austrálie umístila také v pilíři **infrastruktury** (5,7 bodů, 18. místo), v němž potvrdila svou silnou pozici, co se týče efektivitu infrastruktury, která je důležitá pro zajištění efektivního fungování ekonomiky. Kvalitní a vyspělá infrastruktura totiž snižuje vliv vzdálenosti jednotlivých lokalit a umožňuje tak vyšší integraci vnitrostátních trhů při zachování nízkých nákladů.

V rámci pilíře **makroekonomického prostředí** (5,6 bodů, 26. místo) dosahuje Austrálie také poměrně vysokého skóre. V rámci tohoto pilíře se hodnotí stabilita makroekonomického prostředí, která má značný vliv na podnikání. Je známo, že makroekonomická nestabilita poškozuje ekonomiku. Hodnotí se zde především, jak vláda reaguje na ekonomické výzvy zejména posledních let.

Kvalita **vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy** (5,6 bodů, 11. místo) je zásadní pro australskou ekonomiku. V dnešním globalizujícím se světě je nutné vzdělat pracovníky tak, aby byli schopni provádět složité úkony a přizpůsobovat se měnícímu prostředí. Tento pilíř pak měří počty studentů studujících střední a vysoké školy a zároveň je hodnocena také kvalita jejich vzdělání.

Technologie jsou v dnešním globalizovaném světě čím dál důležitější pro zvyšování konkurenceschopnosti a prosperity firem. Pilíř **technologické připravenosti** (5,6 bodů, 19. místo) měří míru agility⁶⁷, s níž ekonomika přijímá existující technologie sloužící ke zvýšení produktivity, schopnost plně využívat informačních a komunikačních technologií při každodenních činnostech a výrobních procesech.

Nejslabšími pilíři australské ekonomiky pak jsou oblasti **efektivity trhu práce** (4,6 bodů, 42. místo), kdy účinný a flexibilní trh práce je velmi důležitý pro nejefektivnější využití pracovníků v ekonomice. Efektivní trh práce musí zajistit jasné vztahy mezi pracovníky nabízejícími práci a podporou jejich úsilí na pracovišti, musí také zajistit rovnost příležitostí mezi muži a ženami. Hodnotí se zde také přitažlivost země pro talentované pracovníky.

Sofistikované obchodní praktiky vedou k vyšší efektivitě při výrobě zboží a služeb. Pilíř **obchodní vyspělosti** či sofistikovanosti (4,6 bodů, 30. místo) propojuje dva důležité prvky, kvalitu celkové obchodní sítě země a kvalitu činností jednotlivých firem a jejich

---

⁶⁷ Aktivita.

strategií. V rámci těchto prvků je měřeno množství a kvalita místních dodavatelů a rozsah jejich interakce. Pilíř obchodní vyspělosti také měří míru vzájemné propojenosti společností a dodavatelů do tzv. klastrů⁶⁸, čímž se zvyšuje účinnost těchto subjektů, zvyšují se také příležitosti pro inovace a jsou sníženy bariéry pro vstup nových firem do odvětví.

Při detailní analýze GCI je možno zjistit, že má Austrálie v mezinárodním srovnání řadu konkurenčních výhod. Austrálie se vyznačuje vysokým procentem počtu registrovaných ke středoškolskému vzdělání (131,3 %) ⁶⁹. Konkurenční výhody jsou spatřovány také v počtu dní (2 dny) či počtu řízení a přípravných kroků (2 kroky) před zahájením podnikání. Austrálie se vyznačuje výborným zdravím svých bank a bankovního systému vůbec, nízkým množstvím obchodních bariér, kvalitou vědecko-výzkumných institucí, regulací burz, silou auditů a vykazování standardů či výskytu zahraničního vlastnictví. S pozitivním vývojem konkurenčního prostředí v Austrálii souvisí i vysoká průměrná délka života obyvatel, jež se umístila na 5. místě v žebříčku s průměrným věkem 81,7 let.

Nejméně konkurenceschopnou oblastí Austrálie je dle tohoto hodnocení podíl dovozu na celkovém HDP spadající pod 6. pilíř a umístěný až na 136. místě s dovozem tvořícím až 20,4 % HDP. Poměrně brzdícími faktory australské konkurenceschopnosti jsou nepružné mzdy, kde Austrálie obsadila 123. místo a příjímací a propouštěcí postupy (120. místo). Tyto faktory byly označeny jako nejproblematictější pro efektivní podnikání. Také vysoké daňové zatížení, saldo vládního rozpočtu, jež dosahuje -4,3 % HDP a zatížení vládní regulace jsou charakterizovány jako velmi problematické oblasti Austrálie, na jejichž zlepšení by se měla australská vláda zaměřit.

Světové ekonomické fórum také analyzuje nejproblematictější faktory pro podnikání v dané zemi. Sestavuje žebříček, vytvořený na základě průzkumů veřejného mínění, v němž respondenti vybrali 15 podle nich nejproblematictějších oblastí. Grafické znázornění tohoto žebříčku je uvedeno v následujícím grafu 4.2. Podle tohoto grafu je zjevné, že Australané považují jako nejproblematictější oblast restriktivní pracovní předpisy (tento faktor označilo za nejhorší 20,3 % respondentů), neefektivní vládní byrokracie (14 %), daňové sazby a daňové předpisy (9,8 % a 9,4 %) a také přístup

---

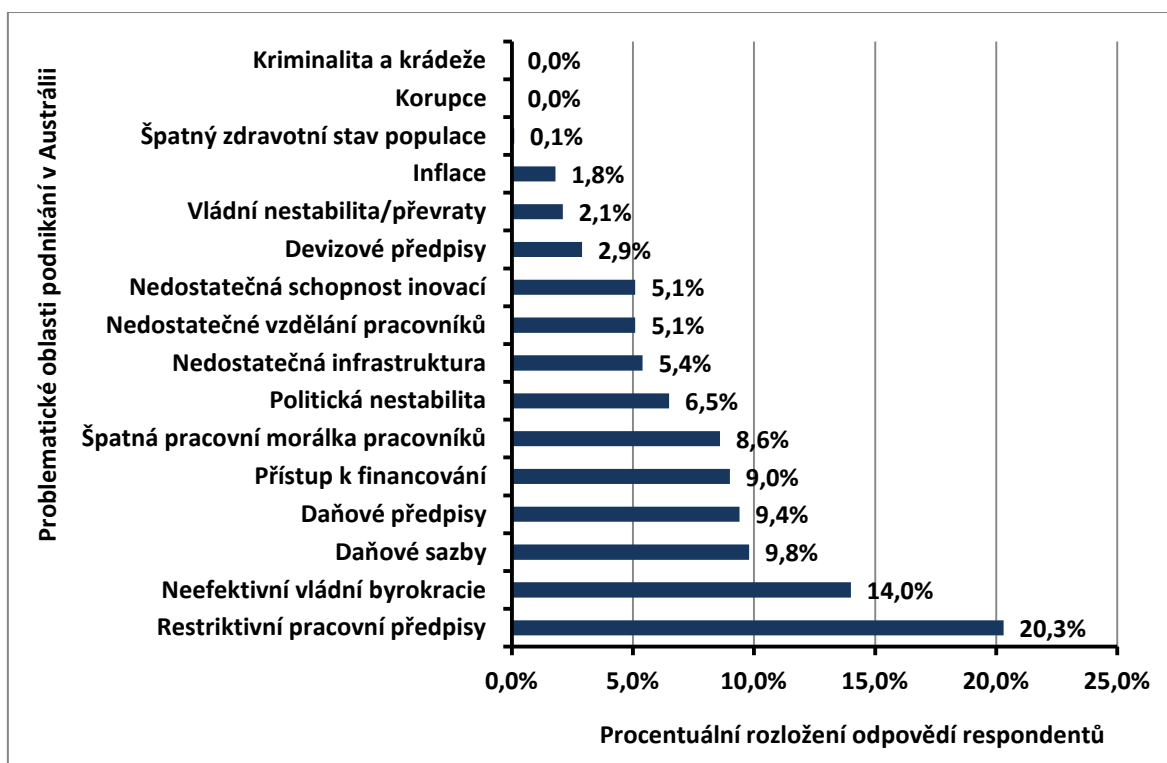
⁶⁸ soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací (vysokých škol, vyšších odborných škol), jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti (CzechInvest, 2013).

⁶⁹ Hrubá %.

k financování (9 %). Naopak nejméně problematickými faktory je podle australských občanů kriminalita a krádež, korupce a špatný zdravotní stav populace.

Graf 4.2: Nejproblematictější faktory podnikání v Austrálii

Zdroj: WEF, 2012, vlastní zpracování.

Austrálie patří podle Světového ekonomického fóra mezi nejkonkurenceschopnější státy světa. Přestože se její konkurenceschopnost rok od roku zhoršuje, drží se Austrálie na předních příčkách v žebříčku. V poslední Zprávě o globální konkurenceschopnosti 2012-2013 se umístila na 20. místě. Ve srovnání s ostatními rozvojovými ekonomika jsou u Austrálie spatřovány silné konkurenční výhody zejména ve vysoce vyspělém finančním sektoru, vysoce kvalifikovanou pracovní silou, bohaté surovinové základně, technologické vybavenosti. Slabé stránky pak jsou pozorovány především v nadměrně zatížené vládní byrokracii, restriktivních pracovních předpisech, vysokých daňových sazbách, relativně malém trhu a vysokými geografickými vzdálenostmi.

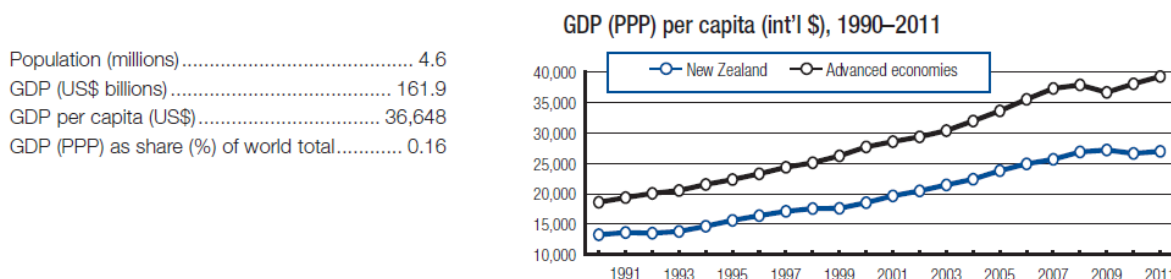
4.1.2 Konkurenceschopnost Nového Zélandu

Nový Zéland se umístil v hodnocení GCR 2012-2013 na 23. místě s celkovým hodnocením 5,09 bodů, čímž si o dvě místa polepšil oproti předchozímu roku, kdy obsadil 25. příčku. Avšak v průběhu let dochází k mírnému zhoršování konkurenceschopnosti Nového Zélandu, stejně jako v Austrálii. V hodnocení GCR 2009-2010 se totiž umístil na 20. místě.

Také u Nového Zélandu se Světové ekonomické fórum v GCR v první řadě zabývá základními ekonomickými ukazateli zachycující vývoj počtu obyvatel, hrubého domácího produktu v mld. USD, HDP na osobu v USD a samozřejmě také HDP v paritě kupní síly za rok 2011, jak je možno vidět v grafu 4.3.

V grafu pak je zachycen vývoj HDP na obyvatele v paritě kupní síly od roku 1990 do roku 2011. V průběhu těchto let zaznamenává tento ukazatel zvyšující trend, avšak v porovnání s rozvinutými ekonomikami je daleko za jejich průměrem, který navíc neustále rok od roku roste. V současnosti dosahuje ukazatel v rozvinutých ekonomikách na téměř 40 000 hranici, kdežto na Novém Zélandě se nyní tento ukazatel pohybuje okolo 26 000 HDP na obyvatele v PPP.

Graf 4.3: Klíčové indikátory Nového Zélandu za rok 2011

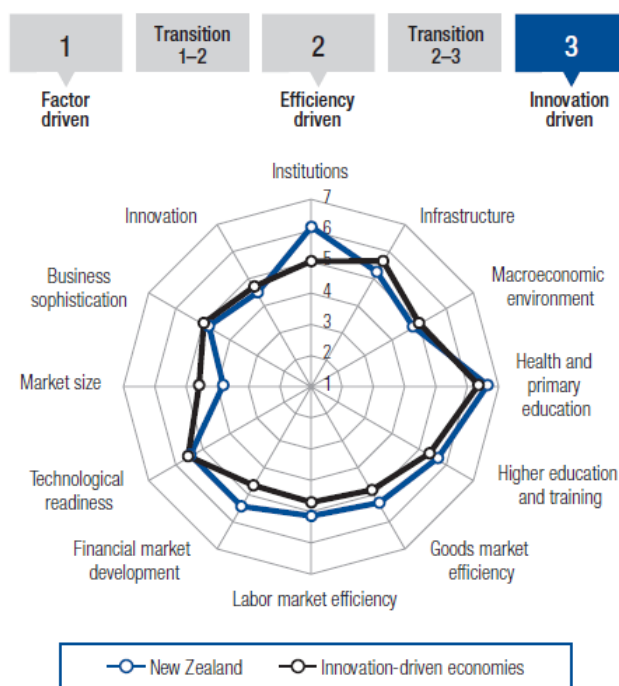

Zdroj: WEF, 2012

Nový Zéland se stejně jako Austrálie nachází v inovační vývojové fázi, a proto je v následujícím obrázku 4.2 srovnáván s ekonomikami nacházejícími se v této vývojové etapě. Jak je možno z tohoto schématu vypořizovat stojí si Nový Zéland ve většině pilířů daleko lépe než ostatní země. Konkurenční výhody Nového Zélandu jsou spatřovány zejména ve kvalitním institucionálním zázemí, technologické připravenosti, rozvoji finančního trhu, efektivním trhu práce a trhu zboží, vysokoškolském vzdělání a odborné

přípravě či ve zdraví a základním vzdělání. Slabší pilíře v porovnání s ostatními zeměmi pak WEF u Nového Zélandu spatřuje v poměrně malé velikosti trhu, také v inovativnosti, slabé infrastruktuře a špatném makroekonomickém prostředí.

Obrázek 4.2: Fáze vývoje Nového Zélandu ve srovnání s ekonomikami v inovační fázi

Zdroj: WEF, 2012

Následující tabulka 4.2 zobrazuje bodové ohodnocení jednotlivých pilířů v průběhu let 2009-2013. U většiny pilířů bodové ohodnocení dosahuje stejného skóre jako v předchozích letech. Pouze u pilířů infrastruktury, technologické připravenosti a inovací došlo k zvýšení bodového ohodnocení o více než 4 body. K výraznějšímu snížení skóre došlo v průběhu sledovaných let pouze u pilíře hodnotícího makroekonomické prostředí.

Tabulka 4.2: Vývoj pilířů konkurenceschopnosti během let 2009-2013

	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Základní požadavky	5,6	5,7	5,7	5,7
Instituce	6,0	6,0	6,0	6,1
Infrastruktura	4,6	4,8	5,0	5,2
Makroekonomické prostředí	5,2	5,4	5,1	4,7
Zdraví a základní vzdělání	6,4	6,6	6,6	6,6
Zvyšování efektivity	5,1	5,0	5,0	5,2
Vysokoškolské vzdělávání a odborná příprava	5,5	5,5	5,5	5,7
Efektivita trhu zboží	5,2	5,2	5,2	5,3
Efektivita trhu práce	5,1	5,1	5,1	5,2
Rozvoj finančního trhu	5,7	5,2	5,2	5,5
Technologická připravenost	5,2	4,9	5,1	5,5
Velikost trhu	3,9	3,8	3,8	3,8
Faktory inovací a sofistikovanosti	4,4	4,3	4,3	4,6
Obchodní vyspělost	4,6	4,6	4,6	4,8
Inovace	4,1	4,0	4,1	4,4
Celkové hodnocení GCI	5,0	4,9	4,9	5,1
Celkové pořadí	20.	23.	25.	23.

Zdroj: WEF, 2012, vlastní zpracování

Na rozdíl od Austrálie je nejkonkurenceschopnějším v Novém Zélandu subindex zvyšování efektivity, ve kterém se Nový Zéland řadí na 14. místo hned za Austrálií, a to se skóre 5,16 bodů. Druhým nejsilnějším subindexem Nového Zélandu jsou základní požadavky, v nichž se Nový Zéland řadí na 19. místo s celkovým skóre 5,65 bodů a na 27. místě pak je umístěn subindex faktory inovací a sofistikovanosti, jenž je ohodnocen 4,6 body.

Nový Zéland zastává nejvyšší pozice v pilíři hodnotícím **institucionální prostředí** (6,06 bodů, 2. místo), kdy se vyznačuje kvalitním právním a správním rámcem, v němž jak jednotlivci, tak podniky a vlády vytváří bohatství. Kvalita institucí má silný vliv na růst národní ekonomiky a její konkurenceschopnosti. Instituce ovlivňují investice do výroby, organizaci výroby, hrají klíčovou roli při vzniku nákladů společnosti, ovlivňují distribuci společností a motivaci a ochotu investorů investovat. V rámci hodnocení se WEF zabývá také nadměrnou byrokracií, regulací, korupcí, nelegálností řešení veřejných zakázek, nedostatkem transparentnosti, a dalšími faktory, jež mají silný vliv na národní ekonomiku.

V rámci pilíře hodnotícího **efektivitu trhu zboží** (5,35 bodů, 3. místo) se také Nový Zéland umístil na předních příčkách a potvrdil tak, že je zemí se zdravou konkurencí na trhu domácím i zahraničním s minimálními překážkami pro výměnu zboží. Vnitrostátní i mezinárodní obchod na novozélandském trhu neovlivňují žádná restriktivní a diskriminační opatření ani pravidla omezující příliv přímých zahraničních investic.

Přední příčky obsadil Nový Zéland také v pilířích hodnotících **zdraví a základní vzdělání** (6,63 bodů, 4. místo), **vysokoškolské vzdělání a odbornou přípravu** (5,66 bodů, 10. místo), **efektivitu trhu práce** (5,19 bodů, 9. místo), **technologickou připravenost** (5,47 bodů, 23. místo) a **vývoji finančního trhu** (5,48 bodů, 5. místo). Hodnocení vývoje finančního trhu vychází z posouzení rizik, která jsou klíčovou složkou finančního trhu, podnikové investice či regulaci burz. WEF v rámci tohoto pilíře vyhodnocuje také transparentnost a důvěryhodnost bankovního sektoru.

Zdaleka nejslabším pilířem je pilíř hodnotící **velikost trhu** (3,82 bodů, 63. místo), který má značný vliv na produktivitu země, jelikož velké trhy umožňují firmám využívat úspory z rozsahu. Tradičně jsou trhy omezeny národními hranicemi, ale v době globalizace dochází k otevírání trhu také směrem k zahraničním obchodním partnerům a investorům. Otevřenost obchodu má pozitivní vliv na ekonomický růst a konkurenceschopnost zejména v zemích s malým domácím trhem. V rámci tohoto pilíře pak je hodnocen index velikosti domácího trhu a index velikosti trhu zahraničního.

Zadní příčky Nový Zéland obsadil také v rámci pilíře hodnotícího **makroekonomické prostředí** (4,75 bodů, 61. místo), **infrastruktury** (5,18 bodů, 30. místo) a **inovace** (4,43 bodů, 24. místo). Právě inovace zvyšují v dlouhodobém horizontu produktivitu a životní úroveň v zemi. Příznivé inovační prostředí by mělo být v zemích podporováno jak ve veřejném, tak i v soukromém sektoru. Tento pilíř tak hodnotí kapacitní základnu pro inovace, kvalitu vědecko-výzkumných institucí, spolupráci v oblasti výzkumu a technologického vývoje mezi univerzitami a průmyslem nebo také ochranu duševního vlastnictví.

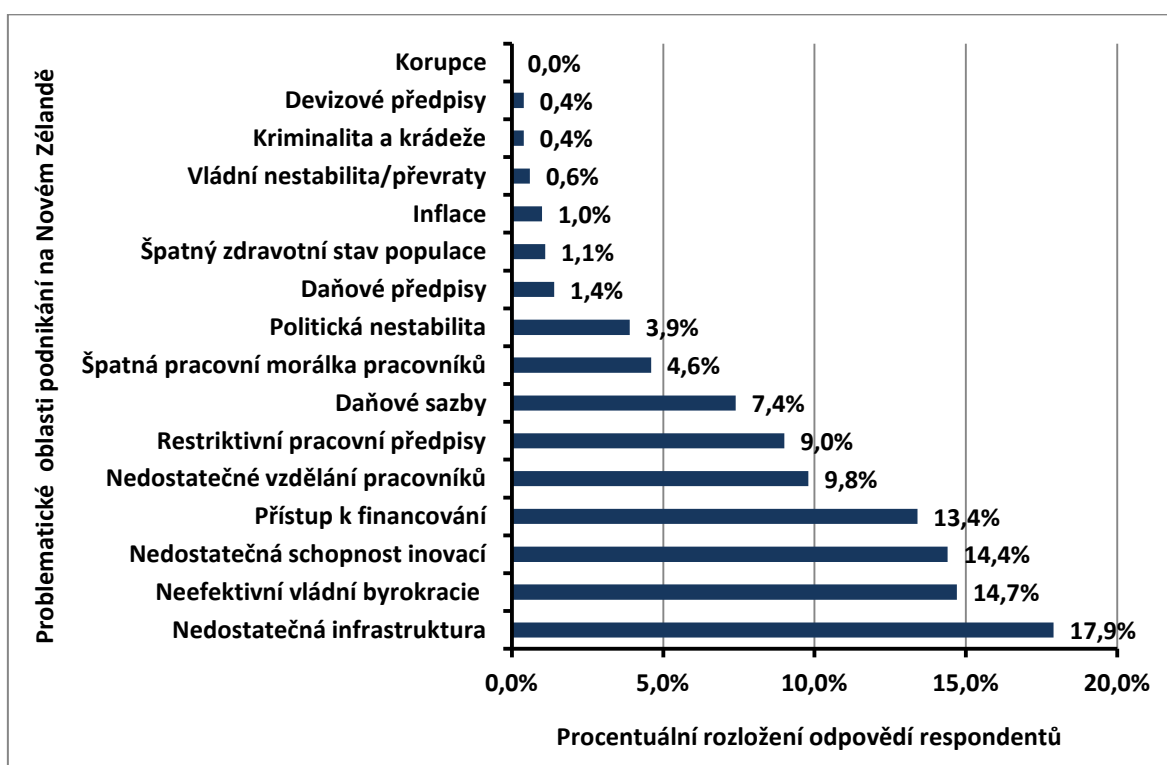
Umístění Nového Zélandu v jednotlivých pilířích je možno shlédnout v příloze 8. Při detailní analýze jednotlivých pilířů je možno zjistit, že Nový Zéland má mnoho konkurenčních výhod, v nichž se umísťuje na přední příčky. Jenom v 1. pilíři se Nový Zéland umístil na prvním místě v oblastech rozmanitosti veřejných prostředků, nepravidelných plateb a úplatků, nezávislosti soudů, zvýhodňování státních úředníků

při rozhodování, etickém chování firem či síly ochrany investorů. První místa v 6. pilíři obsadily indikátory analyzující počet dní (1 den) a počet řízení (1 krok) potřebných k zahájení podnikání, dále také nízké náklady zemědělské politiky, které jsou v Novém Zélandě poměrně zavádějící a nízký výskyt obchodních překážek. V 7. pilíři efektivního trhu práce je Nový Zéland umístěn na první pozici v indikátorech studujících náklady související s propouštěním a spolehlivostí na profesionální řízení. Silnými stránkami Novozélandské konkurenceschopnosti jsou také v efektivnosti antimonopolní politiky, ochraně duševního vlastnictví, účinnosti právního rámce při řešení sporů, transparentnosti veřejných politik, síle auditů a vykazování standardů, ochraně zájmů menšinových akcionářů či zdraví bank, spolehlivosti policejních služeb a nízkého zatížení celního řízení. V těchto oblastech se Nový Zéland umístil do 3. místa.

Nejproblematictější oblasti novozélandské ekonomiky pak jsou spatřovány v záporném saldu vládního rozpočtu v poměru k HDP, které dosahuje -6,2 % a umístil se tak až na 124. místě. Podobně jako u Austrálie je problematický také podíl dovozu na celkovém HDP, který tvoří dokonce až 29,8 % HDP a řadí se tak na 121. místo. Také hrubé národní úspory spadající pod 3. pilíř nemají pro ekonomiku Nového Zélandu příznivý vliv, jelikož dosahují pouhých 15,3 % HDP a Nový Zéland tak byl zařazen až na 95. místo. Právě tyto indikátory způsobují nižší ohodnocení konkurenceschopnosti Nového Zélandu, a proto by se jeho vláda měla zaměřit na jejich zlepšení.

Faktory, které nejvíce negativně ovlivňují podnikatelskou činnost na Novém Zélandě, vyobrazuje následující graf 4.4. Z tohoto grafu lze vyčíst, že dle veřejnosti jsou nejproblematictějšími oblastmi nedostatečná infrastruktura, na níž se shodlo téměř 18 % dotázaných respondentů. Dále pak neefektivní vládní byrokracie (14,7 %), nedostatečná schopnost inovací (14,4 %) či přístup k financování (13,4%). Podle výzkumů také vyplývá, že zahájení a rozvoji podnikání brzdí také nedostatečné vzdělání pracovníků (9,8%), restriktivní pracovní předpisy (9 %) a poměrně vysoké daňové sazby (7,4%). Nejméně problematickou oblastí pak je korupce, která je na Novém Zélandě téměř nulová, dále pak devizové předpisy (0,4 %), kriminalita a krádeže (také 0,4 %) či vládní nestabilita (0,6 %).

Graf 4.4: Nejproblematictější faktory podnikání na Novém Zélandě

Zdroj: WEF, 2012, vlastní zpracování

Nový Zéland je podobně jako Austrálie Světovým ekonomickým fórem zařazen mezi státy umístěné na předních příčkách žebříčku GCR 2012-2013. Nový Zéland zde obsadil 23. místo, což je v porovnání s předními světovými ekonomikami velmi dobré umístění. V řadě pilířů se Nový Zéland umístil v první desítce nejkonkurenceschopnějších zemí (např. instituce, efektivita trhu zboží, zdraví a základní vzdělání, ...), přesto se však potýká s řadou nevýhod vyplývajících z jeho polohy a velikosti. Značnou nevýhodou novozélandské ekonomiky je právě velikost domácího trhu a jeho značná závislost na dovozech ze zahraničí, zejména z Austrálie.

Vyhodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu dle WEF

Na základě výše uvedeného zhodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu lze tvrdit, že se konkurenceschopnost Austrálie a Nového Zélandu pohybuje na téměř stejné úrovni. Jak vyplývá z celkového hodnocení uvedeného v příloze 8, byla Austrálie ohodnocena 5,12 body, což ji řadí na 20. místo. Nový Zéland však svým

bodovým ohodnocením Austrálii poměrně dotahuje, jelikož získal o pouhé 0,03 bodů méně, tedy 5,09 a umístil se tak na 23. místě.

Podrobné vyhodnocení z hlediska jednotlivých pilířů pak ukazuje silné stránky těchto států, které se od sebe velmi liší. Austrálie má poměrně silné konkurenční výhody oproti Novému Zélandu v pilířích hodnotících makroekonomické prostředí, velikost domácího a zahraničního trhu a technologickou vybavenost. V rámci těchto pilířů se Austrálie zařadila na daleko vyšších pozicích než Nový Zéland. Právě tyto oblasti značně zhoršují novozélandskou konkurenceschopnost, jelikož ve většině pilířů se umístil mnohem lépe než Austrálie. Jedná se zejména o pilíře efektivity trhu zboží a trhu práce, velmi příznivého vývoje finančního trhu, má velmi silné institucionální zázemí a také v pilíři zdraví a základního vzdělání byl ohodnocen na vyšších příčkách než Austrálie.

4.2 Srovnání konkurenceschopnosti z hlediska hodnocení IMD

Pro srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu podle Centra světové konkurenceschopnosti IMD jsou využity nejnovější údaje z poslední publikované Světové ročenky konkurenceschopnosti za rok 2012.

Tato zpráva přehledně seřazuje již 59 států svět od nejkonkurenceschopnějších po ty nejméně konkurenceschopné posuzovaných na základě 335 kritérií. V čele žebříčku, jež je možno shlédnout v příloze 9, stojí Hong Kong, který obhájil první místo z minulého roku. Na 2. místě se pak umístilo USA, které oproti předchozímu roku kleslo o jedno místo a 3. místo pak obsadilo Švýcarsko, které svou konkurenceschopnost posílilo a postoupilo o 2 příčky oproti roku 2011. Na posledním místě se pak umístila Venezuela, jejíž konkurenceschopnost se oproti předchozímu roku nenavýšila ani nezhoršila, druhým nejméně konkurenceschopným státem je Řecko a třetím od konce pak je Chorvatsko.

4.2.1 Konkurenceschopnost Austrálie dle IMD

Austrálie se podle hodnocení Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu nachází v žebříčku Světové ročenky konkurenceschopnosti 2012 až na 15. místě, kdy zaznamenala razantní propad oproti roku 2011, v němž se umístila v první desítce, a to na 9. pozici. V roce 2010 byla Austrálie zařazena mezi nejvíce konkurenceschopné státy,

kdy se umístila dokonce již na 5. místě. Následující tabulka 4.3 odráží vývoj faktorů konkurenceschopnosti Austrálie v rozmezí let 2008-2012.

Tabulka 4.3: Vývoj faktorů konkurenceschopnosti Austrálie dle IMD v letech 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
ekonomická výkonnost	15.	15.	7.	13.	23.
vládní účinnost	5.	8.	4.	7.	14.
obchodní účinnost	6.	7.	5.	7.	13.
infrastruktura	16.	12.	18.	14.	19.
celková konkurenceschopnost	7.	7.	5.	9.	15.

Zdroj: IMD, 2012, vlastní zpracování

Faktor **ekonomické výkonnosti** je hodnocen prostřednictvím výkonnosti domácí ekonomiky, mezinárodního obchodu a investic, zaměstnanosti a cen. Konkurenceschopnost je pak sledována pomocí 84 indikátorů, jako je například velikost hrubého domácího produktu, růst HDP, HDP na obyvatele a predikce těchto ukazatelů do budoucna, dále také bilance běžného účtu, hodnota exportu a importu zboží a komerčních služeb, přímé zahraniční investice a jejich bilance, aktiva a závazky portfoliových investic a v neposlední řadě také zaměstnanost, míra nezaměstnanosti či inflace a spotřebitelské ceny a řadou dalších indikátorů. Jak je možno vidět z tabulky, pohybovala se Austrálie v rámci tohoto faktoru v roce 2008 a 2009 na 15. místě. V následujícím roce došlo k výraznému zlepšení a Austrálie se ocitla již na 7. místě, avšak v roce 2012 došlo k výraznému zhoršení tohoto faktoru a Austrálie obsadila až 23. místo. Tento velmi výrazný pokles byl s největší pravděpodobností způsoben vlivem ekonomické krize.

Faktor **vládní účinnosti**, jinak také efektivity hodnotí IMD 70 indikátory rozdělených do dílčích faktorů veřejné investice, fiskální politika, institucionální rámec, podniková legislativa a sociální rámec. Sledují se například indikátory deficit vládního rozpočtu, celkový vládní dluh, veřejné finance, daňové úniky, daňové příjmy a výdaje, spotřebitelská daňová sazba, náklady na kapitál, politika centrální banky, devizové rezervy, byrokracie, transparentnost, úroveň kapitálového trhu, soutěžní předpisy, sociální soudržnost či nerovnost mezi muži a ženami. V rámci tohoto faktoru se Austrálie nejlépe umístila

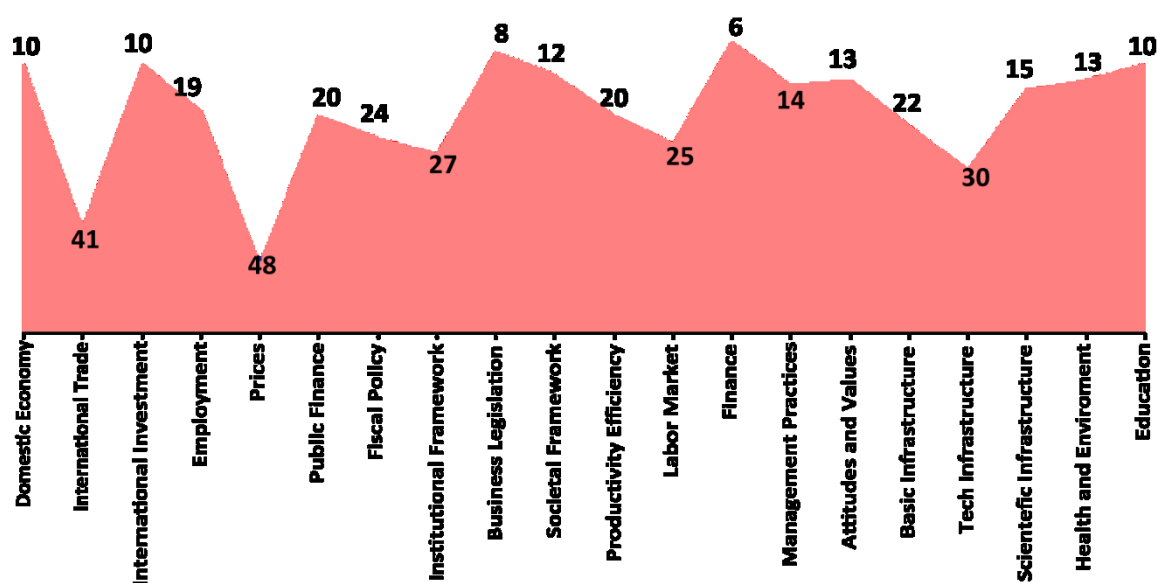
v roce 2010, kdy obsadila 4. místo a v roce 2008 se umístilo na 5. místě. V nejnovější ročence se nachází až na 14. pozici, což značí razantní pokles efektivity vlády.

Obchodní efektivita neboli efektivnost podniků je hodnocena pomocí 67 indikátorů spadajících pod produktivitu a efektivitu, trh práce, finance, způsoby řízení a postoje a hodnoty. IMD zde hodnotí například celkovou produktivitu, produktivitu práce, zemědělskou produktivitu, pracovní vztahy, kvalifikovanost a motivaci pracovníků, aktiva bankovního sektoru, rizikový finanční faktor, akciové trhy a práva akcionářů, adaptabilitu podniků, auditorské a účetní postupy či postoje ke globalizaci. Také u tohoto faktoru došlo u Austrálie v roce 2012 k razantnímu poklesu ze 7. místa v roce 2011 až na 13. místo, přičemž ještě v roce 2010 se Austrálie umístila na 5. místě.

Co se týče **infrastruktury**, ta je hodnocena 114 indikátory, kdy hodnotí základní infrastrukturu, technickou a vědeckou infrastrukturu, dále pak zdraví a životní prostředí a vzdělání. V rámci tohoto faktoru se zaměřuje na hodnocení ukazatelů, jako jsou například vodní zdroje, půdní plocha, počet obyvatel, železniční a letecká síť, elektřina, investice do telekomunikací, komunikační technologie, počet uživatelů internetu, celkové výdaje na vědu a výzkum, nositelé Nobelovy ceny, celkové výdaje na zdravotnictví, ekologickou stopu nebo také veřejné výdaje na vzdělávání. Z výše uvedené tabulky lze zjistit, že infrastruktura je v Austrálii dlouhodobě nejslabším faktorem. Nejvýše se Austrálie umístila v roce 2009, kdy obsadila 12. místo, naopak nejnižší v roce 2012, kdy byla Austrálie zařazena až na 19. místo v žebříčku.

Specifičtější analýza dílčích faktorů konkurenceschopnosti Austrálie je pak vyobrazena v následujícím grafu 4.5. Jak je z něj možné vyčíst, nejsilnější je Austrálie v oblastech financí, obchodních předpisech, domácí ekonomice, mezinárodním obchodě a ve vzdělání. Nejslabšími články Austrálie pak jsou ceny, mezinárodní obchod a technická infrastruktura.

Graf 4.5: Postavení Austrálie v hodnocení dílčích faktorů v roce 2012

Zdroj: IMD, 2012

Na základě výše zmíněných poznatků lze tedy konstatovat, že Australská konkurenceschopnost se rok od roku razantně snižuje. V loňském roce 2012 byl nejméně konkurenceschopný faktor ekonomické výkonnosti, který zaznamenal propad v pořadníku o 10 příček. Z dlouhodobého hlediska by se australská vláda měla zaměřit zejména na oblasti infrastruktury, v níž Austrálie značně zaostává za nejkonzurenceschopnějšími státy světa.

4.2.2 Konkurenceschopnost Nového Zélandu dle IMD

Nový Zéland se v hodnocení Světové ročenky konkurenceschopnosti 2012 umístil až na 24. místě, čímž zaznamenal pokles o 3 místa oproti roku 2011. Nejkonzurenceschopnější byl Nový Zéland v roce 2009, kdy obsadil 15. místo, avšak od nástupu ekonomické krize se jeho konkurenceschopnost dle IMD neustále zhoršuje.

Tabulka 4.4: Vývoj faktorů konkurenceschopnosti Nového Zélandu dle IMD v letech 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
ekonomická výkonnost	34.	30.	31.	33.	41.
vládní účinnost	6.	7.	5.	8.	10.
obchodní účinnost	18.	21.	22.	24.	28.
infrastruktura	22.	21.	22.	23.	24.
celková konkurenceschopnost	18.	15.	20.	21.	24.

Zdroj: IMD, 2012, vlastní zpracování

Ekonomická výkonnost je na Novém Zélandě trvale velmi špatná. Z následující tabulky 4.4 vyplývá, že se Nový Zéland v posledních pěti letech nikdy nezařadil na vyšší pozici než je 30. místo z roku 2009. V příštích letech docházelo k postupným poklesům v žebříčku, které vyvrcholily v roce 2012, kdy Nový Zéland v rámci tohoto faktoru klesl až na 41. místo.

Nejsilnějším faktorem ekonomiky Nového Zélandu pak je **efektivita vlády**, v níž se Nový Zéland dlouhodobě zařazuje do první desítky žebříčku. Nejlépe si Nový Zéland stál v roce 2010, kdy obsadil 5. místo, opět však byl od tohoto roku zaznamenán mírný pokles a Nový Zéland se tak v poslední ročence umístil na 10. místě.

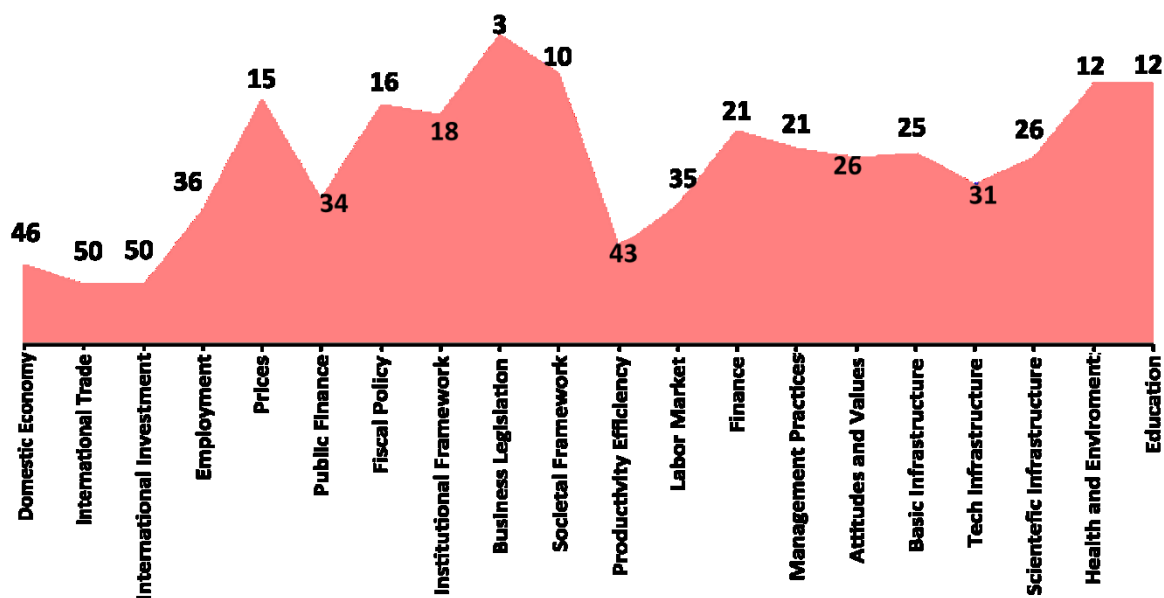
Také **podnikatelská efektivita** se na Novém Zélandě neustále snižuje. Od roku 2008, kdy obsadil 18. pozici, klesl Nový Zéland o 10. příček níže a v roce 2012 se nacházel až na 28. místě.

Podobně jako předchozí faktory, tak také u faktoru hodnotícího **infrastrukturu** byl zaznamenán mírný pokles v žebříčku sestaveném IMD. Avšak tento pokles nebyl natolik razantní jako u ostatních faktorů, k sestupu v žebříčku docházelo postupně vždy o jednu příčku za rok. Nejlépe byl Nový Zéland v této oblasti hodnocen v roce 2009, kdy byl umístěn na 21. místo, nejhůře se pak Nový Zéland umístil v loňském roce, tedy na 24. místo.

Již na první pohled na níže uvedený graf 4.6 je vidět, že je novozélandský graf více stupňovitý než ten australský. Nejsilnější oblastí Nového Zélandu je jednoznačně obchodní legislativa. Také sociální rámec, zdraví a životní prostředí a vzdělání jsou poměrně silnými stránkami Nového Zélandu. Velice špatně si Nový Zéland stojí ve faktorech hodnotících

mezinárodní obchod a investice, domácí ekonomiku, dále také produktivitu a efektivitu, zaměstnanost a trh práce. V rámci těchto faktorů se Nový Zéland umístil v zadních příčkách žebříčku IMD, což mu výrazně zhoršuje celkovou konkurenceschopnost.

Graf 4.6: Postavení Nového Zélandu v hodnocení dílčích faktorů v roce 2012

Zdroj: IMD, 2012

Dá se říci, že si Nový Zéland velmi dobře stojí v oblastech hodnotících vládní efektivnost, ve kterých Zéland pravidelně zaujímá vyšší příčky, nejméně konkurenceschopnými oblastmi Nového Zélandu pak je ekonomická výkonnost, kterou se trvale nedaří zlepšovat. Do následujících let by se mě vládní efektivita začít zvyšovat, nikoliv snižovat, jak vyplývá z analýzy a vláda by se měla zaměřit na nastartování novozélandské ekonomiky tak, aby docházelo k jejímu trvalému růstu.

Vyhodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu dle IMD

Po podrobném vyhodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu lze konstatovat, že konkurenceschopnost Austrálie je na rozdíl od Nového Zélandu daleko vyšší. Totéž vyplývá i z následující tabulky 4.5, která provádí srovnání dílčích faktorů konkurenceschopnosti těchto dvou států v roce 2012.

Tabulka 4.5: Srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu v roce 2012

	Austrálie	Nový Zéland
ekonomická výkonnost	23.	41.
domácí ekonomika	10.	46.
mezinárodní obchod	41.	50.
mezinárodní investice	10.	50.
zaměstnanost	19.	36.
ceny	48.	15.
vládní účinnost	14.	10.
Veřejné investice	20.	34.
Fiskální politika	24.	16.
Institucionální rámec	27.	18.
Podniková legislativa	8.	3.
Sociální rámec	12.	10.
Efektivnost podniků	13.	28.
Produktivita a efektivita	20.	43.
Trh práce	25.	35.
Finance	6.	21.
Způsoby řízení	14.	24.
Postoje a hodnoty	13.	26.
Infrastruktura	19.	24.
Základní infrastruktura	22.	25.
Technická infrastruktura	30.	31.
Vědecká infrastruktura	15.	26.
Zdraví a životní prostředí	13.	12.
Vzdělání	10.	12.
celková konkurenceschopnost	15.	24.

Zdroj: IMD, 2012, vlastní zpracování

Jasně konkurenční výhody Austrálie vychází z domácí ekonomiky, mezinárodních investic, financí, vzdělání, vědecké infrastruktury. Nový Zéland sice v těchto oblastech za Austrálií silně pokulhává, avšak nachází své konkurenční výhody například v podnikové legislativě, ve zdraví a životním prostředí, cenách, či fiskální politice.

4.3 Hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska jiných institucí

V následující kapitole je analyzována konkurenceschopnost Austrálie a Nového Zélandu z pohledu Světové banky, která provádí hodnocení podnikatelského prostředí známého pod názvem „Doing Business“. V další části této kapitoly je zde také zmíněno, jak jsou Austrálie a Nový Zéland hodnoceni z hlediska Transparency International, který sestavuje index vnímání korupce ve světových ekonomikách a také podle Heritage Foundation, jež měří index ekonomické svobody.

4.3.1 Hodnocení z hlediska Doing Business

Světová banka, jak již bylo zmíněno v první kapitole, hodnotí konkurenceschopnost států z pohledu podnikatelského klima. Podle nejaktuálnějšího hodnocení Doing Business 2013 byl sestaven žebříček hodnotící 185 světových ekonomik, které Světová banka seřadila podle nastavených indikátorů od zemí s nejpríznivějším podnikatelským prostředím až po nejproblematictější státy, kde je zahájení podnikání a jeho následný rozvoj dosti komplikovaný.

Nejpríznivější klima pro zahájení a následnou realizaci podnikání je podle Doing Business jednoznačně v Singapuru, jak je možno shlédnout v příloze 2. Následně je nejjednodušší podnikat také v Hong Kongu, Číně a na Novém Zélandě. Nejkomplikovanější prostředí pak mají malí a střední podnikatelé na Africkém kontinentě, zejména ve Středoafričské republice, Čadu a v Demokratické republice Kongo.

Srovnání podnikatelského prostředí v Austrálii a na Novém Zélandě podle jednotlivých indikátorů Doing Business provádí následující tabulka 4.6.

Tabulka 4.6: Hodnocení Austrálie a Nového Zélandu dle Doing Business 2013

	Austrálie	Nový Zéland
Komplikovanost a nákladovost regulačních procesů		
Zahájení podnikání	2.	1.
Vyjednání stavebního povolení	11.	6.
Získání elektřiny	36.	32.
Registrace vlastnictví	37.	2.
Placení daní	48.	21.
Přeshraniční obchod	44.	25.
Síla legislativních institucí		
Získání úvěru	4.	4.
Ochrana investorů	70.	1.
Vymáhání kontraktů	15.	17.
Řešení insolvence	18.	13.
Celkové ohodnocení	10.	3.

Zdroj: Doing Business, 2013, vlastní zpracování

Na první pohled je patrné, že Nový Zéland předčil australské obchodní klima v rámci všech indikátorů nastavených Světovou bankou. Zdaleka nejlepší pozice zaujal Nový Zéland v ukazatelích zahájení podnikání, ochrany investorů, registraci vlastnictví, získání úvěru i při vyjednávání stavebních povolení. V celkovém žebříčku se tak Nový Zéland umístil na 3. místě. Toto velmi vlídné podnikatelské prostředí je tak velkou konkurenční výhodou pro novozélandskou ekonomiku.

Naopak podnikatelé v Austrálii se musí potýkat s řadou překážek, chtějí-li začít podnikat, či chtějí-li úspěšně a efektivně rozvíjet svou podnikatelskou činnost. V rámci indikátorů Doing Business mají tamější podnikatelé nejsnadnější podmínky pro zahájení podnikání a díky vyspělému australskému finančnímu sektoru také jednodušší podmínky pro získání úvěru oproti řadě ostatních hodnocených států. Velmi rizikovým faktorem je zde však ochrana investorů, v němž Austrálie zaujala až 70. místo, problematickou oblastí je také placení daní a přeshraniční obchod. Zejména tyto indikátory značně zhoršují celkové hodnocení Austrálie, která zaujala až 10. místo.

4.3.2 Vyhodnocení Indexu vnímání korupce

Mezinárodní organizace Transparency International vydala v roce 2012 zprávu, v níž sestavuje žebříček 176 států seřazených na základě indexu vnímání korupce. CPI 2012 byl sestaven na základě hodnocení třinácti institucí⁷⁰ v letech 2011 a 2012. V příloze 3 je znázorněno celkové pořadí zemí dle tohoto indexu v roce 2012. Zeměmi nejméně postiženými korupcí se v loňském roce staly Dánsko, Finsko a Nový Zéland. Tyto státy byly ohodnoceny stupněm 90 a všechny se umístily na 1. místě. Nejvíce jsou pak korupcí zasaženi Afghánistán, Severní Korea a Somálsko, které s celkovým 8 stupňovým skóre obsadili 174. příčku.

Při srovnání indexů vnímání korupce v Austrálii a na Novém Zélandě v roce 2012 (viz tabulka 4.7) je patrné, že také v této disciplíně zaujal Nový Zéland silnější pozici než Austrálie. Nový Zéland vloni obsadil s celkovým skóre 90 bodů 1. místo společně s Dánskem a Finskem. Austrálie se umístila na 7. pozici s 85 stupni. Pro představu je v tabulce uvedeno také vyhodnocení vnímání korupce podle Světového ekonomického fóra a Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu. Také tyto instituce hodnotí míru korupce na Novém Zélandě pozitivněji než v Austrálii.

Tabulka 4.7: Srovnání CPI za rok 2012 a BPI za rok 2011 v Austrálii a na Novém Zélandě.

	Transparency International				WEF	IMD
	Index vnímání korupce		Index plátců úplatků			
	Pořadí ⁷¹	Skóre ⁷²	Pořadí ⁷³	Skóre ⁷⁴		
Austrálie	7.	85	6.	8,5	80	87
Nový Zéland	1.	90	-	-	92	88

Zdroj: Transparency International, 2013, vlastní zpracování

⁷⁰ African Development Bank Governance Ratings, Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators, Bertelsmann Foundation Transformation Index, Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings, Freedom House Nations in Transit, Global Insight Country Risk Ratings, IMD World Competitiveness Yearbook, Political and Economic Risk Consultancy Asian Intelligence, Political Risk Services International Country Risk Guide, Transparency International Bribe Payers Survey, World Bank - Country Policy and Institutional Assessment, World Economic Forum, World Justice Project Rule of Law Index.

⁷¹ Pořadí mezi 176 zeměmi světa.

⁷² Hodnocení od 0 do 100. Stupeň 0 znamená vysokou míru korupce, stupeň 100 země téměř bez korupce.

⁷³ Pořadí mezi 28 nejbohatšími zeměmi světa.

⁷⁴ Hodnocení od 0 do 10.

Transparency International hodnotí také míru úplatkářství ve 28. největších zemích světa, mezi něž spadá i Austrálie, která obsadila 6. místo a byla ohodnocena stupněm 8,5 z celkových 10.

4.3.3 Vyhodnocení Indexu ekonomické svobody

Heritage Foundation každoročně sestavuje Index ekonomické svobody, který procentuálně hodnotí 10 základních ukazatelů ve 185 zemích. Nejsvobodnějšími zeměmi v roce 2012 byli dle hodnocení Heritage Foundation Hongkong s celkovým skóre 89,3 %, Singapore (88 %) a Austrálie (82,6%). Nejnižší hodnocení pak bylo uděleno Severní Koreji (1,5 %), dále také Kubě a Zimbabwe. Příloha 4 barevně znázorňuje úroveň ekonomické svobody na celém světě, kdy zelená barva značí nejsvobodnější země a tmavě červená pak země nejméně svobodné.

Jak již bylo zmíněno výše, hodnotí Heritage Foundation 10 ukazatelů rozdělených do čtyř pilířů ekonomické svobody. Následující tabulka 4.8 provádí srovnání ekonomické svobody v Austrálii a na Novém Zélandě za rok 2012. Z tabulky je patrné, že přestože Nový Zéland v řadě ukazatelů získal vyšší hodnoty než Austrálie, tak se Austrálie umístila o jednu příčku výše než Nový Zéland. 3. místo tedy obsadila Austrálie s celkovými 82,6 %, na 4. místě se pak umístil Nový Zéland s 81,4 %.

Tabulka 4.8: Vyhodnocení indexu ekonomické svobody v Austrálii a na Novém Zélandě v roce 2012

	Austrálie	Nový Zéland
Vláda práva		
Vlastnická práva	90	95
Svoboda korupce	88	95
Limity vlády		
Vládní výdaje	62,8	33,2
Fiskální svoboda	66,4	71,5
Regulační účinnost		
Podnikatelská svoboda	95,5	99,9
Svoboda pracovní síly	83,5	89,5
Měnová svoboda	83,8	83,3
Otevřenost trhů		
Svoboda obchodování	86,2	86,8
Investiční svoboda	80	80
Finanční svoboda	90	80
Index ekonomické svobody	82,6	81,4
Celkové pořadí	3.	4.

Zdroj: Heritage Foundation, 2013, vlastní zpracování

V Austrálii velmi dobře funguje nezávislé soudnictví, které zajišťuje silnou ochranu vlastnických práv a přispívá také k minimální korupci. Globální obchod a investice zůstali poměrně otevřené navzdory globální krizi a také finanční systém zůstal stabilní. Přestože jsou veřejné finance řádně spravovány, jsou nejslabším článkem v hodnocení indexu ekonomické svobody v Austrálii.

Také na Novém Zélandě se nezávislé soudnictví přičiňuje o velkou ochranu vlastnických práv a přijímání protikorupčních opatření. Nízké hodnocení zaznamenal Nový Zéland u indikátoru fiskální svobody, kdy novozélandská vláda musela vynaložit mimořádné výdaje na obnovu území postiženého nedávnými zemětřeseními. Země se vyznačuje také otevřeností svých trhů, které zvyšují svobodu obchodu a investic.

4.4 Srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými zeměmi

V předchozích kapitolách byla srovnávána konkurenceschopnost Austrálie a Nového Zélandu z pohledu několika institucí zaměřených na hodnocení konkurenceschopnosti zemí. Srovnání bylo prováděno pouze mezi těmito státy mezi sebou, a proto se tato závěrečná kapitola věnuje také srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami, a to konkrétně se Spojenými státy americkými, Japonskem, a ze zástupců Evropské unie, či eurozóny byly vybrány její nejsilnější státy a to Německo, Francie a Velká Británie

V tabulce 4.9 bylo provedeno porovnání konkurenceschopnosti výše zmíněných států z pohledů Světového ekonomického fóra, IMD Světového centra konkurenceschopnosti, Doing Business Světové banky, indexu vnímání korupce sledovaného Transparency International a indexu ekonomické svobody sestaveného Heritage Foundation.

Tabulka 4.9: Srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami za rok 2012

	WEF	IMD	Doing Business	CPI	Index ekonomické svobody
Austrálie	20	15	10	7	3
Nový Zéland	23	24	3	1	4
USA	7	2	4	19	10
Japonsko	10	27	24	17	24
Německo	6	9	20	13	19
Francie	21	29	34	22	62
Velká Británie	8	18	7	17	14

Zdroj: WEF, IMD, World Bank, Transparency International, Heritage Foundation, 2013, vlastní zpracování

Jak je možno z výše uvedené tabulky vyčíst, tak podle WEF bylo nejkonkurenceschopnější Německo, které se umístilo na 6. místě, 7. příčku pak obsadilo USA a 8. místo Velká Británie. Nejméně konkurenceschopným pak byl Nový Zéland.

Dle IMD byl jako nejkonkurenceschopnější stát klasifikováno USA, které obsadilo 2. místo, dále Německo (9. místo) a Austrálie (15. místo), nejméně konkurenceschopnými státy z těchto vybraných zemí pak jsou Francie a Japonsko.

Z hlediska hodnocení podnikatelského prostředí Doing Business mají Austrálie, Velká Británie a především Nový Zéland velmi silné postavení oproti Francii, Japonsku i Německu, kteří se umístili až v druhé dvacítky žebříčku. Pouze USA (4. místo) dotahuje v hodnocení Nový Zéland, který se umístil již na 3. místě.

Co se týče pořadí států z hlediska indexu vnímání korupce, ale i indexu ekonomické svobody, Austrálie a Nový Zéland obsadili v obou hodnoceních přední příčky a ostatní vybrané státy jsou v pořadí daleko za těmito zeměmi. Za Novým Zélandem (1. místo) a Austrálií (7. místo) si nejlépe stojí v hodnocení indexu vnímání korupce Německo, které obsadilo až 13. pozici, nejhorší ohodnocení z těchto států pak získala opět Francie, která se řadí až na 22. místo. V hodnocení indexu ekonomické svobody pak získaly nejlepší hodnocení za Austrálií (3. místo) a Novým Zélandem (4. místo) USA, které obsadily 10. příčku. Také v tomto vyhodnocení se nejhůře umístila Francie, která byla zařazena až na 62. pozici, což je velmi hluboko za umístěním těchto vybraných zemí.

Analýza silných a slabých stránek Austrálie a Nového Zélandu a doporučení směřující ke zlepšení konkurenceschopnosti těchto států

Na základě srovnání konkurenceschopnosti analyzovaných tichomořských států lze konstatovat, že jsou obě ekonomiky charakterizovány jako země s vysokým potenciálem se stabilním ekonomickým a politickým prostředím. V rámci všech hodnocení pravidelně tyto státy zaujímají přední příčky. Avšak ukazuje se zde jejich postupné zhoršování a snižování jejich konkurenceschopnosti.

Silné stránky australské ekonomiky jsou spatřovány zejména v jejím stabilním hospodářském prostředí, politické stabilitě, vládní politice deregulace finančního systému, liberálním prostředí pro založení podniku a jeho provoz, daňové politice, vysoké životní úrovni, bohaté surovinové základně, vývozu přírodního bohatství a zemědělských produktů, cestovním ruchem, kvalifikované pracovní síle, levné elektrické energii a nízkých provozních nákladech, solidárnosti partnerů a vysoké solventnosti, posilování integračních tendencí s tichomořskými a asijskými státy.

Slabými stránkami Austrálie pak může být její vysoká závislost na australském vývozu v těžebním průmyslu (zejména na čínské poptávce, především v době, kdy čínská ekonomika prochází značným zpomalováním a může tak omezit spotřebu řady komodit), nestabilním podnebím, kdy je Austrálie často postihována silnými výkyvy počasí, existencí překážek obchodu s některými výrobky, přetrvávajícím monopolním postavení některých státních obchodní společností v zemědělském sektoru, geografické vzdálenosti od ostatních vyspělých ekonomik, posilujícím australským dolaru či malým vnitřním trhem (BusinessInfo, E15.cz, 2012).

Australská vláda si tyto své slabé stránky plně uvědomuje a při tvorbě dlouhodobých strategických dokumentů se soustředí především na zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 20 % do roku 2020 při výrobě elektrické energie, snížení emisí CO₂ v době, kdy je největším emitentem CO₂ na osobu na světě a plánuje zvýšit soustředění své pozornosti na asijské partnery, s nimiž chce zvýšit vzájemné obchodní vztahy.

Hlavními hrozbami jsou pro australskou ekonomiku zpomalení ekonomiky v důsledku nepříznivého vývoje na hlavních vývozních trzích, teda zejména na asijských trzích a také náročné konkurenční prostředí na mezinárodním trhu (BusinessInfo, 2012).

Vzhledem k vysokému propojení Austrálie s Novým Zélandem a vysoké závislosti těchto dvou států na vzájemném obchodním partnerství čelí Nový Zéland obdobným hrozbám jako australský trh.

Silné stránky Nového Zélandu jsou vnímány především z jeho příznivého podnikatelského klimatu, kdy pro začínající podnikatelé jsou v této zemi nastaveny mnohem výhodnější a jednodušší podmínky než v Austrálii. Velkou výhodou pro novozélandskou ekonomiku je také téměř nulová míra korupce v tomto státě, což zvyšuje důvěryhodnost podnikatelského prostředí pro potenciální investory do této země. Vysoce otevřený trh pro zahraniční partnery, bez jakýchkoliv protekcionistických překážek, se silnou ochranou vlastnických práv, vývozem zemědělské produkce a přírodních surovin, politickou a ekonomickou stabilitou, malými zásahy státu do ekonomiky, čistým životním prostředím, transparentností veřejných politik, efektivní antimonopolní politikou výrazně posiluje postavení Nového Zélandu před konkurenčními zeměmi.

Podobně jako Austrálie se Nový Zéland potýká s vysokou závislostí svých vývozů zemědělských a těžebních produktů na asijských trzích, nestabilním podnebím a častými

zemětřeseními, geografickou vzdáleností, malým domácím trhem, poměrně nestabilním makroekonomickým prostředím (zejména v období makroekonomické krize), závislostí na solidaritě Austrálie v případě neočekávaných přírodních událostí, nevyrovnanou platební bilancí, neustále posilujícím novozélandským dolarem, nedostatečnou infrastrukturou a nedostatečnou schopností inovovat technologické výrobní procesy (BusinessInfo, 2013).

Vláda Nového Zélandu by tedy měla zaměřit svou pozornost zejména na prohloubení obchodních vztahů se svými zahraničními partnery (zejména v asijsko-pacifické oblasti), zvýšit investice do vědy a výzkumu a inovovat tak zastaralé technologické procesy, zvyšovat vývozy do rozvíjejících se zemí, zvýšit kvalifikovanost pracovníků a zatraktivnit podmínky směřující k přílivu talentovaných odborníků, posílit spolupráci mezi původním maorským obyvatelstvem a Novozélandčany.

5 ZÁVĚR

Zvyšování konkurenceschopnosti je cílem snad každého podniku, regionu, města či státu. Konkurenceschopnost je na národní úrovni ovlivněna řadou nejrůznějších faktorů, mezi něž lze zařadit stabilitu a výkonnost ekonomiky, kvalitní institucionální zázemí, kvalitu infrastruktury, úroveň vzdělávání, schopnost inovovat či kvalitu právního rámce. Tyto a mnoho dalších faktorů motivuje podnikatelské subjekty k jejich rozvoji a vyšší aktivitě na trhu. Tím přispívají ke zvýšení atraktivity země pro investory a napomáhají tak k ekonomickému rozkvětu země a posílení národní konkurenceschopnosti.

Hodnocením národní konkurenceschopnosti se zabývají dvě nezávislé, mezinárodně uznávané instituce, Světové ekonomické fórum (WEF) a Mezinárodní institut pro rozvoj managementu (IMD). Obě organizace provádějí každoroční komplexní srovnání konkurenceschopnosti států dle nastavených kritérií. Světové ekonomické fórum zkoumá konkurenceschopnost na základě 110 kritérií, přičemž ve větší míře využívá měkká data, která nebývají zcela objektivní. Výsledky hodnocení pak WEF publikuje ve Zprávě o konkurenceschopnosti států (GCR). Počet hodnocených zemí se rok od roku neustále navyšuje, aktuální GCR 2012-2013 zahrnuje již 144 světových ekonomik. Mezinárodní institut pro rozvoj managementu sestavuje žebříček konkurenceschopnosti posuzovaný na základě 335 kritérií, přičemž využívá zejména tvrdých dat. Tento žebříček tedy vypovídá o větší objektivnosti hodnocení národní konkurenceschopnosti. Každoročně pak IMD vydává Světovou ročenku konkurenceschopnosti (WCY), v níž zveřejňuje aktuální žebříček států dle jejich konkurenceschopnosti. Poslední WCY 2012 srovnává 59 států, které mají největší vliv na světovou ekonomiku.

Austrálie a Nový Zéland jsou přes svou geografickou odlehlost od nejvyspělejších států silnými a stabilními ekonomikami, což také vyplývá z analýzy vybraných makroekonomických ukazatelů provedených v kapitole „Přístupy Austrálie a Nového Zélandu ke konkurenceschopnosti“. Všechny sledované veličiny (ekonomický růst, hrubý domácí produkt na obyvatele, míra inflace, míra nezaměstnanosti, vládní dluh, vývoj kurzu australského a novozélandského dolaru, zahraniční obchod) byly obvykle sledovány za období 2000 – 2011. Veličiny za rok 2012 nebyly ještě oficiálně k dispozici, nicméně je v diplomové práci nastíněn předběžný vývoj těchto ukazatelů i v tomto roce. Z analýzy vývoje makroekonomických ukazatelů v novém tisíciletí bylo zjištěno, že v porovnání se vybranými ekonomikami USA, Japonska a státy eurozóny si dlouhodobě

nejlépe vedla Austrálie, která právě v době nástupu ekonomické krize potvrdila sílu a stabilitu svého trhu.

Cílem diplomové práce bylo přiblížit ekonomický vývoj v Austrálii a na Novém Zélandě z hlediska vývoje makroekonomických ukazatelů a vyhodnotit také konkurenční postavení těchto států na základě žebříčků sestavených WEF a IMD.

Z analyzovaných makroekonomických ukazatelů vyplývá, že největší problémy má Austrálie, a také i Nový Zéland s vývojem kurzu jejich národních měn. Australský i novozélandský dolar v posledních letech čelí neustálému posilování kurzu v poměru k americkému dolaru i euru. Právě tento trend kurzu staví australskou i novozélandskou ekonomiku před problém v podobě zvyšujících se dovozů do země a klesající exportní výkonnosti. Také míra salda obchodní bilance značí velké problémy se zahraničním obchodem obou tichomořských států. Během let 2008-2010 došlo v těchto ekonomikách k mírnému poklesu ekonomického růstu, deflačním tlakům a nárůstu míry nezaměstnanosti zapříčiněných právě ekonomickou krizí. V porovnání s ostatními ekonomikami však byly tyto výkyvy pouze nepatrné. Nový Zéland se dlouhodobě potýká s nízkou úrovní HDP na obyvatele (v USD) v porovnání s ostatními zeměmi, avšak dochází v rámci tohoto ukazatele k neustálému vzrůstu a přibližování se k hodnotám těchto ekonomik. Velmi příznivých hodnot pak dosahují oba státy v oblasti státního zadlužení, kdy vládní dluh v Austrálii dosahoval hodnoty 15 % HDP v roce 2010 a Nový Zéland v témže roce necelých 39 % HDP. U tohoto ukazatele se však v posledních letech projevuje vzrůstová tendence, kdy rok od roku dochází k razantnímu nárůstu státního dluhu.

V rámci hodnocení konkurenceschopnosti podle Světového ekonomického fóra spadají oba státy mezi ekonomiky ve fázi innovation-driven economies, tedy mezi ekonomiky taženými inovacemi a moderními postupy. Během posledních let došlo v Austrálii i v Novém Zélandě k mírnému zhoršení jak v celkovém hodnocení, tak i v rámci hodnocení jednotlivých subindexů. Na vyšším stupni se v celkovém hodnocení GCR 2012-2013 umístila Austrálie, která obhájila 20. místo s 5,12 body. Nový Zéland se umístil na 23. místě s bodovým ohodnocením 5,09 bodů. Co se týče hodnocení z hlediska jednotlivých pilířů konkurenceschopnosti dle WEF, tak právě Nový Zéland obsadil daleko vyšší příčky v řadě pilířů než Austrálie.

Také v hodnocení konkurenceschopnosti podle Mezinárodního institutu pro rozvoj managementu je také Austrálie ohodnocena jako konkurenceschopnější. Austrálie se ve Světové ročence konkurenceschopnosti 2012 umístila na 15. místě, což značí velký pokles konkurenceschopnosti oproti předchozím rokům. Nový Zéland se v hodnocení nejnovější WCY 2012 umístil až na 24. místě.

V rámci hodnocení podnikatelského prostředí dle žebříčku Doing Business 2013 a indexu vnímání korupce za rok 2012 podle Transparency International se lépe umístil Nový Zéland, který obsadil na 3. místo v hodnocení Doing Business a 1. místo ve srovnání indexu vnímání korupce. Co se týče vyhodnocení indexu ekonomické svobody, stojí oba státy na téměř stejné úrovni. Austrálie se umístila na 3. místě, Nový Zéland pak s nepatrně nižším hodnocením obsadil 4. místo.

Srovnáním konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (USA, Japonskem, Německem, Francií a Velkou Británií) podle výše zmíněných institucí bylo zjištěno, že v rámci mezinárodního srovnání těchto ekonomik dosahují Austrálie a Nový Zéland poměrně špatného umístění v komplexním hodnocení WEF a IMD. V rámci specifitějšího hodnocení podnikatelského prostředí, indexu vnímání korupce i indexu ekonomické svobody jsou tyto tichomořské státy, zejména pak Nový Zéland, mnohem konkurenceschopnější než vybrané státy.

Mezi hlavní zdroje konkurenceschopnosti Austrálie patří zejména vysoká kvalita vzdělávání, ať už základního, sekundárního či terciárního, velmi vyspělá infrastruktura, stabilní makroekonomické prostředí, snaha prosazovat technologickou připravenost, vysoce rozvinutý finanční sektor a kvalita institucionálního zázemí a právních předpisů. Hlavní zdroje konkurenceschopnosti Nového Zélandu jsou spatřovány v mnoha stejných konkurenčních výhodách jako u Austrálie. Nový Zéland se mimo jiné vyznačuje také silnou efektivitou trhu zboží, nízkou mírou korupce a vysoce otevřeným trhem.

Z provedených analýz je zřejmé, že oba tichomořské státy, Austrálie a Nový Zéland jsou vysoce konkurenceschopné státy ve srovnání se světovými ekonomikami. Avšak u obou zemí dochází v posledních letech k postupnému zhoršování v hodnocení konkurenceschopnosti a nezaměří-li se vlády těchto zemí na eliminaci negativních faktorů jejich ekonomik, může být pokles nejen konkurenceschopnosti, ale i ekonomické síly velmi znatelný.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) knihy

- [1] DVOŘÁČEK, Jiří. *Podnik a jeho okolí: Jak přežít v konkurenčním prostředí*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 173 s. ISBN 978-80-7400-224-3.
- [2] GRAUWE, Paul de. *Dimensions of competitiveness*. Cambridge: MIT Press, 2010. 290 s. ISBN 978-02-62013-96-3.
- [3] INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT, THE WORLD BANK. *Doing business 2013: smarter regulations for small and medium-size enterprises* [online]. Washington, D. C.: International Finance Corporation, 2013. 270 s. [cit. 2013-02-13]. ISBN 08-213-9615-3. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-full-report.pdf>
- [4] KADERÁBKOVÁ, Anna. *Základy makroekonomické analýzy: růst, konkurenceschopnost, rovnováha*. Praha: Linde, 2003. 175 s. ISBN 80-861-3136-X.
- [5] KISLINGEROVÁ, Eva. *Inovace nástrojů ekonomiky a managementu organizací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 293 s. ISBN 978-80-7179-882-8.
- [6] KLVAČOVÁ, Eva, Jiří MALÝ a Karel MRÁČEK. *Různé cesty ke konkurenceschopnosti: EU versus USA*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008. 236 s. ISBN 978-80-86946-84-9.
- [7] KLVAČOVÁ, Eva, Jiří MALÝ a Karel MRÁČEK. *Základy evropské konkurenceschopnosti*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 118 s. ISBN 978-80-86946-54-2.
- [8] KUBIŠTA, Václav. *Mezinárodní ekonomické vztahy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 375 s. ISBN 978-807-3801-915.
- [9] PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.
- [10] SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2009-2010*. Geneva: World Economic Forum, 2009. 479 s. ISBN 978-929-5044-258.
- [11] SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2011-2012*. Geneva: World Economic Forum, 2011. 527 s. ISBN 978-929-5044-746.
- [12] SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2012-2013*. Ženeva: Full Data Edition, 2012. 545 s. ISBN 978-92-95044-35-7.

- [13] SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2003-2004*. New York: Oxford University Press, Inc., 2004, 574 s. ISBN 19-517360-0.
- [14] SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2010-2011*. Geneva: World Economic Forum, 2010. 501 s. ISBN 978-929-5044-876.
- [15] SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-732-9059-6.
- [16] THE INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT, THE WORLD BANK. *Doing business in a more transparent world* [online]. Washington, D. C.: World Bank, 2012, 200 s. [cit. 2013-02-13]. ISBN 978-0-8213-8833-4. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB12-FullReport.pdf>
- [17] VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. *Bariéry konkurenceschopnosti*. Praha: Oeconomica, 2008. 162 s. ISBN 978-80-245-1444-4. Dostupné z: http://ces.vse.cz/wp-content/bariery_konkurenceschopnosti_web.pdf

b) elektronické publikace

- [18] ABRHÁM, Josef. *Klastrové politiky v Německu a Rakousku (případové studie s implikací pro ČR)* [online]. 2010 [cit. 2013-02-7]. Dostupné z: <http://ces.vse.cz/wp-content/abrham.pdf>
- [19] AIGINGER, Karl. *Competitiveness: From a Dangerous Obsession to a Welfare Creating Ability with Positive Externalities* [online]. 2006 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://karl.aiginger.wifo.ac.at/fileadmin/files_aiginger/publications/2006/comp_jict.pdf
- [20] AUSTRALDE. *Reform of the Australian Trade Commission: Maximising Our Value* [online]. Květen 2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: www.austrade.gov.au%2FArticleDocuments%2F1358%2FReform-2011-Maximising-Our-Value.pdf
- [21] AUSTRALIAN GOVERNMENT. *Australia in the Asian Century* [online]. Prosinec 2011 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://asiancentury.dpmc.gov.au/sites/default/files/files/issues-paper/asian-century-issues-paper.pdf>

- [22] AUSTRALIAN GOVERNMENT. *Australia in the Asian Century* [online]. Říjen 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/app/content/files/teritoria/Australie_ekonomika_bila_kniha_121102.pdf
- [23] AUSTRALIAN GOVERNMENT. *Australias goods services by top 10 partners 2011* [online]. 2011 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.dfat.gov.au/publications/tgs/Australias-goods-services-by-top-10-partners-2011.pdf>
- [24] BENÁČEK, Vladimír. *Konkurenční schopnost české ekonomiky* [online]. Praha, 2001 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://www1.ceses.cuni.cz/benacek/Konkurvlada.pdf>
- [25] BENEŠ, Michal a Pavlína BALCAROVÁ. *Metodologie měření a hodnocení makroekonomické konkurenceschopnosti* [online]. 2006 [cit. 2013-02-08]. ISSN 1801-4496. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1456/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-09.pdf>
- [26] BENEŠ, Michal. *Konkurenceschopnost a konkurenční výhoda* [online]. 2006 [cit. 2013-02-08]. ISSN 1801-4496. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/econ/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-05.pdf>
- [27] BUSINESS NZ. *A more competitive New Zealand* [online]. 2011 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.businessnz.org.nz/file/2189/A%20MORE%20COMPETITIVE%20NEW%20ZEALAND%20BusinessNZ%27s%20Election%20Manifesto%202011.pdf>
- [28] CAPITAL MARKET DEVELOPMENT TASKFORCE. *Capital Markets Matter* [online]. Prosinec 2009 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.med.govt.nz/business/economic-development/pdf-docs-library/cmd-capital-markets-matter-exec-summary.pdf>
- [29] CPA AUSTRALIA. *Enhancing Australia's prosperity* [online]. 2011 [cit. 2013-03-11]. ISBN 978-1-921742-16-3. Dostupné z: <http://www.cpaaustralia.com.au/documents/enhancing-australias-prosperity.pdf>
- [30] CPA AUSTRALIA. *Submission to the Australia in the Asian Century Task Force* [online]. 2012 [cit. 2013-03-11]. ISBN 978-1-921742-26-2. Dostupné z: <http://www.cpaaustralia.com.au/documents/submission-asian-century-taskforce.pdf>
- [31] ENRIGHT, SCOTT & ASSOCIATES. *New Zealand's Competitiveness: Competitiveness at the Leading Edge: International Views of New Zealand's*

- Competitiveness: Summary* [online]. Listopad 2012 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.med.govt.nz/business/economic-development/pdf-docs-library/nz-competitiveness/Phase-2-Summary-2012-11.pdf>
- [32] GARELLI, Stéphane. *World Competitiveness Yearbook 2012 488 Appendix III The Fundamentals and History of Competitiveness* [online]. 2012 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.imd.org/research/centers/wcc/upload/Fundamentals.pdf>
- [33] GOVERNMENT OF NZ. *The Government's Business Growth Agenda* [online]. 2012 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.mbie.govt.nz/pdf-library/what-we-do/business-growth-agenda/Cabinet-paper-governments-bga.pdf>
- [34] IMD. *485 imd World Competitiveness Yearbook 2012 Appendix II Frequently Asked Questions* [online]. 2012 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/FAQs.pdf>
- [35] IMD. *All criteria list* [online]. 2012 [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/All_criteria_list.pdf
- [36] IMD. *The World Competitiveness Scoreboard 2011* [online]. 2011 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: http://www.vi.is/files/IMD%202011%20-%20listar_831280280.pdf
- [37] IMD. *The World Competitiveness Scoreboard 2012* [online]. 2012 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: http://immi-to-australia.com/pics/advant/2012_IMD.pdf
- [38] KMPG. *Manufacturing competitiveness in Australia* [online]. Listopad 2012 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.kpmg.com/AU/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/manufacturing-competitiveness-in-australia.pdf>
- [39] MĀORI ECONOMIC DEVELOPMENT PANEL. *Action Plan 2012-2017* [online]. Listopad 2012 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.med.govt.nz/business/economic-development/pdf-docs-library/maori-economic-development/Action-Plan.pdf>
- [40] MĀORI ECONOMIC DEVELOPMENT PANEL. *Strategy to 2040* [online]. Listopad 2012 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.mbie.govt.nz/pdf-library/what-we-do/maori-economic-development/Strategy.pdf>
- [41] MARGINEAN, Silvia. *Competitiveness: From Microeconomic Foundations to National Determinants* [online]. 2011 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://eccsf.ulbsibiu.ro/RePEc/blg/journl/113marginean.pdf>

- [42] OECD. *OECD Economic Surveys AUSTRALIA* [online]. Prosinec 2012 [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/eco/surveys/Australia%20overview%20Eng.pdf>
- [43] PORTER, Michael. *The Competitive Advantage of Nations* [online]. 1990 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://kkozak.wz.cz/Porter.pdf>
- [44] TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Otázky a odpovědi k BPI 2006* [online]. 2006 [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: http://www.transparency.cz/doc/publikace/indexy/bpi_2006/OT__ZKY_A_ODPOV__DI_K_BPI_2006.pdf
- [45] VRTĚNOVÁ, Lucie a Martin SOBOTKA. *Konkurenceschopnost v pojetí globalizace* [online]. Pardubice, 2009 [cit. 2013-02-06]. Dostupné z: http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/35679/1/VrtenovaL_KonkurenceschopnostV_Pojeti_SP_FES_2009.pdf
- [46] WARING, Phillipa. *Australia's Clean Energy Future plan - Overview and Opportunities* [online]. Květen 2012 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/%2farticledocuments%2f3821%2fclean%2520energy%2520future%2520plan%2520dret.pdf>
- [47] WORLD BANK. *About Doing Business: measuring for impact* [online]. 2012 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-Chapters/About-Doing-Business.pdf>

c) webové stránky

- [48] 2011 Bribe Payers Index - In Detail. *Transparency International* [online]. 2012. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: http://bpi.transparency.org/bpi2011/in_detail/#myAnchor1
- [49] 2012 Corruption Perceptions Index - In Detail. *Transparency International* [online]. 2012. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: http://cpi.transparency.org/cpi2012/in_detail/#myAnchor1
- [50] 2013 Index of Economic Freedom. *The Heritage Foundation* [online]. 2013. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/about>
- [51] About us. *ACCC* [online]. 2013. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.accc.gov.au/about-us>

- [52] About us. *CPA Australia* [online]. 2013. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.cpaaustralia.com.au/cps/rde/xchg/cpa-site/hs.xsl/about.html>
- [53] About WCC. *IMD* [online]. 2013. [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://www.imd.org/research/centers/wcc/about_wcc.cfm
- [54] Asian Century Business Engagement plan. *Austrade* [online]. 2013. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/Export/Assistance/Programs/Asian-Century-Business-Engagement-Plan/>
- [55] AUS. *Transparency International* [online]. 2012. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/country#AUS>
- [56] Australia and New Zealand's slow and steady move towards economic integration. *The Conversation* [online]. 2013. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <https://theconversation.com/australia-and-new-zealands-slow-and-steady-move-towards-economic-integration-12024>
- [57] Australia and the Global Financial Crisis. *Stubborn Mule* [online]. 2008. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.stubbornmule.net/2008/10/australia-and-the-gfc/>
- [58] Australia and the Organisation for Economic Co-Operation and Development. *Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade* [online]. 2013. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.dfat.gov.au/oecd/>
- [59] Australia Economy. *Economy Watch* [online]. 2010. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: http://www.economywatch.com/world_economy/australia/?page=full
- [60] Australia Economy: Population, GDP, Inflation, Business, Trade, FDI, Corruption. *Heritage Foundation* [online]. 2013. [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/country/australia>
- [61] Australia to become first major economy since start of financial crisis to record surplus. *Telegraph* [online]. 2012. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/australiaandthepacific/australia/9252164/Australia-to-become-first-major-economy-since-start-of-financial-crisis-to-record-surplus.html>
- [62] Australia. *Organisation for Economic Co-operation and Development* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/australia/>
- [63] Australia: Benchmark Report 2012. *Austrade* [online]. 2013. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/Invest/Reports-Resources/Benchmark-Report/>
- [64] Australia's lack of integration with Asia impacting on competitiveness: CPA

- Australia report. *CPA Australia* [online]. 2012. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.cpaaustralia.com.au/cps/rde/xchg/cpa-site/hs.xsl/39982.html>
- [65] Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade homepage. *Australian Government* [online]. 2013. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.dfat.gov.au/>
- [66] Australian National Accounts: National Income, Expenditure and Product, Sep 2012. *Australian Bureau of Statistics* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/DetailsPage/5206.0Sep%202012?OpenDocument>
- [67] Austrálie - ekonomická zpráva za 2. čtvrtletí 2012. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/australie-ekonomicka-zprava-za-2ctvtleti-2012-21431.html>
- [68] Austrálie – ekonomická zpráva za 4. čtvrtletí roku 2012. *Konzulát České republiky v Sydney* [online]. 2013. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/sydney/cz/obchod_a_ekonomika/australie_ekonomicka_zprava_z_4.html
- [69] Austrálie a Oceánie. *Lidé a Země* [online]. 2013. [cit. 2013-02-19]. Dostupné z: <http://www.lideazeme.cz/kontinent/australie-a-oecanie>
- [70] Austrálie hoří - a bude hůř. *ČT24* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/210003-australie-hori-a-bude-hur/>
- [71] Austrálie razantně srazila úroky, tamní ekonomika zpomaluje. *Novinky.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/266349-australie-razantne-srazila-uroky-tamni-ekonomika-zpomaluje.html>
- [72] Austrálie toho chce před dalšími vedry uhasit co nejvíc. *ČT24* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/210374-australie-toho-chce-pred-dalsimi-vedry-uhasit-co-nejvic/>
- [73] Austrálie. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-17]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oecanie/australie/index.html
- [74] Austrálii bičují plameny, hasiči jsou bezradní. *ČT24* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/210176-australii-bicuji-plameny-hasici-jsou-bezradni/>
- [75] Austrálii hrozí, že bude dalším Španělskem. *ČT24* [online]. 2012. [cit. 2013-02-

- 27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/185555-australii-hrozi-ze-bude-dalsim-spanelskem/>
- [76] Australská ekonomika rychle roste, hnaná těžařským boomem. Výhled krotí ochlazování v Číně. *Patria.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/2085921/australska-ekonomika-rychle-roste-hnana-tezarskym-boomem-vyhled-kroti-ochlazovani-v-cine.html>
- [77] Australská ekonomika významně zpomaluje. Na vině trh nemovitostí, rostoucí dovoz i ceny komodit. *Patria.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/2142985/australska-ekonomika-vyznamne-zpomaluje-na-vine-trh-nemovitosti-rostouci-dovoz-i-ceny-komodit.html>
- [78] Benchmarking – definice, jednotlivé formy, metodika a využití. *Facility Management Institute* [online]. 2008. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.fminstitut.cz/?id=803&c=2093>
- [79] Bílá kniha Austrálie v asijském století, ambiciózní cíle vlády do roku 2025. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bila-kniha-australie-v-asijskem-stoleti-ambiciozni-cile-vlady-do-roku-2025-24809.html>
- [80] Bio. *Stephane Garelli* [online]. 2011. [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://stephanegarelli.com/bio/>
- [81] Biography. *Stephane Garelli - A world authority on competitiveness* [online]. 2013. [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://garelli.ch/biography>
- [82] Biography: Bela Balassa. *Peterson Institute for International Economics* [online]. 2013. [cit. 2013-02-01]. Dostupné z: http://www.iie.com/staff/author_bio.cfm?author_id=97
- [83] Business Friendly Regulatory Environment - Reasons to consider investing in Australia. *Austrade* [online]. 2013. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/Invest/Why-Australia/Business-Friendly-Regulatory-Environment/Business-Friendly-Regulatory-Environment/default.aspx>
- [84] Business Growth Agenda. *Ministry of Business, Innovation, and Employment* [online]. 2013. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.mbie.govt.nz/what-we-do/business-growth-agenda>
- [85] Consumer Price Index, Australia, Dec 2012. *Australian Bureau of Statistics* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/DetailsPage/6401.0Dec%202012?Op>

- [86] Country Rankings: World & Global Economy Rankings on Economic Freedom. *Heritage Foundation* [online]. 2013. [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/ranking>
- [87] Doc. Ing. Eva Klvačová, CSc. *NEWTON College, a.s.* [online]. 2013. [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: <http://inevi.eu/ziv/klvacova.htm>
- [88] Dollar too high, but no intervention: RBA. *The Age: Business Day*. [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.theage.com.au/business/dollar-too-high-but-no-intervention-rba-20130222-2evd5.html>
- [89] Downloading RBNZ statistics. *Reserve Bank of New Zealand* [online]. 2013. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.rbnz.govt.nz/statistics/exandint/b1/download.html>
- [90] Economic Data and Statistics on World Economy and Economic Freedom. *Heritage Foundation* [online]. 2013. [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/explore>
- [91] Ekonomická charakteristika země. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html
- [92] Ekonomická charakteristika země. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-19]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/australie/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html
- [93] Ekonomika pacifických ostrovů - rok 2012, výhled na 2013. *Konzulát České republiky v Sydney* [online]. 2013. [cit. 2013-02-21]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/sydney/cz/obchod_a_ekonomika/ekonomika_pacifikych_ostrovu_rok_2012.html
- [94] Evolution of GDP. *OECD iLibrary* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.oecd-ilibrary.org/sites/factbook-2013-en/02/01/02/index.html?contentType=&itemId=/content/chapter/factbook-2013-11-en&containerItemId=/content/serial/18147364&accessItemIds=&mimeType=text/html>
- [95] Exchange Rate Data. *Reserve Bank of Australia* [online]. 2013. [cit. 2013-02-24].

- Dostupné z: <http://www.rba.gov.au/statistics/hist-exchange-rates/index.html>
- [96] Factbook Country Statistical Profiles - 2013 edition. *OECD.StatExtracts* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=CSP2012>
- [97] Far-flung opportunity: Vista Entertainment Solutions. *NEW ZEALAND Trade & Enterprise* [online]. 2013. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.nzte.govt.nz/features-commentary/Features/Going-global/Pages/Far-flung-opportunity-Vista%20Entertainment%20Solutions.aspx>
- [98] FEATURE ARTICLE: THE GLOBAL FINANCIAL CRISIS AND ITS IMPACT ON AUSTRALIA. *Australian Bureau of Statistics* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/Lookup/1301.0Chapter27092009%E2%80%9310>
- [99] Geografické údaje Nového Zélandu. *AOTEAROA* [online]. 2011. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.aotearoa.cz/geograficke-udaje/>
- [100] Global Gender Gap. *World Economic Forum* [online]. 2013. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/issues/global-gender-gap>
- [101] Global Risks. *World Economic Forum* [online]. 2013. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/issues/global-risks>
- [102] Government debt. *OECD iLibrary* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.oecd-ilibrary.org/sites/factbook-2013-en/11/01/02/index.html?contentType=&itemId=/content/chapter/factbook-2013-82-en&containerItemId=/content/serial/18147364&accessItemIds=&mimeType=text/html>
- [103] Gross domestic product (GDP). *OECD.StatExtracts* [online]. 2013. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=558>
- [104] History. *World Economic Forum* [online]. 2013. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www3.weforum.org/tools/history/index.html>
- [105] Home. *Stephane Garelli - A world authority on competitiveness* [online]. 2013. [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://garelli.ch/home>
- [106] IMD announces its 2012 World Competitiveness Rankings. *IMD* [online]. 2012. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.imd.org/news/IMD-announces-its-2012-World-Competitiveness-Rankings.cfm>

- [107] Index CPI 2012. *Transparency International* [online]. 2012. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/index-cpi-2012/>
- [108] Indexy. *Transparency International* [online]. 2011. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/indexy/>
- [109] Inflation (CPI). *OECD iLibrary* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.oecd-ilibrary.org/sites/factbook-2013-en/05/01/01/index.html?contentType=&itemId=/content/chapter/factbook-2013-36-en&containerItemId=/content/serial/18147364&accessItemIds=&mimeType=text/html>
- [110] Inflation, consumer prices (annual %). *The World Bank* [online]. 2013. [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG/countries>
- [111] Investor Update: Australia unveils A\$1bn innovation plan. *Austrade* [online]. 2013. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/Invest/Investor-Updates/2013/0219-Australia-unveils-A-1bn-innovation-plan>
- [112] Investor Update: Kraft opens R&D centre in Australia as foundation for Asian expansion. *Austrade* [online]. 2013. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/Invest/Investor-Updates/2013/0226-Kraft-opens-R-D-centre-in-Australia-as-foundation-for-Asian-expansion>
- [113] Klasty. *CzechInvest* [online]. 2013. [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/klasty>
- [114] Kudy vede cesta z krize? V Davosu ji nenašli. *ČT24* [online]. 2013. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/212780-kudy-vede-cesta-z-krize-v-davosu-ji-nenasli/>
- [115] Labour Force, Australia, Jan 2013. *Australian Bureau of Statistics* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/DetailsPage/6202.0Jan%202013?OpenDocument>
- [116] Leadership and influence: About us. *Australia's competitiveness* [online]. 2013. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.cpaaustralia.com.au/cps/rde/xchg/cpa-site/hs.xsl/about-leadership-survey-australias-future.html>
- [117] Michael E. Porter - Biography. *World Congress* [online]. 2013. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z:

<http://www.worldcongress.com/speakerBio.cfm?speakerID=1282&confcode=NW700>

- [118] Návrh na přebytkový rozpočet Austrálie na finanční rok 2012-2013. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/navrh-na-prebytkovy-rozpocet-australie-na-financni-rok-2012-2013-16591.html>
- [119] New Zealand Dollar (NZD) to US Dollar (USD) exchange rate history. *Exchange Rates.org.uk* [online]. 2013. [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.exchangerates.org.uk/NZD-USD-exchange-rate-history.html>
- [120] New Zealand Economy: Population, GDP, Inflation, Business, Trade, FDI, Corruption. *Heritage Foundation* [online]. 2013. [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/country/newzealand>
- [121] New Zealand's Competitiveness: Competitiveness at the Leading Edge. *Ministry of Economic Development* [online]. 2013. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.med.govt.nz/business/economic-development/new-zealands-competitiveness-competitiveness-at-the-leading-edge>
- [122] Nový Zéland – ekonomická zpráva 2. pololetí 2012. *Konzulát České republiky v Sydney* [online]. 2013. [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/sydney/cz/obchod_a_ekonomika/novy_zeland_ekonomicka_zprava_2_pololeti.html
- [123] Nový Zéland. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/
- [124] Nový Zéland: Očekávaný vývoj v teritoriu. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/novy-zeland-ocekavany-vyvoj-v-teritoriu-19136.html#sec1>
- [125] NZL. *Transparency International* [online]. 2012. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/country#NZL>
- [126] O nás. *Transparency International* [online]. 2011. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/o-tic/>
- [127] Obyvatelstvo na Novém Zélandu. *AOTEAROA* [online]. 2011. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.aotearoa.cz/obyvatelstvo/>
- [128] Očekávaný vývoj v teritoriu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z:

- http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/australie/ekonomika/ocekavany_vyvoj_v_teritoriu.html
- [129] Očekávaný vývoj v teritoriu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/ekonomika/ocekavany_vyvoj_v_teritoriu.html
- [130] OECD Factbook 2013 - Statistics. *OECD iLibrary* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-factbook-2013_factbook-2013-en
- [131] OECD Statistics (GDP, unemployment, income, population, labour, education, trade, finance, prices...). *OECD StatExtracts* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://stats.oecd.org/index.aspx?r=969453>
- [132] Our country. *Australian Government* [online]. 2013. [cit. 2013-02-21]. Dostupné z: <http://australia.gov.au/about-australia/our-country>
- [133] Our history. *Transparency International* [online]. 2012. [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/whoweare/history>
- [134] Porterův diamant konkurenceschopnosti státu. *Referaty10.com* [online]. 2013. [cit. 2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.referaty10.com/referat/Management/1/tema-1-41-Management.php>
- [135] Praská železná bublina? Zpomalení Číny ohrožuje Austrálii. *E15.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/praska-zelezna-bublina-zpomaleni-ciny-ohrozuje-australii-909911>
- [136] Příčiny a dopady razantního snížení úrokové míry Australskou centrální bankou. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/priciny-a-dopady-razantniho-snizeni-urokove-miry-australskou-centralni-bankou-16598.html>
- [137] Ranking of economies. *Doing Business - World Bank Group* [online]. 2013. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
- [138] Rating - S&P, Moodys a Fitch. *FXstreet.cz* [online]. 2013. [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://www.fxstreet.cz/rating-sp-moodys-a-fitch.html>
- [139] Report. *The World Bank Group* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: http://ddp-ext.worldbank.org/ext/ddpreports/ViewSharedReport?&CF=&REPORT_ID=9147&REQUEST_TYPE=VIEWADVANCED

- [140] Size of GDP. *OECD iLibrary* [online]. 2013. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.oecd-ilibrary.org/sites/factbook-2013-en/02/01/01/index.html?contentType=&itemId=/content/chapter/factbook-2013-10-en&containerItemId=/content/serial/18147364&accessItemIds=&mimeType=text/html>
- [141] Stéphane Garelli: *Ideological Evolution: The Competitiveness of Nations in a Global Knowledge-Based Economy* [online]. 2002. [cit. 2013-02-06]. Dostupné z: <http://members.shaw.ca/compilerpress1/Anno%20Garelli%20CN%20Fundamentals.htm>
- [142] Stojí globální ekonomika před třetí krizí? Brzdí i rozvojové země. *E15.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/stoji-globalni-ekonomika-pred-treti-krizi-brzdi-i-rozvojove-zeme-923398>
- [143] Strong and Sophisticated Financial Services Sector - Reasons to consider investing in Australia. *Austrade* [online]. 2013. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.austrade.gov.au/Invest/Why-Australia/Strong-and-Sophisticated-Financial-Services-Sector/Strong-and-Sophisticated-Financial-Services-Sector/default.aspx>
- [144] STROUHAL, Jan. Austrálie se raduje. Jako první vyspělá ekonomika v době krize vykáže přebytek rozpočtu. *IHNED.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/zpravodajstvi-svet/c1-55744800-australie-se-raduje-jako-prvni-vyspela-ekonomika-v-dobe-krize-vykaze-prebytek-rozpoctu>
- [145] Tasmánie bojuje s plameny, zničeno už bylo 100 domů. *ČT24* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/209825-tasmanie-bojuje-s-plameny-zniceno-uz-bylo-100-domu/>
- [146] The government's Business Growth Agenda. *Ministry of Economic Development* [online]. 2012. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.med.govt.nz/business/economic-development/the-governments-business-strategy>
- [147] The Leadership Team. *World Economic Forum* [online]. 2013. [cit. 2013-02-05]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/content/leadership-team>
- [148] The Maori Economic Development Strategy and Action Plan. *Ministry of Economic Development* [online]. 2013. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z:

- <http://www.med.govt.nz/business/economic-development/the-maori-economic-development-strategy-and-action-plan>
- [149] Trade Profiles. *World Trade Organization* [online]. 2012. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=AU,NZ>
- [150] Understanding the WTO - members. *WTO* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm
- [151] V Austrálii připaluje, teploměry letí k padesáti stupňům. *ČT24* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/209617-v-australii-pripaluje-teplomery-leti-k-padesati-stupnum/>
- [152] Vnitropolitická charakteristika. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html
- [153] Vnitropolitická charakteristika. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/australie/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html
- [154] Vývoj ekonomiky Austrálie za 1. čtvrtletí 2012. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vyvoj-ekonomiky-australie-za-1-ctvrtleti-2012-16580.html#!>
- [155] Vývoj ekonomiky Austrálie za 3. čtvrtletí roku 2012. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vyvoj-ekonomiky-australie-za-3-ctvrtleti-roku-2012-24507.html#!>
- [156] Vývoj ekonomiky Nového Zélandu za 1. čtvrtletí 2012. *BusinessInfo.cz* [online]. 2012. [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vyvoj-ekonomiky-noveho-zelandu-za-1-ctvrtleti-2012-16578.html#!&chapter=4>
- [157] What we do. *Corruption Perceptions Index 2012* [online]. 2012. [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: http://www.transparency.org/whatwedo/pub/corruption_perceptions_index_2012
- [158] Why export?. *NEW ZEALAND Trade & Enterprise* [online]. 2013. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.nzte.govt.nz/develop-knowledge-expertise/Export-guide/starting-to-export/Pages/Why-export.aspx>

- [159] World Competitiveness Online. *IMD* [online]. 2013. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <https://www.worldcompetitiveness.com/OnLine/App/Index.htm>
- [160] World Competitiveness Yearbook (WCY). *IMD* [online]. 2013. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/index.cfm>
- [161] World Competitiveness Yearbook Results. *IMD* [online]. 2013. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/World-Competitiveness-Yearbook-Results/#/>
- [162] World Competitiveness Yearbook. *Committee for Economic Development of Australia* [online]. 2013. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://ceda.com.au/research-and-policy/publications-and-resources/surveys/world-competitiveness-yearbook>
- [163] World University Rankings 2011-2012. *The World University Rankings* [online]. 2013. [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: <http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2011-12/world-ranking>
- [164] Year Book Australia, 2012. *Australian Bureau of Statistics* [online]. 2013. [cit. 2013-02-27]. Dostupné z: <http://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/mf/1301.0>
- [165] Zahraničně-politická orientace. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/australie/politika/zahranicne_politicka_orientace.html
- [166] Zahraničně-politická orientace. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/politika/zahranicne_politicka_orientace.html
- [167] Zahraniční obchod země. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/australie/ekonomika/zahranicni_obchod_zeme.html
- [168] Zahraniční obchod země. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2013-02-26]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/ekonomika/zahranicni_obchod_zeme.html
- [169] Členské státy eurozóny. *Zavedení eura v České republice* [online]. 2013 [cit. 2013-

- 03-10]. Dostupné z:
http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_clen_staty_eurozony.html
- [170] Zemřela ekonomka Eva Klvačová, mimo jiné respektovaná ekonomická novinářka. *IDNES.cz* [online]. 2010. [cit. 2013-02-05]. Dostupné z:
http://zpravy.idnes.cz/zemrela-ekonomka-eva-klvacova-mimo-jine-respektovana-ekonomicka-novinarka-1u4-/kavarna.aspx?c=A100217_155717_kavarna_chu
- [171] ZIKMUND, Martin. Kdo jsou to vlastně stakeholders a proč a jak se o ně zajímat. *BusinessVize.cz* [online]. 2010. [cit. 2013-02-06]. Dostupné z:
<http://www.businessvize.cz/strategie/kdo-jsou-to-vlastne-stakeholders-a-proc-a-jak-se-o-ne-zajimat>
- [172] Zirkon. *Živé drahokamy* [online]. 2013. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z:
<http://www.zivedrahokamy.cz/Zirkon.html>

SEZNAM ZKRATEK

ACBE	Asian Century Business Engagement Plan
ACT	Australian Capital Territory Teritorium australského hlavního města
ANZAC	Australian and New Zealand Army Corps Australsko-novozezélandské společné jednotky
ANZUS	Australia, New Zealand, United States
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation Asijsko-pacifická hospodářská spolupráce
ASEAN	Association of South Asian Nations Sdružení národů jihovýchodní Asie
ASEM	Asia-Europe Meeting Asijsko-evropská setkání
AUD	Australian Dollar australský dolar
AUSTRADE	Australian Trade Commission Australská obchodní komise
BPI	Bribe Payers Index Index plátců úplatků
CDR	Closer Defence Relations Dohoda o užších obranných stycích
CER	Closer Economic Relations Trade Agreement
CMDT	Capital Market Development Taskforce
CO ₂	Oxid uhličitý
CPA Australia	Certified Practising Accountant of Australia
CPI	Consumer Price Index

	Index spotřebitelských cen
CPI	Corruption Perception Index
	Index vnímání korupce
EC	European Commission
	Evropská komise
EU	European Union
	Evropská unie
EUR	Euro
GCI	Global Competitiveness Index
	Index globální (růstové) konkurenceschopnosti
GCR	Global Competitiveness Report
	Zpráva o konkurenceschopnosti států
GDP	Gross Domestic Product
HDP	Hrubý domácí produkt
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development
	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
IMD	International Institut for Management Development
	Mezinárodní institut pro rozvoj managementu
IMD WCC	World Competitiveness Center
	Centrum světové konkurenceschopnosti
IMF	International Monetary Fund
	Mezinárodní měnový fond
MICI	Microeconomic Competitiveness Index
	Index mikroekonomické (podnikové konkurenceschopnosti)
NATO	North Atlantic Treaty Organisation
	Severoatlantická aliance

NSW	New South Wales Nový Jižní Wales
NT	Northern Territory Severní teritorium
NZ	New Zealand Nový Zéland
NZD	New Zealand dollar novozélandský dolar
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
PIF	Pacific Island Forum Fórum pacifických ostrovů
PPP	Purchasing power parity parita kupní síly
QLD	Queensland
RBA	Reserve Bank of Australia Australská centrální banka
ROA	Return On Assets Rentabilita aktiv
ROE	Return On Equity Rentabilita vlastního jmění
RRF	Read Response Force
SA	South Australia Jižní Austrálie
SPARTEGA	South Pacific Regional Trade and Economic Co-operation Agreement Jihopacifické regionální dohody o obchodní a ekonomické spolupráci

TAS	Tasmania
TI	Transparency International
UN	United Nations Organizace spojených národů
USA	United States of America Spojené státy americké
USD	United States dollar Americký dolar
VIC	Victoria
WA	Western Australia Západní Austrálie
WB	World Bank Světová banka
WCY	World Competitiveness Yearbook Světová ročenka konkurenceschopnosti
WEF	World Economic Forum Světové ekonomické fórum
WTO	World Trade Organization Světová obchodní organizace

SEZNAM TABULEK

Tabulka 2.1:	Rozdělení zemí dle stádia rozvinutosti
Tabulka 2.2:	Rozdělení faktorů konkurenceschopnosti podle IMD
Tabulka 2.3:	Rozložení indikátorů Doing Business
Tabulka 3.1:	Vývoj kurzu australského dolaru v poměru k USD a EUR v letech 2007-2012 (k 31.12.)
Tabulka 3.2:	Vývoj kurzu novozélandského dolaru v poměru k USD a EUR v letech 2007-2012 (k 31.12.)
Tabulka 4.1:	Vývoj pilířů konkurenceschopnosti během let 2009-2013
Tabulka 4.2:	Vývoj pilířů konkurenceschopnosti během let 2009-2013
Tabulka 4.3:	Vývoj faktorů konkurenceschopnosti Austrálie dle IMD v letech 2008-2012
Tabulka 4.4:	Vývoj faktorů konkurenceschopnosti Nového Zélandu dle IMD v letech 2008-2012
Tabulka 4.5:	Srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu v roce 2012
Tabulka 4.6:	Hodnocení Austrálie a Nového Zélandu dle Doing Business 2013
Tabulka 4.7:	Srovnání CPI za rok 2012 a BPI za rok 2011 v Austrálii a na Novém Zélandě.
Tabulka 4.8:	Vyhodnocení indexu ekonomické svobody v Austrálii a na Novém Zélandě v roce 2012
Tabulka 4.9:	Srovnání konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami za rok 2012

SEZNAM GRAFŮ

- Graf 3.1: Hlavní vývozní komodity Austrálie v roce 2011 (v mld. AUD)
- Graf 3.2: Hlavní dovozní komodity Austrálie v roce 2011 (v mld. AUD)
- Graf 3.3: Hlavní vývozní komodity Nového Zélandu v roce 2011 (v mld. NZD)
- Graf 3.4: Hlavní dovozní komodity Nového Zélandu v roce 2011 (v mld. NZD)
- Graf 3.5: Ekonomický růst v Austrálii a na Novém Zélandě v porovnání s vybranými světovými ekonomikami (v %)
- Graf 3.6: Porovnání HDP na obyvatele Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (v USD)
- Graf 3.7: Porovnání vývoje míry inflace Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (v %)
- Graf 3.8: Porovnání vývoje míry nezaměstnanosti Austrálie a Nového Zélandu s vybranými světovými ekonomikami (v %)
- Graf 3.9: Srovnání vývoje vládního dluhu v Austrálii a na Novém Zélandě s vybranými světovými ekonomikami (% HDP)
- Graf 3.10: Obchodní bilance Austrálie v letech 2008-2011 (v mld. AUD)
- Graf 3.11: Hlavní vývozní partneři Austrálie v roce 2011 (v mil. AUD)
- Graf 3.12: Hlavní dovozní partneři Austrálie v roce 2011 (v mil. AUD)
- Graf 3.13: Obchodní bilance Nového Zélandu v letech 2008-2012 (v mld. NZD)
- Graf 3.14: Hlavní vývozní partneři Nového Zélandu v roce 2011 (v mil. NZD)
- Graf 3.15: Hlavní dovozní partneři Nového Zélandu v roce 2011 (v mil. NZD)
- Graf 4.1: Klíčové indikátory Austrálie za rok 2011
- Graf 4.2: Nejproblematictější faktory podnikání v Austrálii
- Graf 4.3: Klíčové indikátory Nového Zélandu za rok 2011
- Graf 4.4: Nejproblematictější faktory podnikání na Novém Zélandě
- Graf 4.5: Postavení Austrálie v hodnocení dílčích faktorů v roce 2012
- Graf 4.6: Postavení Nového Zélandu v hodnocení dílčích faktorů v roce 2012

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 2.1:   Diamant konkurenční výhody dle Portera

Obrázek 2.2:   Etapy konkurenceschopnosti

Obrázek 2.3:   Přehled pilířů GCI

Obrázek 4.1:   Fáze vývoje Austrálie ve srovnání s ekonomikami v inovační fázi

Obrázek 4.2:   Fáze vývoje Nového Zélandu ve srovnání s ekonomikami v inovační fázi

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2013

Bc. Lucie Slívová

Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Jana Maluchy 207/59, Ostrava – Jih, 700 30

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Rozčlenění zemí do skupin rozvinutosti dle HDP na obyvatele
- Příloha 2: Hodnocení zemí dle Doing Business 2013
- Příloha 3: Vyhodnocení Indexu vnímání korupce za rok 2012
- Příloha 4: Vyhodnocení Indexu ekonomické svobody za rok 2012
- Příloha 5: Kapitálové trhy a jejich vztahy na Novém Zélandě
- Příloha 6: Shrnutí maorského ekonomického růstu (Crown-maori Economic Growth Partnership Summary)
- Příloha 7: Konkurenceschopnost zemí dle GCR 2012-2013
- Příloha 8: Vyhodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu dle GCR 2012-2013
- Příloha 9: Hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska IMD

PŘÍLOHY

Příloha 1: Rozčlenění zemí do skupin rozvinutosti dle HDP na obyvatele

Stage 1: Factor-driven (38 economies)	Transition from stage 1 to stage 2 (17 economies)	Stage 2: Efficiency-driven (33 economies)	Transition from stage 2 to stage 3 (21 economies)	Stage 3: Innovation-driven (35 economies)
Bangladesh	Algeria	Albania	Argentina	Australia
Benin	Azerbaijan	Armenia	Bahrain	Austria
Burkina Faso	Bolivia	Bosnia and Herzegovina	Barbados	Belgium
Burundi	Botswana	Bulgaria	Brazil	Canada
Cambodia	Brunei Darussalam	Cape Verde	Chile	Cyprus
Cameroon	Egypt	China	Croatia	Czech Republic
Chad	Gabon	Colombia	Estonia	Denmark
Côte d'Ivoire	Honduras	Costa Rica	Hungary	Finland
Ethiopia	Iran, Islamic rep.	Dominican Republic	Kazakhstan	France
Gambia, The	Kuwait	Ecuador	Latvia	Germany
Ghana	Libya	El Salvador	Lebanon	Greece
Guinea	Mongolia	Georgia	Lithuania	Hong Kong SAR
Haiti	Philippines	Guatemala	Malaysia	Iceland
India	Qatar	Guyana	Mexico	Ireland
Kenya	Saudi Arabia	Indonesia	Oman	Israel
Kyrgyz Republic	Sri Lanka	Jamaica	Poland	Italy
Lesotho	Venezuela	Jordan	Russian Federation	Japan
Liberia		Macedonia, FYR	Seychelles	Korea, Rep.
Madagascar		Mauritius	Trinidad and Tobago	Luxembourg
Malawi		Montenegro	Turkey	Malta
Mali		Morocco	Uruguay	Netherlands
Mauritania		Namibia		New Zealand
Moldova		Panama		Norway
Mozambique		Paraguay		Portugal
Nepal		Peru		Puerto Rico
Nicaragua		Romania		Singapore
Nigeria		Serbia		Slovak Republic
Pakistan		South Africa		Slovenia
Rwanda		Suriname		Spain
Senegal		Swaziland		Sweden
Sierra Leone		Thailand		Switzerland
Tajikistan		Timor-Leste		Taiwan, China
Tanzania		Ukraine		United Arab Emirates
Uganda				United Kingdom
Vietnam				United States
Yemen				
Zambia				
Zimbabwe				

Zdroj: WEF, 2012

Příloha 2: Hodnocení zemí dle Doing Business 2013

Rank	Economy	DB2013 reforms	Rank	Economy	DB2013 reforms	Rank	Economy	DB2013 reforms
1	Singapore	0	63	Antigua and Barbuda	0	125	Honduras	0
2	Hong Kong SAR, China	0	64	Ghana	0	126	Bosnia and Herzegovina	2
3	New Zealand	1	65	Czech Republic	3	127	Ethiopia	1
4	United States	0	66	Bulgaria	1	128	Indonesia	1
5	Denmark	1	67	Azerbaijan	0	129	Bangladesh	1
6	Norway	2	68	Dominica	1	130	Brazil	1
7	United Kingdom	1	69	Trinidad and Tobago	2	131	Nigeria	0
8	Korea, Rep.	4	70	Kyrgyz Republic	0	132	India	1
9	Georgia	6	71	Turkey	2	133	Cambodia	1
10	Australia	1	72	Romania	2	134	Tanzania	1
11	Finland	0	73	Italy	2	135	West Bank and Gaza	1
12	Malaysia	2	74	Seychelles	0	136	Lesotho	2
13	Sweden	0	75	St. Vincent and the Grenadines	0	137	Ukraine	3
14	Iceland	0	76	Mongolia	3	138	Philippines	0
15	Ireland	2	77	Bahamas, The	0	139	Ecuador	0
16	Taiwan, China	2	78	Greece	3	140	Sierra Leone	2
17	Canada	1	79	Brunei Darussalam	2	141	Tajikistan	1
18	Thailand	2	80	Vanuatu	0	142	Madagascar	1
19	Mauritius	2	81	Sri Lanka	4	143	Sudan	0
20	Germany	2	82	Kuwait	0	144	Syrian Arab Republic	1
21	Estonia	0	83	Moldova	2	145	Iran, Islamic Rep.	1
22	Saudi Arabia	2	84	Croatia	1	146	Mozambique	0
23	Macedonia, FYR	1	85	Albania	2	147	Gambia, The	0
24	Japan	1	86	Serbia	3	148	Bhutan	0
25	Latvia	0	87	Namibia	1	149	Liberia	3
26	United Arab Emirates	3	88	Barbados	0	150	Micronesia, Fed. Sts.	0
27	Lithuania	2	89	Uruguay	2	151	Mali	1
28	Switzerland	0	90	Jamaica	2	152	Algeria	1
29	Austria	0	91	China	2	153	Burkina Faso	0
30	Portugal	3	92	Solomon Islands	0	154	Uzbekistan	4
31	Netherlands	4	93	Guatemala	1	155	Bolivia	0
32	Armenia	2	94	Zambia	1	156	Togo	1
33	Belgium	0	95	Maldives	0	157	Malawi	1
34	France	0	96	St. Kitts and Nevis	0	158	Comoros	2
35	Slovenia	3	97	Morocco	1	159	Burundi	4
36	Cyprus	1	98	Kosovo	2	160	São Tomé and Príncipe	0
37	Chile	0	99	Vietnam	1	161	Cameroon	1
38	Israel	1	100	Grenada	1	162	Equatorial Guinea	0
39	South Africa	1	101	Marshall Islands	0	163	Lao PDR	3
40	Qatar	1	102	Malta	0	164	Suriname	0
41	Puerto Rico (U.S.)	1	103	Paraguay	0	165	Iraq	0
42	Bahrain	0	104	Papua New Guinea	0	166	Senegal	0
43	Peru	2	105	Belize	1	167	Mauritania	0
44	Spain	2	106	Jordan	0	168	Afghanistan	0
45	Colombia	1	107	Pakistan	0	169	Timor-Leste	0
46	Slovak Republic	4	108	Nepal	0	170	Gabon	0
47	Oman	1	109	Egypt, Arab Rep.	0	171	Djibouti	0
48	Mexico	2	110	Costa Rica	4	172	Angola	1
49	Kazakhstan	3	111	Palau	0	173	Zimbabwe	0
50	Tunisia	0	112	Russian Federation	2	174	Haiti	0
51	Montenegro	2	113	El Salvador	1	175	Benin	4
52	Rwanda	2	114	Guyana	0	176	Niger	1
53	St. Lucia	0	115	Lebanon	0	177	Côte d'Ivoire	0
54	Hungary	3	116	Dominican Republic	0	178	Guinea	3
55	Poland	4	117	Kiribati	0	179	Guinea-Bissau	0
56	Luxembourg	0	118	Yemen, Rep.	0	180	Venezuela, RB	0
57	Samoa	0	119	Nicaragua	0	181	Congo, Dem. Rep.	1
58	Belarus	2	120	Uganda	1	182	Eritrea	0
59	Botswana	1	121	Kenya	1	183	Congo, Rep.	2
60	Fiji	1	122	Cape Verde	0	184	Chad	1
61	Panama	3	123	Swaziland	1	185	Central African Republic	0
62	Tonga	0	124	Argentina	0			

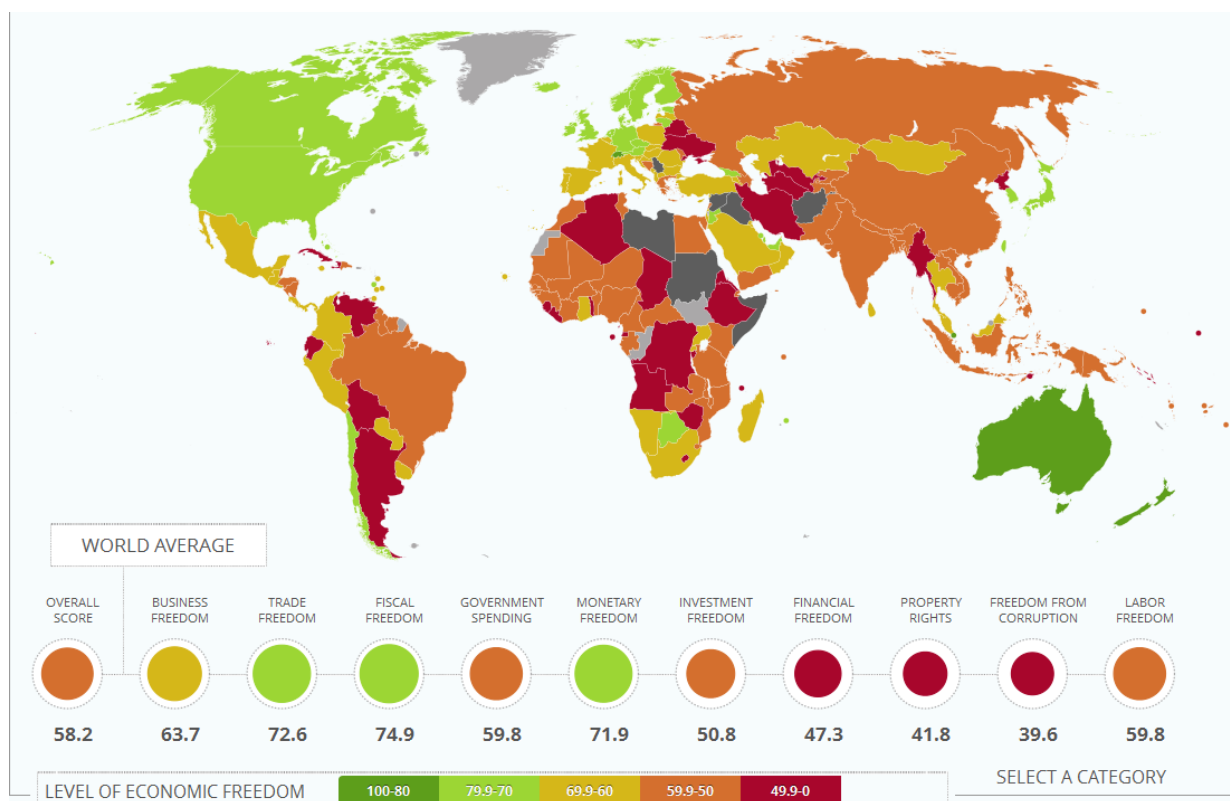
Zdroj: Doing Business, 2013, vlastní zpracování

Příloha 3: Vyhodnocení Indexu vnímání korupce za rok 2012

RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE
1	Denmark	90	46	Hungary	55	88	Thailand	37	133	Russia	28
1	Finland	90	48	Costa Rica	54	88	Zambia	37	139	Azerbaijan	27
1	New Zealand	90	48	Lithuania	54	94	Benin	36	139	Kenya	27
4	Sweden	88	50	Rwanda	53	94	Colombia	36	139	Nepal	27
5	Singapore	87	51	Georgia	52	94	Djibouti	36	139	Nigeria	27
6	Switzerland	86	51	Seychelles	52	94	Greece	36	139	Pakistan	27
7	Australia	85	53	Bahrain	51	94	India	36	144	Bangladesh	26
7	Norway	85	54	Czech Republic	49	94	Moldova	36	144	Cameroon	26
9	Canada	84	54	Latvia	49	94	Mongolia	36	144	Central African Republic	26
9	Netherlands	84	54	Malaysia	49	94	Senegal	36	144	Congo Republic	26
11	Iceland	82	54	Turkey	49	102	Argentina	35	144	Syria	26
12	Luxembourg	80	58	Cuba	48	102	Gabon	35	144	Ukraine	26
13	Germany	79	58	Jordan	48	102	Tanzania	35	150	Eritrea	25
14	Hong Kong	77	58	Namibia	48	105	Algeria	34	150	Guinea-Bissau	25
15	Barbados	76	61	Oman	47	105	Armenia	34	150	Papua New Guinea	25
16	Belgium	75	62	Croatia	46	105	Bolivia	34	150	Paraguay	25
17	Japan	74	62	Slovakia	46	105	Gambia	34	154	Guinea	24
17	United Kingdom	74	64	Ghana	45	105	Kosovo	34	154	Kyrgyzstan	24
19	United States	73	64	Lesotho	45	105	Mali	34	156	Yemen	23
20	Chile	72	66	Kuwait	44	105	Mexico	34	157	Angola	22
20	Uruguay	72	66	Romania	44	105	Philippines	34	157	Cambodia	22
22	Bahamas	71	66	Saudi Arabia	44	113	Albania	33	157	Tajikistan	22
22	France	71	69	Brazil	43	113	Ethiopia	33	160	Democratic Republic of the Congo	21
22	Saint Lucia	71	69	FYR Macedonia	43	113	Guatemala	33	160	Laos	21
25	Austria	69	69	South Africa	43	113	Niger	33	160	Libya	21
25	Ireland	69	72	Bosnia and Herzegovina	42	113	Timor-Leste	33	163	Equatorial Guinea	20
27	Qatar	68	72	Italy	42	118	Dominican Republic	32	163	Zimbabwe	20
27	United Arab Emirates	68	72	Sao Tome and Principe	42	118	Ecuador	32	165	Burundi	19
29	Cyprus	66	75	Bulgaria	41	118	Egypt	32	165	Chad	19
30	Botswana	65	75	Liberia	41	118	Indonesia	32	165	Haiti	19
30	Spain	65	75	Montenegro	41	118	Madagascar	32	165	Venezuela	19
32	Estonia	64	75	Tunisia	41	123	Belarus	31	169	Iraq	18
33	Bhutan	63	79	Sri Lanka	40	123	Mauritania	31	170	Turkmenistan	17
33	Portugal	63	80	China	39	123	Mozambique	31	170	Uzbekistan	17
33	Puerto Rico	63	80	Serbia	39	123	Sierra Leone	31	172	Myanmar	15
36	Saint Vincent and the Grenadines	62	80	Trinidad and Tobago	39	128	Vietnam	31	173	Sudan	13
37	Slovenia	61	83	Burkina Faso	38	128	Lebanon	30	174	Afghanistan	8
37	Taiwan	61	83	El Salvador	38	130	Togo	30	174	Korea (North)	8
39	Cape Verde	60	83	Jamaica	38	130	Côte d'Ivoire	29	174	Somalia	8
39	Israel	60	83	Panama	38	130	Nicaragua	29			
41	Dominica	58	83	Peru	38	133	Uganda	29			
41	Poland	58	88	Malawi	37	133	Comoros	28			
43	Malta	57	88	Morocco	37	133	Guyana	28			
43	Mauritius	57	88	Suriname	37	133	Honduras	28			
45	Korea (South)	56	88	Swaziland	37	133	Iran	28			
46	Brunei	55				133	Kazakhstan	28			

Zdroj: Transparency International, 2013

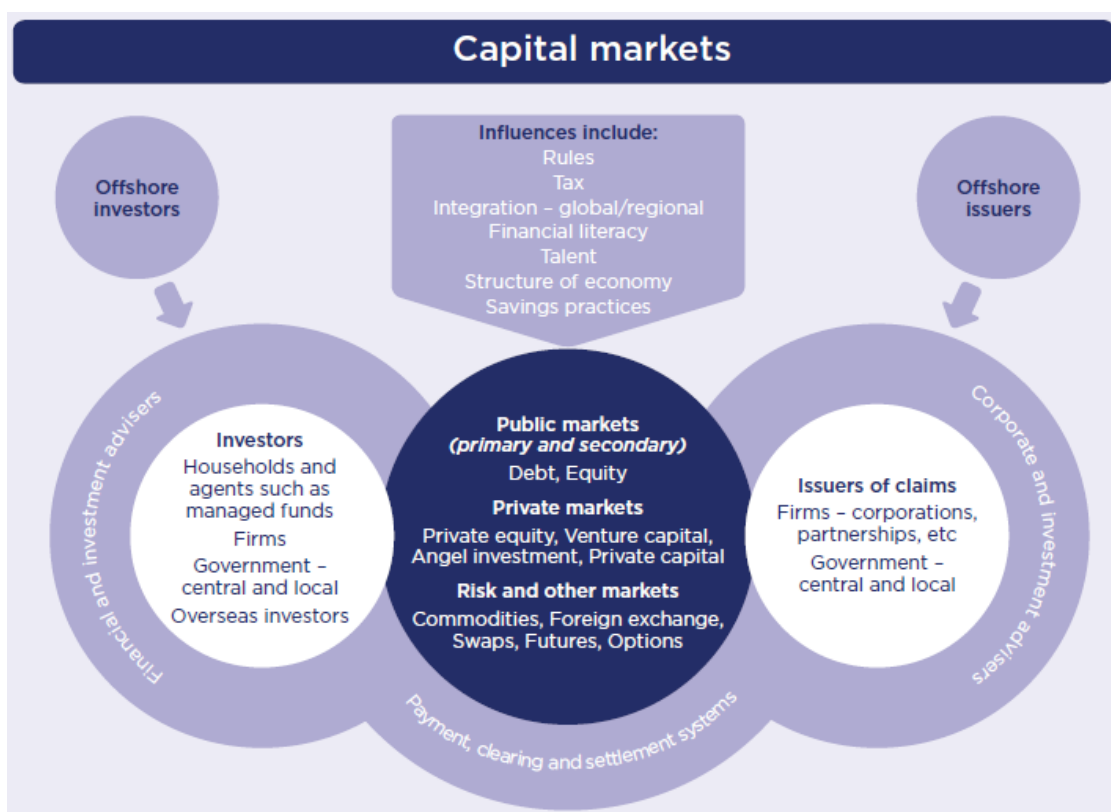
Příloha 4: Vyhodnocení Indexu ekonomické svobody za rok 2012

Zdroj: Heritage Foundation, 2013

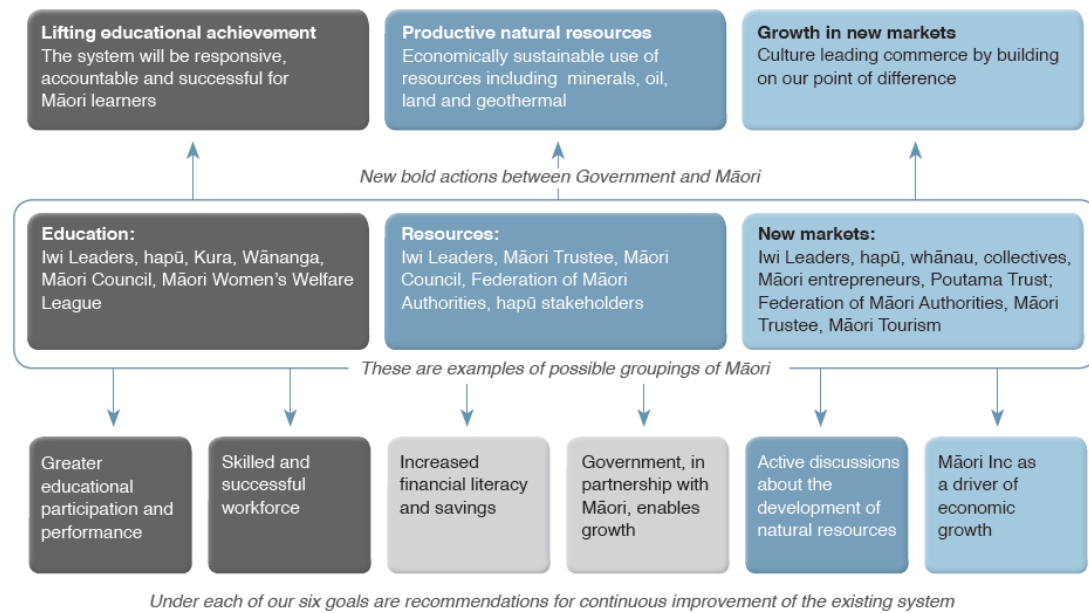

Příloha 5: Kapitálové trhy a jejich vztahy na Novém Zélandě

Zdroj: CMD taskforce, 2009

Příloha 6: Shrnutí maorského ekonomického růstu (Crown-maori Economic Growth Partnership Summary)

Zdroj: Maori Economic Development Panel, 2012

Příloha 7: Konkurenceschopnost zemí dle GCR 2012-2013

GCI 2012-2013					GCI 2012-2013				
Country/Economy	Rank/144	Score (1-7)	Rank among GCI 2011-2012 sample	GCI 2011-2012 rank	Country/Economy	Rank/144	Score (1-7)	Rank among GCI 2011-2012 sample	GCI 2011-2012 rank
Switzerland	1	5.72	1	1	Ukraine	73	4.14	73	82
Singapore	2	5.67	2	2	Uruguay	74	4.13	74	63
Finland	3	5.55	3	4	Vietnam	75	4.11	75	65
Sweden	4	5.53	4	3	Seychelles	76	4.10	n/a	n/a
Netherlands	5	5.50	5	7	Georgia	77	4.07	76	88
Germany	6	5.48	6	6	Romania	78	4.07	77	77
United States	7	5.47	7	5	Botswana	79	4.06	78	80
United Kingdom	8	5.45	8	10	Macedonia, FYR	80	4.04	79	79
Hong Kong SAR	9	5.41	9	11	Croatia	81	4.04	80	76
Japan	10	5.40	10	9	Armenia	82	4.02	81	92
Qatar	11	5.38	11	14	Guatemala	83	4.01	82	84
Denmark	12	5.29	12	8	Trinidad and Tobago	84	4.01	83	81
Taiwan, China	13	5.28	13	13	Cambodia	85	4.01	84	97
Canada	14	5.27	14	12	Ecuador	86	3.94	85	101
Norway	15	5.27	15	16	Moldova	87	3.94	86	93
Austria	16	5.22	16	19	Bosnia and Herzegovina	88	3.93	87	100
Belgium	17	5.21	17	15	Albania	89	3.91	88	78
Saudi Arabia	18	5.19	18	17	Honduras	90	3.88	89	86
Korea, Rep.	19	5.12	19	24	Lebanon	91	3.88	90	89
Australia	20	5.12	20	20	Namibia	92	3.88	91	83
France	21	5.11	21	18	Mongolia	93	3.87	92	96
Luxembourg	22	5.09	22	23	Argentina	94	3.87	93	85
New Zealand	23	5.09	23	25	Serbia	95	3.87	94	95
United Arab Emirates	24	5.07	24	27	Greece	96	3.86	95	90
Malaysia	25	5.06	25	21	Jamaica	97	3.84	96	107
Israel	26	5.02	26	22	Gambia, The	98	3.83	97	99
Ireland	27	4.91	27	29	Gabon	99	3.82	n/a	n/a
Brunei Darussalam	28	4.87	28	28	Tajikistan	100	3.80	98	105
China	29	4.83	29	26	El Salvador	101	3.80	99	91
Iceland	30	4.74	30	30	Zambia	102	3.80	100	113
Puerto Rico	31	4.67	31	35	Ghana	103	3.79	101	114
Oman	32	4.65	32	32	Bolivia	104	3.78	102	103
Chile	33	4.65	33	31	Dominican Republic	105	3.77	103	110
Estonia	34	4.64	34	33	Kenya	106	3.75	104	102
Bahrain	35	4.63	35	37	Egypt	107	3.73	105	94
Spain	36	4.60	36	36	Nicaragua	108	3.73	106	115
Kuwait	37	4.56	37	34	Guyana	109	3.73	107	109
Thailand	38	4.52	38	39	Algeria	110	3.72	108	87
Czech Republic	39	4.51	39	38	Liberia	111	3.71	n/a	n/a
Panama	40	4.49	40	49	Cameroon	112	3.69	109	116
Poland	41	4.46	41	41	Libya	113	3.68	n/a	n/a
Italy	42	4.46	42	43	Suriname	114	3.68	110	112
Turkey	43	4.45	43	59	Nigeria	115	3.67	111	127
Barbados	44	4.42	44	42	Paraguay	116	3.67	112	122
Lithuania	45	4.41	45	44	Senegal	117	3.66	113	111
Azerbaijan	46	4.41	46	55	Bangladesh	118	3.65	114	108
Malta	47	4.41	47	51	Benin	119	3.61	115	104
Brazil	48	4.40	48	53	Tanzania	120	3.60	116	120
Portugal	49	4.40	49	45	Ethiopia	121	3.55	117	106
Indonesia	50	4.40	50	46	Cape Verde	122	3.55	118	119
Kazakhstan	51	4.38	51	72	Uganda	123	3.53	119	121
South Africa	52	4.37	52	50	Pakistan	124	3.52	120	118
Mexico	53	4.36	53	58	Nepal	125	3.49	121	125
Mauritius	54	4.35	54	54	Venezuela	126	3.46	122	124
Latvia	55	4.35	55	64	Kyrgyz Republic	127	3.44	123	126
Slovenia	56	4.34	56	57	Mali	128	3.43	124	128
Costa Rica	57	4.34	57	61	Malawi	129	3.38	125	117
Cyprus	58	4.32	58	47	Madagascar	130	3.38	126	130
India	59	4.32	59	56	Côte d'Ivoire	131	3.36	127	129
Hungary	60	4.30	60	48	Zimbabwe	132	3.34	128	132
Peru	61	4.28	61	67	Burkina Faso	133	3.34	129	136
Bulgaria	62	4.27	62	74	Mauritania	134	3.32	130	137
Rwanda	63	4.24	63	70	Swaziland	135	3.28	131	134
Jordan	64	4.23	64	71	Timor-Leste	136	3.27	132	131
Philippines	65	4.23	65	75	Lesotho	137	3.19	133	135
Iran, Islamic Rep.	66	4.22	66	62	Mozambique	138	3.17	134	133
Russian Federation	67	4.20	67	66	Chad	139	3.05	135	142
Sri Lanka	68	4.19	68	52	Yemen	140	2.97	136	138
Colombia	69	4.18	69	68	Guinea	141	2.90	n/a	n/a
Morocco	70	4.15	70	73	Haiti	142	2.90	137	141
Slovak Republic	71	4.14	71	69	Sierra Leone	143	2.82	n/a	n/a
Montenegro	72	4.14	72	60	Burundi	144	2.78	138	140

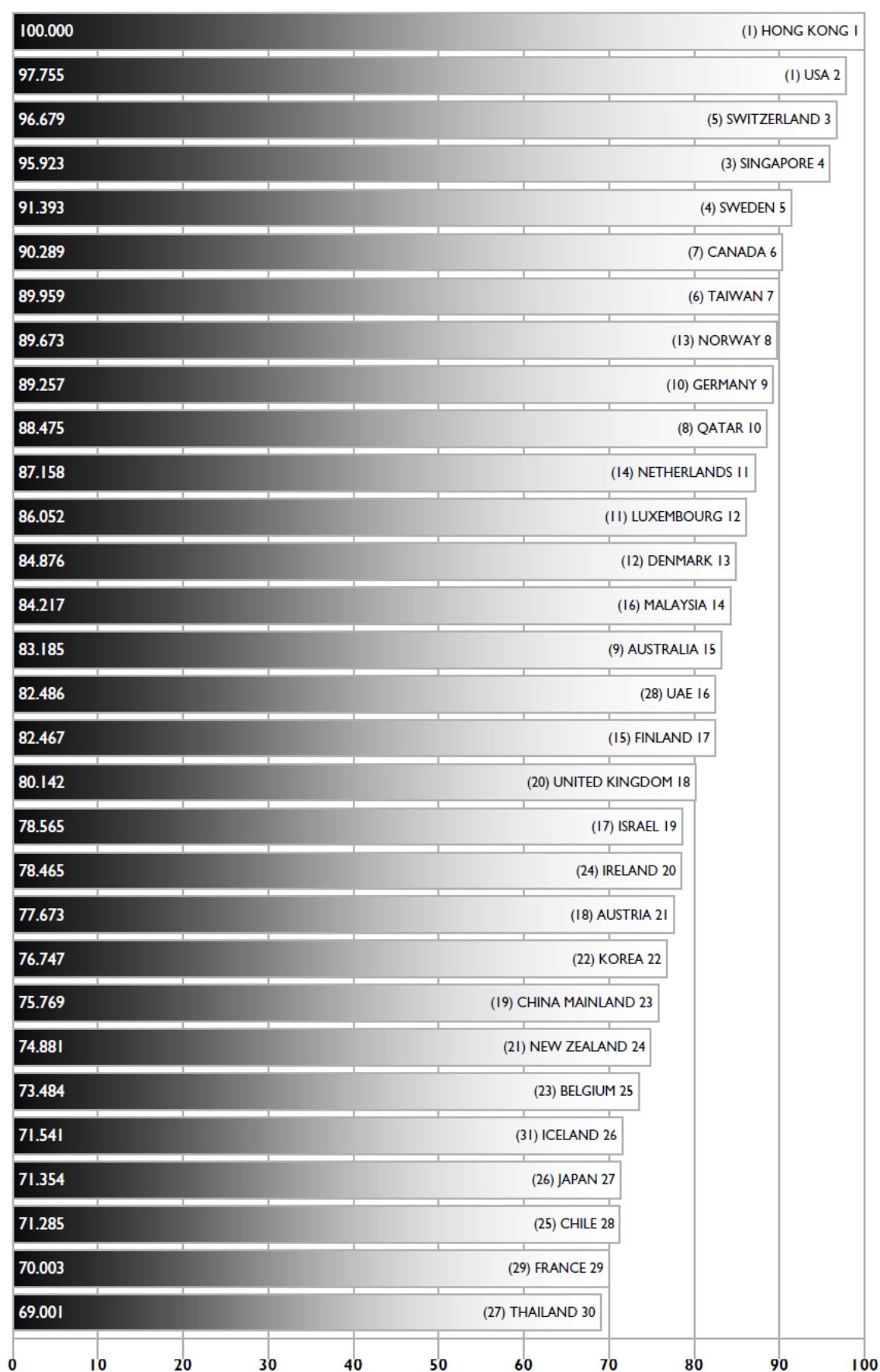
Zdroj: WEF, 2012

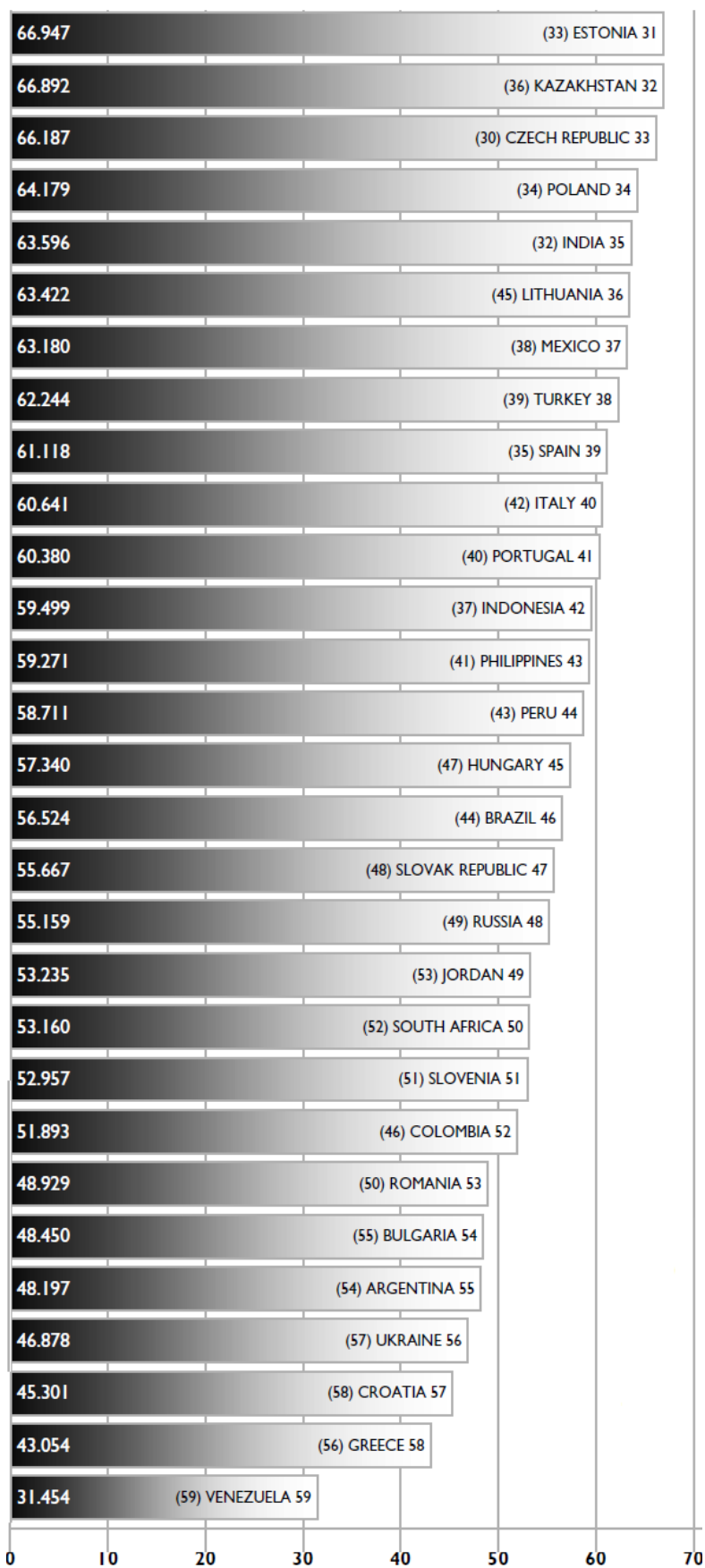
**Příloha 8: Vyhodnocení konkurenceschopnosti Austrálie a Nového Zélandu dle GCR
2012-2013**

	Austrálie		Nový Zéland	
	Pořadí	Skóre	Pořadí	Skóre
Základní požadavky	12.	5,75	19.	5,65
Instituce	18.	5,27	2.	6,06
Infrastruktura	18.	5,7	30.	5,18
Makroekonomické prostředí	26.	5,57	61.	4,75
Zdraví a základní vzdělání	13.	6,46	4.	6,63
Zvyšování efektivity	13.	5,2	14.	5,16
Vysokoškolské vzdělávání a odborná příprava	11.	5,64	10.	5,66
Efektivita trhu zboží	24.	4,87	3.	5,35
Efektivita trhu práce	42.	4,6	9.	5,19
Vývoj finančního trhu	8.	5,35	5.	5,48
Technologická vybavenost	19.	5,61	23.	5,47
Velikost trhu	21.	5,1	63.	3,82
Faktory inovací a sofistikovanosti	28.	4,56	27.	4,6
Sofistikovanost podnikání	30.	4,61	27.	4,78
Inovace	23.	4,51	24.	4,43
Celkové hodnocení	20.	5,12	23.	5,09

Zdroj: WEF, 2012, vlastní zpracování

Příloha 9: Hodnocení konkurenceschopnosti z hlediska IMD

Zdroj: IMD, 2012, vlastní zpracování